

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

HUOMENLAHJANA KORU

Konseptiluonnoksia

TEKIJÄ: Aino Paulus

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä Aino Paulus	
Työn nimi Huomenlahjana koru- konseptiluonnoksia	
Päiväys 18.5.2015	Sivumäärä/Liitteet 60/11
Ohjaaja Risto Nylund	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) -	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyössä tutustutaan huomenlahjoihin, niiden historiaan ja merkityksiin muinoin ja nyky-Suomessa etsien ideoita suunnittelutyöhön. Työssä luodaan katsaus menneeseen, nykyisyyteen ja tulevaan- millaisia huomenlahjat olivat aiemmin, ovat tänään ja olisivat huomenna. Menneeseen perehdytään tutustumalla historiaan, nykyisyyttä tutkitaan menetelmäopillisesti ja tulevaa suunnittelee tekijä itse. Yhtä ainoaa totuutta, siitä millainen olisi mahdollisimman monen haluama huomenlahjakoru - ei tässä työssä pyritä löytämään, vaan tekijä pyrkii löytämään tietoa suunnittelutyönsä pohjaksi.</p> <p>Päätavoitteena oli suunnitella huomenlahjatarkoitukseen soveltuvia koruideoita, joista jalostuu projektin edetessä hahmomalleja ja konseptiluonnoksia. Suunnittelun tueksi lähdettiin keräämään ja havainnoimaan aineistoa eri lähteistä sekä tekemään tutkimustyötä. Tavoitteisiin kuului tehdä kattavaa tiedonhakua aiheeseen liittyen, muun muassa teemahaastatteluiden avulla ja etsiä vastauksia tekijän mieltä askarruttaneisiin kysymyksiin, kuten mitä huomenlahjat ovat, miksi niitä annetaan ja kuinka pitkä historia niillä on ollut. Työn keskeisimpiin tutkimuskysymyksiin kuuluu myös, millainen on haluttava huomenlahja-koru. Tekijällä oli myös tavoitteenaan kehittyä itsensä suunnitteluprosessin haltuunotossa sekä visuaalisessa suunnittelussa.</p> <p>Työ koostuu kolmesta pääosasta. Aluksi perehdytään huomenlahjan historiaan, sen merkityksiin ja vaiheisiin, jonka jälkeen edetään työn tutkimukselliseen osaan. Huomenlahjan käsite liittyy vahvasti häihin ja naimisiinme-noon, joten näitäkin aiheita on hieman sivuttu työssä. Tutkimusosassa sovellettiin pääosin laadullista tutkimusmenetelmää tekemällä haastatteluita koru- ja jalometallialan vähittäisliikkeille sekä koruja työkseen valmistaville henkilöille. Lisäksi toteutettiin verkkokyselylomake, jota levitettiin pääasiassa sosiaalisen median välityksellä potentiaalisille asiakkaille. Näin ollen aihetta lähestytään neljästä eri suunnasta: tuotteiden valmistajien, -myyjien, ostajien sekä tekijän omasta tutkijan ja freelancerin näkökulmasta. Näiden tutkimusten tärkein tehtävä oli antaa raameja siihen, millaista korua ihmiset hakevat huomenlahjaksi ja millainen on haluttava koru. Yksi tutkimusmenetelmä oli myös benchmarking, jonka avulla selviteltiin muita markkinoilla olevia kilpailevia tuotteita. Kolmannessa pääosassa, suunnittelussaprosessissa, lähdettiin visualisoimaan tutkimustuloksia piirtäen ja hahmomalleja tehden.</p> <p>Idea työhön on lähtöisin työmaailmasta, sekä opintoihin kuuluvista harjoittelupaikoista. Tekijä on työskennellyt koruja myyvässä vähittäisliikkeessä ja ollut harjoittelussa kultasepän pajassa. Huomenlahjoja kyseltiin suhteellisen vähän, joten heräsi halu lähteä tutkimaan, olisiko tässä kohtaa kenties markkinarakoa. Tutkimustulosten ja havaintojen innoittamana syntyi kolme kaulakorukonseptia huomenlahjatarkoitukseen. Näitä ideoita visualisoitiin hahmomallien ja luonnostelun keinoin.</p>	
Avainsanat Huomenlahja, häät, koru, konsepti, luonnos	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author Aino Paulus			
Title of Thesis Jewelry as a morning gift – concept sketches			
Date	18.5.2015	Pages/Appendices	60/11
Supervisor Risto Nylund			
Client organisation /Partners -			
<p>Abstract</p> <p>This thesis explores morning gifts: their history and meanings in the past as well as in the present, trying to find ideas to help with the design. The thesis provides an overview of the past, the present and the future of morning gifts - what morning gifts were like before, what they are like today and what they will be like tomorrow. The past is explored by looking into the history of morning gifts, the present is studied methodologically and the future is designed by the designer herself. The one and only truth about a perfect morning gift jewel is not the objective of this thesis, but, instead, the designer looks for information to aid her in the design process.</p> <p>The main objective was to create ideas of jewels that could be used as morning gifts, which, as the thesis suggests, would develop into prototypes and concept sketches. To support the design, material from different sources was collected and observed: research was done. The aim of the research was to comprehensively search information, for example, with interviews and look for answers to the questions puzzling the designer, such as what is a morning gift, why they are given and how far their history goes. One of the most relevant questions is also what is a desirable morning gift jewel like. The secondary objective of the designer was to develop her individual design planning process as well as her visual design skills.</p> <p>The thesis consists of three main parts. The first part takes the reader into the history of the morning gift, its meanings and different phases, after which follows the research part of the thesis. Concept of morning gift is strongly connected to weddings and getting married; both themes are briefly discussed. The research part used mostly qualitative research methods and interviewed salespersons working at a jewellery retail store and professional jewelers. In addition an online survey spread in social media trying to contact potential customers was conducted. Therefore the subject is approached from four different perspectives: manufacturers', vendors', consumers' and from the designer's own research and freelancer perspective. The most important mission of the research phase was to provide a frame for a wanted and desired morning gift jewel. Benchmarking was used as a method to find and examine other competing products in the market. In the third main part, the design process, visualizing was started by drawing the results of the research phase and producing prototypes.</p> <p>The idea for the thesis comes from the designer's experiences from work and study related internships. The designer has worked in a retail store which sells jewellery and as an intern in a goldsmith's forge. Morning gifts were inquired somewhat rarely, which inspired the designer to look into the matter more closely and see if there was possibly a business opportunity. Inspired by the results and observations, three morning gift necklace concepts were born. These concepts were visualized by prototypes and sketches.</p>			
<p>Keywords</p> <p>Morning gift, wedding, jewelry, concepts, sketch</p>			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
1.1	Työn tavoitteet	7
1.2	Konseptisuunnitteluprosessin vaiheet.	8
1.3	Työnkulkukaavio	9
2	HUOMENLAHJA	10
2.1	Häiden historiaa lyhyesti.....	10
2.2	Huomenlahjan historiaa.....	11
2.3	Eri tapoja eri puolilla Suomea	12
2.4	Huomenlahjan oikeusopilliset merkitykset.....	14
2.5	Historian havinaa ulkomailla	14
2.6	Korun historiallinen asema huomenlahjana	15
3	TUTKIMUSMENETELMINÄ: BENCHMARKING, KYSELYTUTKIMUS JA HAASTATTELUT	17
3.1	Benchmarking- katsaus kilpailijoihin	17
3.1.1	Houkutteleva benchmarking.....	17
3.1.2	E erityisesti koruja huomenlahjatarkoitukseen markkinoivat / valmistavat yritykset	19
3.1.3	Monenlaisia huomenlahjoja	21
3.2	Pääosassa laadullinen tutkimus: Kyselylomaketutkimus ja haastattelut	23
3.3	Kyselylomake tutkimuksen välineenä	24
3.4	Huomenlahjakyselyn tulokset ja niiden analysointi	26
3.4.1	Lahjansaajien vastauksia	29
3.4.2	Huomenlahjan antajat	32
3.5	Haastatteluiden tulokset sekä analysointi	34
3.5.1	Kultaliikkeit	34
3.5.2	Korujen valmistajat	37
4	KORUN SUUNNITTELUPROSESSI	40
4.1	Suunnittelumenetelmiä.....	40
4.2	Korun luonnostelu.....	43
4.3	Valmiit konseptiluonnokset ja käyttäjäkuvat.....	46
4.4	Käyttäjäpalaute.....	50
5	POHDINTA.....	52
5.1	Huomenlahjan tila nykyään.....	52

5.2 Itsearviointi	52
LÄHTEET	55
KUVAT JA KUVAKOOSTEET.....	56
KUVIOT JA TAULUKOT	60
LIITTEET	61
LIITE 1: HUOMENLAHJAKYSELY	61
LIITE 2: HAASTATTELUKYSYMYKSET KULTALIIKKEILLE	65
LIITE 3: PALAUTEKYSELY HUOMENLAHJOIKSI SOVELTUVISTA KORUIDEOISTA	66
LIITE 4: KUVIOITA HUOMENLAHJAKYSELYN TULOKSISTA.....	71

Syksyllä 2014 törmäsin Kalevala Korun Facebook-sivustolla heidän järjestämänsä ”Uudet korutari-
nat”-kirjoituskilpailun voittajateksteihin. Yksi teksteistä kiinnitti huomioni. Nimimerkki ”Heidi” kirjoitti
näin:

*”Menimme mieheni kanssa naimisiin v.2009, jolloin sain huomenlahjaksi Naisen ääni-
riipuksen. Olin itse ostanut miehelleni Miehenääni -kalvosinnapit ja -solmioneulan.
Emme olleet puhuneet Kalevala-koruista aikaisemmin. En todellakaan tiedä, miten
mies tiesi ostaa juuri oikean korun. Samaa sarjaa mitä itse ostin miehelle. Meidät on
kai luotu toisillemme. Korut ovat häistämme lähtien olleet mukana jokaisessa
juhlassa, mutta tärkeimmät niistä ovat lastemme ristiäiset.” (Kalevala Koru,
Virallinen Facebook-sivu, 2014-10-22.)*

Olin jo pidemmän aikaa pohdiskellut aihetta opinnäytetyöhöni ja päätenyt tutkimaan huomenlahjoja
ja etenkin niiden asemaa koruna. Olin todella mielissäni ja hieman yllättynytkin, kun huomasin yh-
den voittajateksteistä käsittelevän niitä. ”Ei-niin-tunnettuna” pidetty lahja-aihe oli nostettu ajankoh-
taiseksi. Mediaa seurattessani olen pannut merkille myös muita hauskoja huomioita huomenlahjoihin
liittyen. Hollywood-tähti Angelina Joliesta ja hänen huomenlahjaostoksestaan oli tehty juttu Me Nai-
set-aikakauslehteen. Hän oli satsannut 2,3 miljoonaa euroa Brad Pittille ostamaansa rannekelloon,
sveitsiläiseen Patek Philippen kronometriin. (Junkala 2014-10-01).

Kiinnostukseni huomenlahjoihin juontaa juurensa kuitenkin jo paljon kauemmas. Huomenlahjoista
kiinnostuin oikeastaan jo vuonna 2012. Kesällä olin työharjoittelussa kultasepänverstaas Alfred K De-
sign B&N:ssä, missä jotkut asiakkaista teetättivät vihkisormustensa yhteydessä huomenlahjan. Tämä
oli kuitenkin vähäistä. Saman vuoden joulukuussa taas työskentelin jouluapulaisena Timanttisilla
Kuopion Kello ja Kulta- liikkeessä. Muutama asiakas tiedusteli sopivaa huomenlahjaa, ja mielenkiin-
toni heräsi aiheeseen myös tätä kautta. Olen työskennellyt Timanttiset- ketjussa nyt muutaman vuo-
den, ja eteeni on tullut lahjan kyselijöitä suhteellisen vähän. Mieleeni on noussut paljon kysymyksiä.
Annetaanko tätä kyseistä lahjaa enää juurikaan Suomessa, elävätkö perinteet, kunnioitetaanko niitä?
Onko perinne hiipumassa nuorten keskuudessa? Hankitaanko lahjaksi kenties jotain muuta kuin pe-
rinteisiä koruja? Näitä kysymyksiä pohdiskellessani sain kipinän opinnäytetyöhöni, halusin saada vas-
tauksia. Aihe tuntui yhä enemmän omalta sekä omien kokemusteni, että mediasta nappaamieni ha-
vaintojeni vuoksi. Ajankohtaisten huomioideni jälkeen, tiedonjanoni vain kasvoi. Halusin suunnitella
koruja, mitkä olisivat tyylikkäitä, mutta samalla moneen makuun istuvia.

Myös kiinnostukseni historiaan ja perinteisiin ajoi minut tämän aiheen pariin. Huomenlahjoilla on pit-
kät perinteet Suomen historiassa. Halusin tutkia tätä hieman jo piiloon paennutta lahja-aihetta ja
tuoda samalla tietoisuutta aiheesta uudelleen esiin nuorten keskuuteen. Aiheesta on kirjoitettu vä-
hän, joten suullisella perinteellä on iso merkitys perinteen jatkumon kannalta. Tutkimustulosteni

pohjalta lähdän suunnittelman koruja, jotka olisivat samalla haluttuja, mahdollisimman moneen makuun istuvia mutta myös tyylikkaita.

Tässä opinnäytetyössä tutustutaan syvällisemmin huomenlahjan funktioon ja erityisesti siihen, millainen sen asema koruna on tänä päivänä. Opinnäytetyöni on prosessi, jossa selvitän tämän historiallisen lahjan nykytilannetta eri metodein, kuten hyödyntämällä haastattelututkimusta. Teen opinnäytetyötäni tutkijan ja suunnittelijan näkökulmasta, sekä pyrin huomioimaan myös kaupallista näkökulmaa suunnittelutyössä.

1.1 Työn tavoitteet

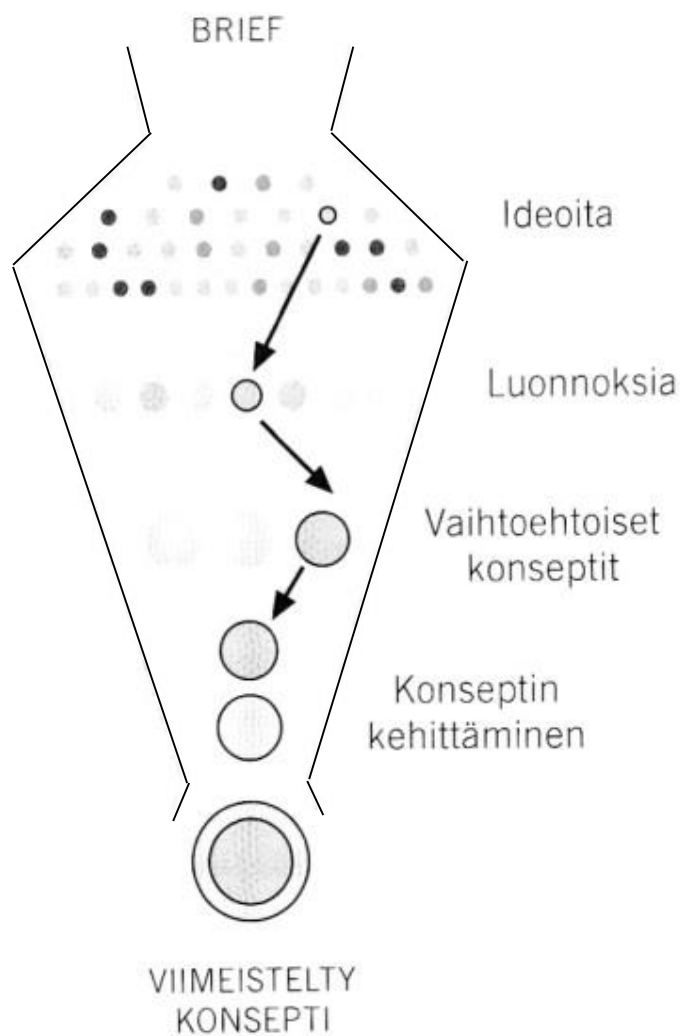
Tärkeimpiä tavoitteita työssäni on itsenäisen suunnittelutyön hallinta sekä itsensä määrätietoinen johtaminen läpi projektin. Tutkimusosassa haluan selvittää erityisesti huomenlahjojen nykytilannetta muun muassa seuraavien kysymysten avulla: Annetaanko huomenlahjoja nykyään? Ovatko ne kysytyjä tänä päivänä? Ja erityisesti niiden ollessa koruja, millaisia ne ovat? Tavoitteena on kerätä arvokasta tietoa haastattelu- ja kyselytutkimusten avulla, jota voin mahdollisesti hyödyntää myös myöhemmin omien kannattavien tuote ja bisnesideoiden luomisessa. Suunnitteluosassa pyrin synnyttämään ideoita tuotteista, jotka vastaavat potentiaalisten asiakkaiden kysyntään (tässä tapauksessa kyselyyn vastanneet henkilöt), olisivat hyvinmyyviä (haastattelut kultaliikkeille) ja mahdollisesti valmistettavissa. Tavoitteena on myös kehittää omaa visuaalista suunnittelua. Kuitenkin on lähes mahdotonta suunnitella koruja, jotka miellyttäisivät aivan kaikkia meistä, makuja kun on niin moneen lähtöön. Haluan siis vielä korostaa, etten etsi yhtä ainuttakaan totuutta, vaan tavoitteenani on etsiä huomenlahjaksi soveltuvalle korulle piirteitä, jotka auttavat minua suunnittelun alkuun. Lopputuloksena syntyvissä konseptiluonnoksissa on lisäksi käytetty myös omaa taiteellista suunnittelijan vapauttani.

Aluksi perehdytään huomenlahjojen historiaan ja sitä kautta edetään nykypäivään. Sivuan myös hieman häitä ja niiden tapakulttuuria, jotta huomenlahjan tarkoitus avautuisi paremmin lukijalle. Työn tutkimusosassa analyysitapana käytän haastattelu- ja kyselytutkimusta, joista saadut tulokset toimivat lähtökohtina ja suuntina suunnittelulleni. Teen myös benchmarkkausta eli selvitän, mitä muita kilpailevia tuotteita huomenlahjamarkkinoilta löytyy, niin koruissa kuin muissa tuoteryhmissä. Opinnäytetyöni on siis soveltava tutkimus, jossa luon tutkimuksen ja havainnoinnin avulla pohjaa omalle suunnittelutyölleni. Suunnittelun pääpaino on luonnostelussa ja hahmomallien valmistamisessa. Työ on konseptisuunnittelua, joka mahdollisesti on jonain päivänä toteutettavissa. Konsepti voidaan määritellä luonnokseksi tai hahmotelmaksi, jonka tarkemmat yksityiskohdat ovat vielä hiomatta. (Kettunen 2001, 59). Sovellan työssäni Kettusen, (2001, 60- 61) konseptimuotoilun prosessin vaiheita. Alkuideointi saa sysäyksensä tiedonhankinnan ja tutkimuksellisen osan tuloksista ja havainnoista. Visualisoin ideoitani kokoamalla kuvatauluja sekä tekemällä nopeita kolmiulotteisia hahmomalleja sekä luonnoksia. Luonnoksia yhdistellään, karsitaan ja lopulta valitaan kolme ideaa, joista tehdään parannellummat luonnokset. (Ks. s.8 ja s.9.)

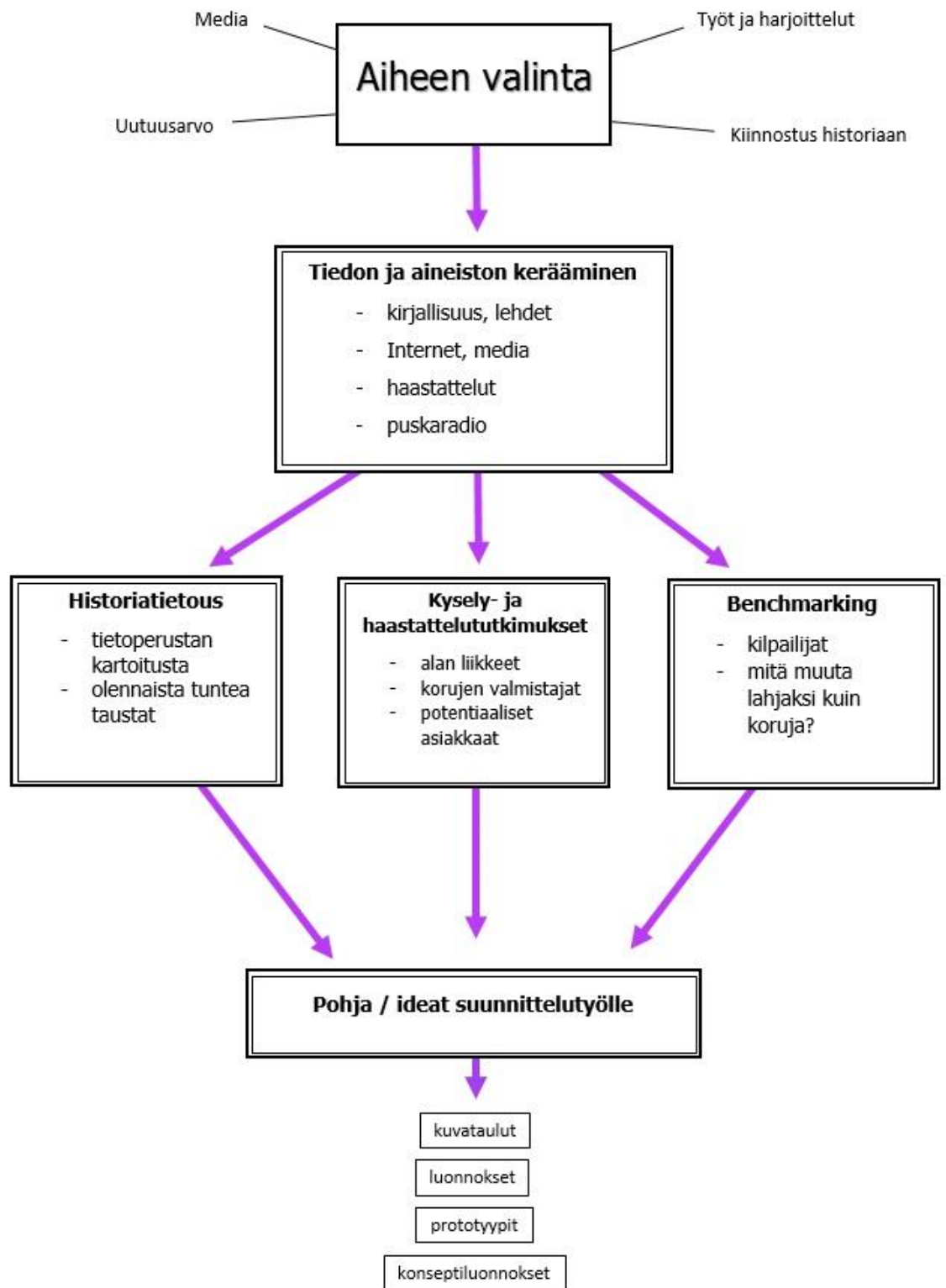
Työssäni on havaittavissa neljä näkökulmaa, joiden kautta aihetta lähestytään ja tarkastellaan. Ne ovat:

- Tekijän oma tutkijan ja freelancerin näkökulma
- Korujen valmistajien näkökulma
- Koruja myyvien vähittäisliikkeiden näkökulma
- Potentiaalisten asiakkaiden/käyttäjien näkökulma

1.2 Konseptisuunnitteluprosessin vaiheet. (Kettunen 2001, 61.)

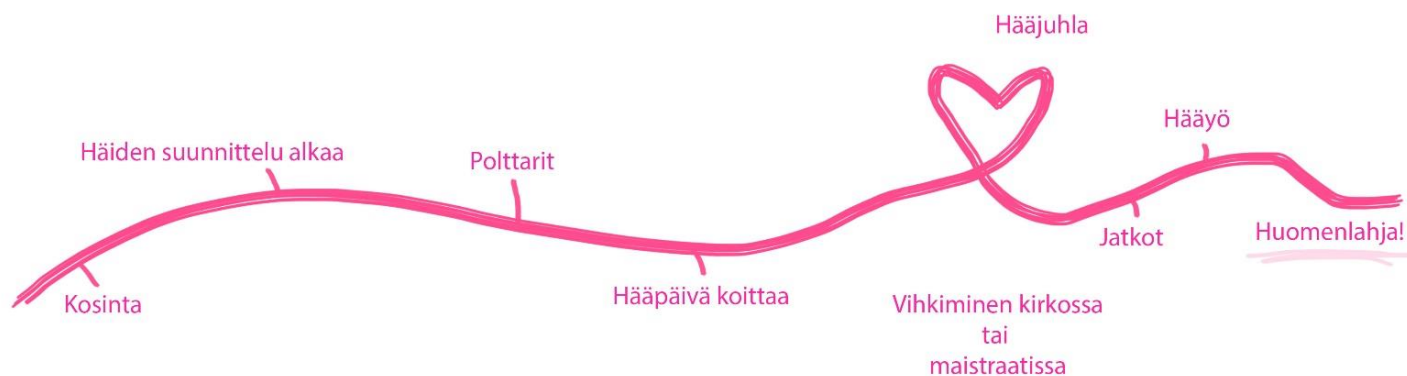
1.3 Työnkulkukaavio. (Paulus 2015.)

2 HUOMENLAHJA

Huomenlahjan antaminen ajoittuu häiden loppuun. Kun viralliset osuudet (kirkko tai siviilivihkiminen), itse hääjuhla ja mahdolliset jatkot ovat ohi, vetäytyy hääpari viettämään häyötä kahdestaan. Huomenlahja annetaan puolisolle tavallisesti yhteisenä ensimmäisenä aamuna, kun herätään avioparina. Huomenlahjan antamisen jälkeen voi olla tiedossa vielä häämatka ja kuherruskuukausi. (Salakari 1996.) Haluan avata huomenlahjan käsitettä menemällä kuitenkin hieman syvemmälle ensin häiden ja vasta sitten huomenlahjan historiaan, jotta sen aikaisemmat tarkoitukset avautuvat paremmin lukijalle. Huomenlahjan merkitys on ollut aikaisemmin paljon suurempi ja erilainen verrattuna nykypäivään.

KUVIO 1. Häiden aikajana (Paulus 2015.)

2.1 Häiden historiaa lyhyesti

Häät Suomessa ennen 1900-lukua

Häät olivat ennen 1900-lukua aikalailla kahden suvun kauppaa. Kun elettiin maatalousyhteiskunnassa, häät koskettivat aina koko yhteisöä. Morsian siirrettiin oman suvun piiristä sulhasen sukuun. Elettiin aikaa, jolloin naiset olivat miesten holhouksen alaisuudessa. Mennessään naimisiin morsiamen holhousvastuu siirtyi hänen isältään sulhaselle. Maatalousyhteiskunnan väistyessä kaupungistumisen ja teollistumisen tieltä, morsianta ei siirretty enää osaksi sulhasen sukua, vaan sekä morsian että sulhanen tulivat osaksi niin sanottua naimisissa olevien ryhmää.

Suomessa hääjuhla oli vielä 1900-luvun alussakin kaksiosainen. Morsiamen kotona pidettiin aluksi läksiäiset, jonka jälkeen kuljettiin saattueena sulhasen luo. Varsinainen hääjuhla järjestettiin siis sulhasen kotitalossa. Häät saattoivat kestää hieman eri vaiheista riippuen jopa neljä päivää. Vihkiminen saatettiin suorittaa kirkossa, pappilassa tai jopa kotona, jos oli kyseessä varakkaampi perhe. Jos vihkiminen tapahtui kotona, koristeltiin sali, eli olohuone ja vihkihuoneeseen tunnelmaa luomaan tehtiin vihkikatos. (Nyt meillä on häät-näyttely 2014-10-24.)

Sulhasen kotona vieraat istuivat pitkissä pöydissä, ja morsiamella oli usein mukanaan niin sanottu morsiusarkku. Arkussa oli yleensä lahjoja sulhasen sukulaisille. Savossa morsiamen syliin saatettiin tuoda poikalapsi istumaan, ikään kuin lapsenteko-onnea tuomaan. Tämä oli tyypillinen tapa erityisesti Itä-Suomessa. (Nyt meillä on häät- näyttely 2014-10-24.)

Häihin kuului tuohon aikaan myös niin sanotun huomentuopin juominen. Huomenlahjojen antaminen oli tapahtuma, johon osallistui koko hääväki. Hääpari istui vierekkäin pöydän ääressä ja heidän eteensä asetettiin lautaset. Häävieraat laittoivat lautasilta "huomenlahjarahaa" ja tavallista oli, että lahjuksien antamisesta tuli pientä kilpailua vieraiden kesken. Yleisin lahja oli pieni summa rahaa, mutta kilpailun edetessä joku saattoi nostaa panoksia lahjoittamalla parille esimerkiksi lehmän. Tapahtuma oli tyyliltään riehakas, ja yleensä joku kova puhemies oli värvätty kuuluttamaan, kuinka paljon lautasilta on pistetty rahaa. Jokaiselle lahjanantajalle tarjottiin kiitokseksi kahvia tai viinaa, joten ihmiset olivat yleensä varsin juopuneita. (Nyt meillä on häät-näyttely 2014-10-24.)

Häät nykyajan Suomessa

Monet tavoista, mitä suomalainen hääkulttuuri pitää nykyisin sisällään, on opittu muualta. Anglo-amerikkalainen hääkulttuuri on tuonut monia piirteitä meille tänne pohjolaan. Esimerkiksi tapa, missä morsiamen isä saattaa morsiamen alttarille, on peräisin Britanniasta. Myöskin sanonta "Jotain vanhaa, jotain uutta, jotain lainattua, jotain sinistä ja hopeakolikko kenkäsi" on peräisin viktoriaanisesta Englannista. Yhteisökeskeisyyden väistyessä, tilalle nousi perhekeskeiset juhlallisuuudet 1900-luvulta eteenpäin siirryttyä. Nykyisin ei juurikaan ole olemassa samanlaista yhteisön painetta, vaan jokainen voi itse valita roolinsa ja tehdä häistään itsensä näköiset. Vihkiminen voi tapahtua kirkon lisäksi myös maistraatissa. Osa pareista saattaa mennä naimisiin myös salassa, eikä varsinaista hääjuhlaa järjestetä vieraille. (Nyt meillä on häät-näyttely 2014-10-24.)

2.2 Huomenlahjan historiaa

Huomenlahjakorujen historiasta on olemassa aika niukasti historiallista tietoutta, joten tässä osiossa olen päätenyt kertomaan huomenlahjojen historiasta yleisellä tasolla. Korut yleistyivät vasta myöhemmin huomenlahjoina. Huomenlahjan antaminen on ikivanha perinne, joka eli jo viikinkiaikana. Sen aivan tarkkaa ikää ei tunneta. Määräyksiä huomenlahjan antamisesta löytyy kuitenkin jo sydänkeskialta, 1200-luvulta. Nämä ovat peräisin germaanien lainsäädännöstä. Kesältä 1345 löytyy kaikista vanhin valtakunnallinen asetus liittyen huomenlahjoihin. Tuolloin kuningas Maunu Eerikinpoika määräsi, että huomenlahjan suurin koko sai olla 100 markkaa. Hän rajoitti myös liian ylellisiksi paisuneita hääjuhla järjestelyjä. Henrik Svärdiä pidetään vanhimman suomalaisen huomenlahjan antajana. Tämä valtaneuvos ja mahtimiehenäkin pidetty Svärd antoi vaimolleen Birgitta Klauntyttärelle lahjaksi Hämeen Vanajan Niemenpään ja Koljalan kesäkuun 13. päivänä vuonna 1418. Lahjaan kuului kaikenkaikkiaan kaksi tilaa, jotka sisälsivät luonnollisesti rakennukset, tontit, pellot, metsät ja vesistöt. (Mäkelä-Alitalo 1999, 6.)

KUVA 1. Puupiiirros "Hääyö". (Otto von Diemeringen 1484.)

2.3 Eri tapoja eri puolilla Suomea

Itä-Suomessa tavallisia huomenlahjoja olivat lehmä ja vasikka. Myös arkut olivat yleisiä lahjoja, sillä ne olivat arvostettuja ja arvokkaita rahvaan parissa. Maatakin annettiin lahjaksi, mutta yleisempää oli antaa vain niitty tai pieni kaskimetsälohko. Läntisessä Suomessa sen sijaan ei ollut tapana antaa maapaloja huomenlahjoiksi. Karjalassa taas nuoripari jäi monesti osaksi suurperhettä, mikäli kuului rahvaiseen. Lahjan antajana saattoi toimia sulhasen sijaan appi. Apen kuoltua saattoi vallan kaapata perheessä myös anoppi. Taipalsaarella Uiminiemen kylässä anoppi Magdalena Juhanintyttären kerrotaan joutuneen maksamaan huomenlahjan Malin Matintyttäreille, joka oli siis tämän miniä. (Mäkelä-Alitalo 1999, 6.)

KUVA 2. Tavallinen huomenlahja muinoin Itä-Suomessa: lehmä.

Huomenlahjalla oli myös myötäjäislahjan omaisia käyttötarkoituksia tuohon aikaan. Esimerkiksi poikapuoli saattoi tarjota äitipuolestaan 15 tynnyriä viljaa, jotta joku naisi tämän. Erityisesti Länsi-Suomessa huomenlahjaan saattoi sisältyä idea siitä, että koko talo siirtyy seuraavalle sukupolvelle. Myös kaikki isän antamat lahjat tyttärelleen muistuttavat enemmän myötäjäis- kuin huomenlahjaa. (Mäkelä-Alitalo 1999, 6.)

Huomenlahjalle kehittyi myöhemmin uusi laajempi merkitys Länsi- ja Pohjois-Suomessa. Lahja tuli maksaa heti, eikä vasta siinä tapauksessa, että mies menehtyi. Miehen tuli antaa huomenlahja myös sille naiselle, kenet hän oli viettänyt, ei sille, kenen kanssa hänet oli laillisesti vihitty. Puhuttiin niin sanotuista pilatuista neitsyistä. Jos mies oli maannut naisen kanssa, jonka kanssa hän ei ollut aviossa, tuli heidän avioitua. Karjalaan saakka tämä tapa ei tosin levinnyt. (Mäkelä-Alitalo 1999, 7.)

Säätyläisperheiden huomenlahjat

Säätyläisperheissä, joissa mammonaa oli käytettävissä enemmän, myös lahjat olivat runsaampia. Majuri Jacob Lindsayn kerrotaan antaneen vaimolleen Johanna Lesslille 300 riikintaalaria. Myös pappi Michael Johanniksella oli vaimolleen Karin Thomasintytölle suorastaan yltäkyläinen lahjus: hevonen, reki, satula, valjaat, kolme paria härkiä, kahdeksan lehmää, 20 lammasta, neljä sikaa, neljä vuohta sekä 40 tynnyriä viljaa. Jatkoa seurasi, sillä lahjaan kuului lisäksi vielä 20 luotia hopeaa, kaksi kultarahaa, kaksi pataa, kattila, viinapannu sekä hienosta kankaasta valmistettu puku. Huomenlahja oli säätyläisille siis myös tapa kerskailla. (Mäkelä-Alitalo 1999, 6.)

Osa miehistä oli hyvinkin jalomielisiä lahjan antamisen suhteen. Mäkelä-Alitalo (1999, 6) kertoo, että eräs loimaalaismies lupasi lahjoittaa vaimolleen kaikki palkkatulonsa, mitä hän vain ehtisi elinäkanaan suinkin ansaitsemaan. Samanlainen tapaus sattui myöhemmin jälleen Loimaalla. Kummassakin tapauksessa miehet kuolivat ennen vaimojaan ja vaimot perivät suuren omaisuuden jäätyään leskiksi.

2.4 Huomenlahjan oikeusopilliset merkitykset

Huomenlahjan antaminen oli aiemmin säädetty lailla, koska sillä oli aikaisemmin oikeudellista merkitystä. Lahja piti olla sovittuna jo ennen avioliittoon astumista, tällainen oli vuoden 1734 naimakaaren säädös. Oleellista oli se, että morsian sai tietää etukäteen, mitä tulee lahjaksi saamaan. Lahjan kenties tärkein tehtävä oli turvata morsiamen toimeentulo esimerkiksi miehen kuollessa tämän jäädessä leskeksi tai lapsettomaksi. Lahja tuli antaa, mentiin naimisiin sitten lesken tai neitsyen kanssa (Salakari 1999, 165.) Hyödyt lahjuksista tulivat vasta leskeksi jäätyä, vaikka lahja periaatteessa oli vaimon heti, kun hän sen sai omakseen. Tuohon aikaan oli mies kuitenkin perheen pää ja edusmies, joten vaimo ei voinut hallita omaisuuttaan. Lahja oli siis käytännössä lähes merkityksetön itse avioliiton aikana. Huomenlahjaa voidaan siis verrata tietynlaiseen eläkkeeseen. Mies ei saanut väärinkäyttää edusmiesasemaansa tuhlaamalla lahjaa etukäteen, vaikka olisi eletty taloudellisesti vaikeita aikoja. Lahjaa ei myöskään saanut myydä tai pantata. (Mäkelä-Alitalo 1999,6.)

Oikeudellista merkitystä huomenlahjoilla oli avioliitoissa, jotka oli solmittu ennen 1. tammikuuta 1879. Suomen laissa esiintyi kohtia liittyen huomenlahjaan tuohon aikaan. Myös joitain ehtoja sen suhteen oli olemassa. Jos vaimo sattui kuolemaan ennen miestänsä, huomenlahja mitätöitiin. Lahja mitätöityi myös siinä tapauksessa, jos vaimo tappoi miehensä tai teki aviorikoksen. Jos asuttiin kaupungissa, ja aviopuolisoilla oli lapsia, ei huomenlahjaa annettu. Jos taas mies sattui kuolemaan ennen vaimoaan, sai hän ainakin puolet siitä, mitä mies olisi maksimissaan pystynyt hänelle lahjaksi antamaan. Tällaisen huomenlahjan antamiseen oli valtuus miehen perillisillä sekä hänen lapsillaan. Oma harkintakykyä sai käyttää siihen, annettiinko lahja kiinteänä vai irtaimena omaisuutena (Harkkila 1938, 203.) Mäkelä-Alitalon (1999, 6) mukaan kiinteällä lahjalla tarkoitettiin yleensä maata ja irtaimella vaikkapa rahaa.

2.5 Historian havinaa ulkomailla

Islanti

Viikinkien aikakaudella tulevan miehen tuli maksaa morsiamen isälle tietty summa hopeaa vastineeksi naimakaupoista. Näin ollen vaimon ja lasten elämä oli turvattu köyhyydeltä. Tämän tuli lisäksi antaa morsiamelle vielä huomenlahja. Oli myös tapana, että morsiamen isä maksoi niin sanotut myötäjäiset. Tämä oli samalla naisen osuus isän perinnöstä. Huomenlahja ja myötäjäiset olivat naisen omaisuutta, joka pysyi naisen omistuksessa myös eron hetkellä. Ihan mitättömästä lahjasta ei ollut kyse, sillä huomenlahjan arvo oli monesti vähintään kolmannes myötäjäisten arvosta. Islannissa myötäjäissumma oli 8 unssia hopeaa ja Norjassa 12 unssia. Yksi unssi on noin 29 grammaa. (Katalaja 2010-12-05.)

Ruotsissa lainsäädäntö liittyen huomenlahjan antamiseen oli aika samanlainen kuin Suomessa. Vanhimpana käytäntönä pidetään tapaa, missä huomenlahja on annettava toisena häääpäivänä, muutoin se ei ollut laillinen. Lahjan luonne on tulkittu eräänlaiseksi korvauslahjaksi siitä, että nainen on ollut neitsyt. Tästä käytettiin myös nimitystä "pretium virginitatis". 1600-luvulla joukko nimekkäitä oikeusteoreetikkoja tutkivat eri teorioita huomenlahjasta ja tulkitsivat lakeja. Pretium virginitatis oli pidetty tulkinta, mutta myöhemmin yleistyi tulkinnat leskiavustuksista. Myös Raamatun opeilla oli osuutta lakeihin. Mooseksen laissa mainitaan, että huomenlahja oli kunnianosoitus morsianta kohtaan. (Ylikangas 1967, 15.)

Puhutaan myös niin sanotusta Gotlannin laista. Laissa esiintyy kaksi käsitettä huomenlahjoihin liittyen, "hogsl" ja "hogsl och id". Hogsl och id tarkoittaa sitä, että vaimo perii aina jotakin miehensä kuoleman jälkeen. Pelkästään hogslilla tarkoitetaan huomenlahjaa, joka tulee antaa, jos mies on maannut naisen kanssa, jonka kanssa hän ei voi tai halua mennä naimisiin. Naimisiin ei voinut mennä, jos mies oli jo varattu. Miehellä oli siis velvoite huolehtia jälkikasvustaan, mikäli sellainen sattui syntymään. Hogslia ei tarvinnut antaa, mikäli nainen oli naimisissa, mutta mies ei. Hogslin arvo vaihteli sen saajan kansallisuuden mukaan. Mikäli oli kotoisin Gotlannista, sen suuruus oli 8 markkaa. Jos taas nainen oli kotoisin muualta, lahjan suuruus oli kolme markkaa. (Ylikangas 1967, 17.)

2.6 Korun historiallinen asema huomenlahjana

Opinnäytetyöprosessini aikana olin yhteydessä eri museoihin Suomessa. Lähetin sähköpostiviestejä ja käytin omia henkilökohtaisia kontaktejani hyväkseni. Harmikseni huomenlahjoista, eritoten koruista, ei löytynyt juurikaan tietoa tai kuvia, joita museot olisivat voineet minulle tarjota, osasta paikoista en saanut edes vastausta viesteihini. Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta löysin tietoa työni alkuosuuteen. Minulla oli tuuria, kun syksyllä siellä oli meneillään juuri häistä kertova vaihtuva näyttely "Nyt meillä on häät".

Viimein ankara etsintä tuotti tulosta. Otin yhteyttä Suomen Kansallismuseoon, mistä kyselin tietoa nimenomaan korujen asemasta huomenlahjoina. Internetissä toimii "Kysy Museolta. fi"- niminen palvelu, minne kuka tahansa voi lähettää kysymyksiä historiallisista aiheista ja asiantuntija vastaa. Palvelun kautta pystyy myös etsimään tietoa eri aihealueista, ja löysinkin kuvan ja tietoa eräästä huomenlahjaksi annetusta korusta. Kyseessä oli Aurora Karamzin (Deminov) huomenlahjaksi saama Le Grand Sancy- koru. Lisäksi lähetin palveluun kysymykseni, missä tiedustelin, löytyisikö museon arkistoista mahdollisesti muita huomenlahjoiksi annettuja koruja tai esineitä tai kuvia niistä. Sain seuraavanlaisen vastauksen tutkija Tiina Heinolta (2014-10-21): "Toistaiseksi vastaani ei ole tullut muita mainintoja huomenlahjoista kokoelmistamme, kuin kyseisen Le Grand Sancy- timantin jäljennökset." Hän jatkaa vielä, että Karamzin oli saanut korun huomenlahjaksi aviomieheltään Paul Deminovilta

vuonna 1836. Alkuperäisen korun Karamzin myi Lontooseen vuonna 1865 ja teetti siitä itselleen jäljennöksen. Museolta kuitenkin löytyy vielä toinen jäljennös korusta, joka on valmistettu vuonna 1973. (Heino 2014-10-21).

Sain itse selville lisäksi, että Karamzin sai Paul Deminovilta timanttikorun lisäksi (joka oli tuohon aikaan maailman seitsemänneksi suurin) huomenlahjaksi myös nelinkertaisen helmikäädyn, niin sanottu "Demidovin helmet". Helmien kuvaillaan olleen pähkinän kokoisia. (Nevalainen 2015-02-25.)

Tein myös havainnon Kalevala Korun Internet-sivustolta liittyen aiheeseen. Kirsti Doukaksen suunnittelema Maman Aurore-korusarja on saanut innoituksensa juuri Aurora Karamzinista ja hänen huomenlahjaksi saamista korustaan! Karamzin oli merkittävä henkilö Suomen historiassa, sillä hänet tunnetaan muun muassa diakoniatyön uranuurtajana. Korun timantti on inpiroinut Doukasia suunnittelemaan oman korun. Korun alkuperäisversion timanttia säilytetään nykyään Pariisin luonnontieteellisessä museossa. (Kalevala Koru 2015-02-09.)

KUVA 3. Vasen yläkulma: Aurora Karamzin huomenlahjakorun jäljennös vuodelta 1865, vierellä Kirsti Doukaksen Maman Aurore-korvakoru, vasen alakulma: aito Le Grand Sancy-timantti vierellä itse Aurora Karamzin.

3 TUTKIMUSMENETELMINÄ: BENCHMARKING, KYSELYTUTKIMUS JA HAASTATTELUT

Tässä opinnäytetyössä on tutkimusmenetelmillä keskeinen rooli. Yksi näkökulmista, mistä työni toteutan, onkin juuri tutkijan näkökulma. Aiheeni on vähän kartoitettu - huomenlahjoista ei ole olemassa kovin paljoa kirjallisuutta, etenkin uutta sellaista, joten erilaisten tutkimusmenetelmien käyttö oli minulle luonnollinen valinta. Näin saan hankittua arvokasta, tuoretta lisäinformaatiota suunnittelutyöni pohjaksi. Haluan korostaa myös jatkuvaa havainnointia, mikä on kulkenut koko ajan mukani prosessin edetessä. Käytössäni oli pääosissa kolme eri menetelmää: benchmarking, kyselytutkimus ja haastattelututkimukset.

3.1 Benchmarking- katsaus kilpailijoihin

Halutessani apuja suunnittelutyöni tueksi, tahdoin kartoittaa mitkä korutuotteet kilpailevat huomenlahjamarkkinoilla keskenään, erityisesti *minkälaisia* koruja markkinoidaan kyseiseen tarkoitukseen. Yksi selvitettävä kysymys oli lisäksi, mitä muuta suomalaiset antavat huomenlahjoiksi korujen lisäksi. Kaikki huomenlahjat tuskin ovat koruja, vaikka kuinka niin haluaisinkin olevan. Benchmarkingia (engl. suomeksi vertailukehittäminen) käytetään useimmiten tunnistamaan parhaat toimijat alalta, havainnoimaan ja ottamaan oppia heiltä. Näin voidaan kehittää omia toimintatapoja. Metodiat käytetään siis oman toiminnan parantamiseksi ja uuden oppimiseksi. (Patterson 1996, 4).

Sellaista, mitä on jo olemassa, on minun turha keksiä uudelleen. On hyvä olla tietoinen tuotteista, jotka ovat jo olemassa, jottei suunnittele liian samankaltaista tuotetta. En käyttänyt tietoisesti mitään valmista teoriaa benchmarkatessani, vaan lähdin itse kartoittamaan kilpailijoita internetistä, mediasta ja haastattelujen kautta. Kilpailijoiksi valitsin neljä yritystä, joiden koruja markkinoidaan tai on markkinoitu huomenlahjatarkoitukseen. Valinnanvaraa ei ollut hirveän paljon, mutta yritin valita myös toisistaan eroavaisia tuotteita, jotta voisin niitä tarkastelemalla saada mahdollisimman paljon irti. Benchmarkauksen tavoitteena oli antaa minulle osviittaa ja innoitusta siitä, minkälaiselle tuotteelle voisi olla kysyntää ja millaisia tuotteita on jo olemassa.

3.1.1 Houkutteleva benchmarking

Haluan suunnitella huomenlahjatarkoitukseen koruja, jotka houkuttelisivat mahdollisimman montaa meistä. Tehtävä on vaikea, sillä makuja on lähes yhtä monta kuin on ihmisiäkin. Ennen kuin aloitin kilpailijoihin tutustumisen, kertailin hieman hyvän ja houkuttelevan tuotteen tunnusmerkkejä. Näin minun olisi helpompi kartoittaa myös laadukkaat kilpailijat. Houkuttelevuudella tarkoitetaan Baxterin (1996) mukaan sitä, että kuluttajan huomio kiinnittyy ensiksi tuotteen visuaaliseen mielisuuteen. Ensivaikutelma on aina positiivinen, törmäsi kuluttaja esineeseen sitten kaupassa tai näki vaikka mainoksessa. Toinen seikka, joka vaikuttaa tuotteen houkuttelevuuteen on se, että tuote on haluttava. Kuluttajalle tulee tarve omistaa tuote. Tuotteen ulkonäkö, sen muotoilu on todella tärkeä asia, mutta merkitystä voi olla myös sillä, miltä tuote vaikkapa tuoksuu. Nykyaikana ihmiset arvostavat

laatua ja tietoa esimerkiksi siitä, kuinka tuote on valmistettu. Myös ekologisuus on noussut arvoksi, joka voi vaikuttaa ostopäätökseen nykyään paljonkin. Pelkkä kaunis tuotteen ulkomuoto ei siis välttämättä enää riitä. (Kettunen 2001, 16.)

Taulukko 1: Kolme ominaisuutta muodostavat yhdessä houkuttelevan tuotteen (mukaillen Kettunen I. 2001, 16.)

Kuluttajan aiemmat hyvät kokemukset tuotteesta	Funktionaalinen ja semanttinen houkuttelevuus	Symbolistinen houkuttelevuus
<p>Esimerkki 1.</p> <p>Kuluttajan suosimalta korumerkiltä tulee markkioille uusi malli. Kuluttaja innostuu, sillä tunnistaa sen edelleen saman merkin tuotteeksi, sillä se sisältää muotoilullisia viitteitä aiempiin malleihin, vaikka onkin uusi.</p>	<p>Esimerkki 2.</p> <p>Funktionaalisuus= Kuluttaja ymmärtää, mihin tarkoitukseen koru on. Semantiikka korussa voi viestiä esimerkiksi siitä, että käyttöä kestävä koru näyttää vankalta ja lujatekoiselta.</p>	<p>Esimerkki 3.</p> <p>Koru houkuttelee, mikäli se heijastelee kuluttajan omakuvaa. Tuote on sosiaalinen viestin.</p>

Tutkiessani tuotteita ja palveluja havaitsin, että lahjojen kirjo on todella laaja. Korut ovat suosittuja, mutta kilpailu on kovaa. Koruja vastassa ovat niin muut tuotteet, kuten esimerkiksi kellot, mutta myös palvelut, kuten hierojakäynnit tai vuokramökkireissut. Jaottelin lahjoja sen mukaan, ovatko ne tarkoitettu lahjaksi naiselle, miehelle tai molemmille pariskunnan osapuolille. Tein havaintoja annetuista lahjoista sekä lahjatoiveista pääosin internetin keskustelupalstalla, www.naimisiin.info-sivustolla, sillä sieltä löytyi paljon juttuja aiheeseeni liittyen. Lisäksi tein hieman yksityiskohtaisemman tutustumisen neljään erityisesti koruja huomenlahjoiksi markkinoivaan tuotemerkkiin/yritykseen. Näistä yritin erityisesti pohdiskella, miksi tuote on juuri huomenlahjaksi soveltuva. En käyttänyt tietoisesti mitään valmista teoriaa benchmarkingissa, vaan omalla sovelluksellani lähdin havainnoimaan tuotteita ja kilpailijoita.

3.1.2 Erityisesti koruja huomenlahjatarkoitukseen markkinoivat / valmistavat yritykset

Kalevala koru: Naisen- ja miehen ääni

Naisen ääni ja miehen ääni- koruja on markkinoitu huomenlahjatarkoitukseen erään käyttäjän henkilökohtaisen tarinan avulla. Tarina on yksi voittajateksteistä Kalevala Korun ”Uudet korutarinat”- kirjoituskilpailusta syksyltä 2014. Nimimerkki ”Heidi” kertoo saaneensa Naisen ääni-riipuksen mieheltään huomenlahjaksi, sekä antaneensa miehelle vuorostaan Miehen ääni- solmioneulan ja kalvosinapit. Kumpikaan ei tiennyt, mitä toinen oli toiselle hankkinut, ja lahjat olivat osuvat iloiset yllätykset. (Kalevala Koru, virallinen Facebook-sivu, 2014-10-22.) (Ks. Johdanto s.6.)

Mielestäni tämä koru on todella hyvä esimerkki siitä, että koskettavalla käyttäjän omalla tarinalla luodaan positiivista mielikuvaa tuotteesta ja sen mahdollisesta käyttötarkoituksesta. Tarinallisuudella voi olla suuri merkitys tuotetta markkinoitaessa. Korun muotokieli on myös naisellinen, siinä yhdistyy kauniisti herkkä kukkakuvio sekä sininen kivi.

KUVA 4. Kalevala Korun Naisen ääni-riipus topaasilla.

Alati Jewelry: Kirsikankukka-korusarja

Alati Jewelry on savonlinnalainen kultasepäalan yritys, joka luo tilaustöiden ohella myös omaa mallistoaan. Yritys markkinoi Kirsikankukka-korun soveltuvan huomenlahjaksi, mutta myös muihin tarkoituksiin, esimerkiksi hääkoruksi. Koru on saanut innoituksensa japanilaisesta estetiikasta. (Alati.fi-internetsivusto, 2015-04-12.) Kukka-aihe on herkkä ja romanttinen, lisäksi vaaleanpunainen safiiri. Korun muotokieli on kaunis, selkeä, pyöreitä muotoja sisältävä. Yksinkertainen, mutta silti mielenkiintoinen rakenne. Koru soveltuu huomenlahjaksi mielestäni juurikin sen muotokielen perusteella, se on kaunis ja romanttinen.

KUVA 5. Alati Jewelry: Kirsikan kukka.

Mesenso: klassisia helmikoruja

Yrityksen myyntivalttina toimivat klassiset viljellyt helmikorut, joita tarjotaan etenkin hääkoruiksi ja huomenlahjoiksi. Helmikoruja pidetään klassikkoina, jotka kestävät aikaa. Myyntivalttina toimivat myös helmikorujen monikäyttöisyys ja helppo yhdisteltävyys eri asukokonaisuuksien kanssa. (Memenso.fi 2015-04-12.)

Helmet ovat minustakin klassikko, joten tämä ei sen suurempia perusteluita kaipaa. Helmet ovat ajattomia ja ne sopivat lähes tyyliin kuin tyyliin. Sanoisin, että aika varma huomenlahjaidea.

KUVA 6. Mesenson helmikoruja hää- ja huomenlahjatarkoitukseen.

Lumoava: Pihla

Lumoava mainittiin tekemissäni haastatteluissa yhdeksi myyvimmistä korumerkeistä huomenlahja-tarkoitukseen. Valitsin sen osin siksi tähän kartoitukseen. Kultajousen internet-sivustolla löytyy erikseen osiot, missä suositellaan eri tarkoituksiin soveltuvia lahjoja. Lumoavan Pihla-riipus löytyi myös tältä listalta. Eikä mikään ihme, tämä Eelis Aleksin suunnittelema koru on kaunis ja ajaton. Koru ei ole mielestäni liian yksityiskohtainen, joten se soveltuu myös arkikäyttöön. Muotokielessä on jotain hauskaa: tapa, jolla koruosa ripustuu ketjuun on hyvin oivallettu. Jokin pieni juju, kuten se kuinka koru ripustuu ketjuun, on tärkeä osa tuotetta.

KUVA 7. Lumoavan Pihla-kaulakoru.

3.1.3 Monenlaisia huomenlahjoja

Lahjaksi naiselle

Naimisiin.info-internet-sivun keskustelupalstalta löytyi muun muassa seuraavanlaisia tuotteita ja palveluja, joita naiset ovat saaneet huomenlahjaksi: taulu, korvarenkaat, valkokultaiset timanttikorvakorut, rannekello, kukkia, Espritin hopeinen kaulakoru, ranneketju, tatuointi, Kalevala korun Vannamo-kääty, Kielo-kääty, hopeinen Hattulan lintu-riipus, matkapuhelin, medaljonki kuvilla, koiranpentu, moottoripyöräkortti, lahjakortti jalkahoitoon, suklaata ja pehmolelu. (Naimisiin.info 2015-04-12.) Suositteja lahjoja naisille ovat myös pullo shampanjaa, lahjakortti hierontaan, merkkilaukut ja kengät. Kuten tästä luettelosta voimme havaita, korujen kanssa kilpailee aika suuri joukko myös muita tuotteita ja palveluita. Koruja oli kuitenkin saatu tässä keskusteluketjussa aika paljon lahjaksi. (Parkkinen 2013-06-10).

Lahjaksi miehelle

Seuraavanlaisia lahjoja naiset ovat antaneet itse puolisolleen Naimisiin.info-keskustelupalstalla: ovi-
kyltti, kirja, tossut, taulu Ikeasta, Lapponian solmioneula, kehystetty valokuva itsestä, nahkalom-
pakko, tatuointi, Zippo-sytäkari, deodorantti. (Naimisiin.info 2015-04-10.)

Parkkinen (2013-06-12), kehottaa miettimään miehen harrastuksia. Jos mies keräilee vaikkapa posti-
merkkejä, voi hänelle hankkia jonkun harvinaisuuden lahjaksi.

Viime vuosina erittäin suosittua on ollut antaa miehelle lahjaksi niin sanottuja ”Boudoir”-kuvia. Villi-
tys on lähtenyt liikkeelle Amerikasta. Boudoir-kuvat ovat yleensä ammattivalokuvaamossa otettuja
sensuelleja valokuvia morsiamesta. Kuussa morsiamella voi olla päällään esimerkiksi kauniit alus-
vaatteet. Kuvat ovat lisäksi hyvällä maulla otettuja, eli aikuisviihteestä ei ole kysymys. Huomenlahja-
kuvausta tarjoavat nykyään monet valokuvaamot. Kuvia voidaan ottaa asiakkaan valitsemassa pai-
kassa, kuten kotona tai vaikka ulkona. Monesti kuussa on mukana jotain rekvisiittaa, kuten koruja
tai viinilasi. Kuussa voi olla sisällytettynä jokin viesti, esimerkiksi pariskunnan yhteisiä sisäpiirivitsejä.
(Rasi 2013-07-16.)

Yhteislahjat

Myös niin sanottuja yhteislahjoja on hankittu Naimisiin.info-keskustelufoorumilla käytyjen keskuste-
luiden mukaan: tandem-laskuvarjohyppy, lentoliput tai vaikkapa talo Kreikasta. (Naimisiin.info 2015-
04-10.) Yhteislahjat ovat siis pariskunnan molemmille osapuolille samoja.

Yhteislahjana voidaan viettää yhteinen mökkiviikonloppu tai lahjoittaa rahaa vaikkapa hyväntekeväi-
syysjärjestön kautta hankitulle kummilapselle. Myös suvussa kulkeneet korut ovat oiva idea huomen-
lahjaksi, sillä ne kielivät suvun historiasta. Perintö siirtyy sukupolvelta toiselle kauniin lahjan muo-
dossa. Tatuointien ottaminen yhdessä on sekin kasvattanut suosiotaan yhteisen rakkauden merkiksi.
(Parkkinen 2013-06-12.)

KUVA 8. Tatuointikin voi toimia huomenlahjana. (Paulus 2015.)

Lahjan antaminen on myös valinnaista. Aivan yhtä hyvin voi puolison kanssa sopia, ettei lahjoja anneta ja käytetään rahat sen sijaan johonkin muuhun. Se ei saisi tuntua pakolta. Lahjan ei myöskään tarvitse olla mikään ylellisyystuote. Idea ratkaisee, ei niinkään hinta. Havainnoidessani keskusteluketjuja, koru huomenlahjana mainittiin kuitenkin todella monesti.

3.2 Pääosassa laadullinen tutkimus: Kyselylomaketutkimus ja haastattelut

Valitsin työni tueksi tutkimusmenetelmiksi käytettäväksi kysely- ja haastattelututkimukset, jotka edustavat kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Sana laadullinen tarkoittaa tiivistettynä aineiston muodon kuvausta ei-numeraalisin keinoin. Laadullinen aineisto tarkoittaa yksinkertaistettuna aineistoa, joka on ilmaistu tekstinä. (Eskola ja Suoranta 1998, 13, 15).

Tutkimuksessani on mukana myös piirteitä kvantitatiivisesta eli määrällisestä tutkimuksesta, sillä se sisältää numeerisia tuloksia ja niiden vertailua. Havainnollistan tutkimustuloksiani lisäksi tilastojen ja kaavioiden muodoissa. (Jyväskylän yliopisto 2014-02-24).

Tutkimushaastatteluiden perinteisiä lajeja ovat strukturoitu ja strukturoimaton haastattelu. Strukturoiduista haastatteluista voidaan esimerkkinä mainita lomakehaastattelu, missä kysymykset ja vastausvaihtoehdot ovat valmiina, ja haastattelu etenee kaikille haastateltaville samalla kaavalla. Tavoitteena on, että haastattelija ei vaikuta omilla kysymyksillään tai ajatuksillaan haastateltavan vastauksiin, vaan kaikilta kystyyään samat asiat samassa järjestyksessä. Strukturoimattomalla haastattelulla tarkoitetaan haastattelua, mikä etenee haastateltavan ehdoilla. Se ei siis ole niin säännönmukainen ja siitä käytetään myös nimitystä avoin haastattelu. On olemassa myös puolistrukturoituja haastatteluja, joissa osa kysymyksistä on säännöllisiä ja osa ei. (Ruusuvuori ja Tiittula 2005, 11.)

Päädyin valitsemaan puolistrukturoidun haastattelun menetelmäksi, sillä minusta haastattelutilanne muuttuu rennommaksi, jos ei noudateta kaiken aikaa tiukkaa säännöstöä. Lisäksi kyselylomakkeessa menetelmä toimii myös parhaiten, sillä välillä voin esittää avoimia kysymyksiä.

Haluan nostaa esille vielä muutamia perusteluja, miksi valitsin juuri haastattelut työni tueksi. Haastattelun valikoin sen vuoksi, että sen avulla saan eniten kerättyä uutta tietoa ja näkemystä korusta huomenlahjana suunnitteluprosessin tueksi. Kaikkiin kysymyksiini en löydä vastauksia esimerkiksi internetistä. Haastattelu on myös hyvin joustava tapa hankkia tietoa ja siinä pääsen suoraan yhteyteen haastateltavan kanssa. Itse haastattelutilanne tarjoaa minulle myös mahdollisuuden kohdistaa tiedonhankintaa tilanteen ollessa käynnissä. Haastattelutilanteessa voin lisäksi kysyä tarkentavia lisäkysymyksiä, sekä havainnoida haastateltavan elekieltä. Minun on mahdollista saada myös eläväisiä esimerkkejä. (Hirsjärvi ja Hurme 2001, 34-35).

Haastatteluja olen tehnyt koruja myyviin liikkeisiin, jotta saisin käsityksen siitä, millaiset tuotteet myyvät. Lisäksi haastattelin kahta korutuotteiden valmistajaa, jotta saisin vastauksia muun muassa siihen, teetetäänkö huomenlahjoja minkä verran uniikkikoruina ja onko tällaiselle palvelulle kysyntää. Näin ollen saan työhöni myös korutuotteiden valmistajien näkökulman.

Haastattelututkimuksen lisänä halusin toteuttaa myös sosiaalisen median sekä sähköpostin välityksellä levitettävän kyselylomaketutkimuksen. Aiheeni on sen verran tutkimaton, että halusin kasvattaa tällä keinolla aineiston määrää. Kyselyn avulla tavoitin opinnäytetyöhöni vielä kolmannen näkökulman: potentiaaliset asiakkaat. Hirsjärvi ja Hurme (2001, 35) kertovat kyselylomakkeen käytöstä näin: ”Kyselylomaketta käytetään sen helppouden vuoksi ehkä vielä enemmän ei- tieteellisiin tarkoituksiin kuin haastattelua.” Helppous oli yksi tekijä, miksi otin kyselyn haastatteluiden lisätueksi. Valitettavasti kyselytutkimuksissa on myös aina omat riskinsä. Hirsjärvi ja Hurme (2001, 36) muistuttavat vielä, että kaikenlaiset kyselylomakkeet ovat yleistyneet niin hurjaa tahtia, että ihmiset saattavat olla niihin kyllästyneitä. Täytyy myöntää, että itekin harvoin vastaan tai osallistun kyselyihin, ellei niissä ole jotain palkintoa tarjolla. Kiire syö ihmistä ja aikaa annetaan vaan kaikkein tärkeimmille asioille, kuten perheelle. Tämän vuoksi päätin jo heti alussa, että mikäli päädyn toteuttamaan kyselyn, arvon kaikkien vastanneiden kesken jonkun houkuttelevan palkinnon. Uskon tämän toimivan kannustimena ihmisille vastaamisen suhteen.

Kyselylomakkeiden suurin heikkous piilee siinä, että valmiiksi laaditut monivalintakysymykset ja niiden vastaukset ovat harvoin yksi yhteen kyselyyn vastaajan oman ajatusmaailman kanssa. Kyselytutkimuksien hyvä puoli on taas se, että vastauksien analysointi on nopeampaa kuin haastatteluiden. Haastattelut tavallisesti nauhoitetaan, ja tämän jälkeen litteroidaan eli kirjoitetaan auki. Tämä on aikaa vievin osuus. Kyselytutkimuksen tulokset saapuvat kirjallisina sähköpostiin sitä mukaan, kun ihmiset vastailevat niihin. (Hirsjärvi ja Hurme (2001, 37.)

3.3 Kyselylomake tutkimuksen välineenä

Olin jo alusta asti pohtinut, että luon kyselylomakkeen potentiaalisille asiakkaille sähköisesti ja levitän sitä esimerkiksi sosiaalisen median välityksellä. Saan kerättyä suuremman otoksen kerralla ja kyselyyn vastanneiden kesken arvon lahjakortteja, jotka toimivat kannustimena vastaamiseen. Perehdyin kahteen eri kyselypohjien luomiseen tarkoitettuun ohjelmaan, Google Driven Formiin ja Webropoliin. Näistä kahdesta valitsin Google Driven form- kyselypohjan, sillä ohjelma oli minulle jonkun verran entuudestaan tuttu ja ilmainen. Pohja oli todella selkeä ja helppokäyttöinen jopa aloittelijalle. Kysymystyyppejä pystyi valitsemaan erilaisien käyttötarkoituksen mukaan. Kyselyssäni käytin eniten monivalintapohjia, sillä niillä sain selkeitä vastauksia parhaiten. Muutamia avoimia kysymyskenttiä lisäsin myös, jossa vastaaja voi lyhyesti kertoa esimerkiksi unelmien huomenlahjastaan. Lisäksi kyselystäni löytyi muutama valintaruutu-kysymys, jossa vastaaja pystyi raksimaan listasta useamman kuin yhteen vaihtoehtoon. Kysely oli siis rakenteeltaan puolistrukturoitu, sillä se sisälsi sekai-

sin niin avoimia- kuin monivalintakysymyksiäkin. Levitin kyselyä Facebookin ja sähköpostin välityksellä ja palkintoina toimivat lahjakortit S-ryhmään. Tämä siksi, sillä tein kyselyä tuttavilleni siitä, mikä olisi hyvä palkinto vastaajille ja suurin osa oli sitä mieltä, että tämä palkinto houkuttaa todennäköisimmin myös enemmän miesvastaajia, kuin lahjakortti esimerkiksi koruja myyvään liikkeeseen, jota aluksi ajattelin palkinnoksi.

Kysymykset suuntasin siten, että sama kyselypohja sopii niin sellaiselle vastaajalle, joka on ainoastaan saanut tai antanut huomenlahjan tai vastaavasti toiminut kummassakin roolissa. Alussa pohdiskelin myös sitä, että olisiko kysely suunnattu ainoastaan jo huomenlahjan saaneille ja antaneille henkilöille. Pelkäsin kuitenkin, että saan vastauksia liian vähän, joten päädyin ratkaisuun, jossa sallin vastaamisen myös pian naimisiin meneviltä henkilöiltä. Kyselyssä on alussa niin sanottu yhteinen taustatieto-osuus, jossa selvittelin yleisiä faktoja vastaajista, kuten ikää ja sukupuolta, (kohdat 1-6, ks. liite 1). Nämä kysymykset pystyin laittamaan kaikille pakollisiksi. Seuraava osuus on huomenlahjan saaneiden osuus, missä kohdistin kysymykset erityisesti siihen, mitä vastaaja on saanut lahjaksi, ja kyselen tarkemmin korun asemasta huomenlahjana. Mikäli vastaaja ei ole saanut huomenlahjaa, hän voi hypätä suoraan kyselyn puoleenväliin, mistä alkavat kysymykset liittyen lahjan hankintaan ja sen antamiseen. Lopussa vastaaja voi halutessaan jättää yhteystiedot arvontaa varten. Haasteita kyselytutkimuksen luomisessa olivat muun muassa se, kuinka saada samaan kyselyyn kaikkien eri osapuolten kysymykset ja se, etten voinut laittaa kaikkia kysymyksiä niin sanotuiksi pakollisiksi kysymyksiksi, koska kaikki vastaajat eivät välttämättä pysty vastaamaan jokaiseen kysymykseen. Koin kuitenkin järkevämmäksi vaihtoehdoksi sen, että toteutan ainoastaan yhden kyselylomakkeen useampien kohdennettujen sijaan. Vastauksien analysoinnissa olisi saattanut kulua muutoin liikaa aikaa. Eräs riskitekijä on myöskin se, kuinka luotettavia kyselyn vastaukset ovat. Joku on voinut vastata kyselyyn ainoastaan palkinnon toivossa, vaikkei olisikaan naimisissa tai menossa piakkoin naimisiin.

Olen kuitenkin sitä mieltä, että palkinnot ovat positiivinen kannustin, sillä luulen että muutoin osa ihmisistä ei olisi vastannut ollenkaan, vaikka kokemuksia huomenlahjakulttuurista heillä olisikin. Kyselytutkimuksessa kaikilla kysymyksillä tähdätään siihen, että ne auttaisivat minua suunnittelutyössäni. Muut kysymykset tukevat pääkysymyksiä, tein kysymyksistä siksi aika spesifioituja. Vastauksia on lisäksi helpompi läpikäydä, kun niistä suurin osa on monivalintamuotoisia, eikä avoimia kysymyksiä. Kysely oli tarkoitettu ensisijaisesti jo naimisissa oleville henkilöille, mutta päätin laajentaa kohderyhmää myös niihin, jotka ovat piakkoin naimisiin menossa. Tällä tavoin maksimoin vastausten määrää. Aihe on sen verran vähän tunnettu, että koin kohderyhmän laajennoksen tarpeelliseksi.

3.4 Huomenlahjakyselyn tulokset ja niiden analysointi

Vastaajien profiili

Sain kyselyyni 33 vastausta, mikä on mielestäni todella paljon siihen nähden, että olin varautunut henkisesti siihen, etten saisi paljoakaan vastauksia. Kyselyn alkuosan kysymykset (1-11) olivat kaikille pakollisia. Neljä ensimmäistä olivat niin sanottuja profiilikysymyksiä, joissa kartoitettiin yleisiä faktoja vastaajista: ikä (1), sukupuoli (2), onko naimisissa vai vasta menossa (3), onko antanut tai saanut huomenlahjan (4). Kysymykset 5-11 käsittelivät huomenlahjoja sekä mahdollisen huomenlahjakorun ominaisuuksia, joko jo lahjaksisaadun tai tulevan sellaisen. Kysymykset 12- 15 olin eritoten kohdentanut vastaajille, jotka ovat toimineet lahjansaajina ja tai tulevina lahjansaajina. Kysymykset 16- 20 olin suunnannut huomenlahjojen antajille ja tuleville antajille. Tein päätöksen jo alussa siitä, etten kysy aivan samoja kysymyksiä sekä huomenlahjan antajilta että saajilta, sillä muutoin kyselystä olisi tullut aivan liian pitkä ja osa kysymyksistä ei olisi sopinut mielestäni molempien vastattaviksi, esimerkiksi kysymys numero 18. Kyselyn ei ole tarkoitus olla kaikenkattava selonteko huomenlahjakoruista, vaan se on luotu sillä periaatteella, että saan kerättyä sen avulla mahdollisimman paljon apuja suunnittelutyöhöni. Ensimmäinen kysymys paljastaa, että suurin osa vastaajista sijoittuu ikäsektoreihin 18- 25 -vuotiaat ja 26- 35 vuotiaat. Seuraavista kysymyksestä (2, 3, 4) käy ilmi, että kyselyyn vastanneista 85 % on naisia. Yli puolet vastanneista olivat naimissa, 55 %. Naimisiin menneistä 55 % oli saanut huomenlahjan ja 38 % oli antanut sellaisen puolisolleen. Kuviot kyselyn tuloksiin liittyen löytyvät liitteestä 4 (sivu 71), mikäli niitä ei esitetä käsiteltävän asian yhteydessä.

Kysymys (5) oli avoin kysymys, jossa vastaaja sai kirjoittaa vapaasti vastauskenttään, mitä hän oli saanut huomenlahjaksi tai vastaavasti jos hän oli vasta naimisiin menossa, mikä olisi hänen unelmiensa huomenlahja. Tähän kohtaan tuli runsaasti aika erilaisia vastauksia. Seuraavassa nostona muutamia poimintoja siitä, mitä vastaajat olivat saaneet huomenlahjaksi.

"Sain hopeisen paksun rannekorun. " Nainen 26-35 v. Naimisissa

"Sain huomenlahjaksi makeanvedenhelmistä tehdyn kaulakorun. Helmet lempiväreistäni." Nainen 36-45 v. Naimisissa

"Olen leski, mutta sain samalla kun ostimme sormuksen myös valitsemanilaisen kaulakoruriipuksen." Mies 36-45 v. Naimisissa

"Ei ostettu huomenlahjoja. Todettiin, että riittää kun toisemme saamme ja turha stressi olisi huomenlahjoista." Mies 26- 35 v. Naimisissa

"Sain vaimon polttareissa tekemän t-paidan." Mies 18-25 v. Naimisissa

"Sain huomenlahjaksi yksityisiä ratsastustunteja." Nainen 26- 35 v. Naimisissa

"Merkkilaukun" Nainen 26 - 35 v. Naimisissa

"Rannekellon" Mies 26-35 v. Naimissa

Seuraavassa taas hieman toiveita, millainen lahja olisi toivottu: (tähän vastasivat ne, jotka eivät saaneet lahjaa ja he, jotka ovat pian menossa naimisiin).

"Joku yksinkertainen ja kaunis koru, ei mikään Kalevalan Rakkaus tai muu yleinen ja "helppo" koru. Uniikki johon saa lisätä oman tarinan." *Nainen 18-25 v. Menossa naimisiin*

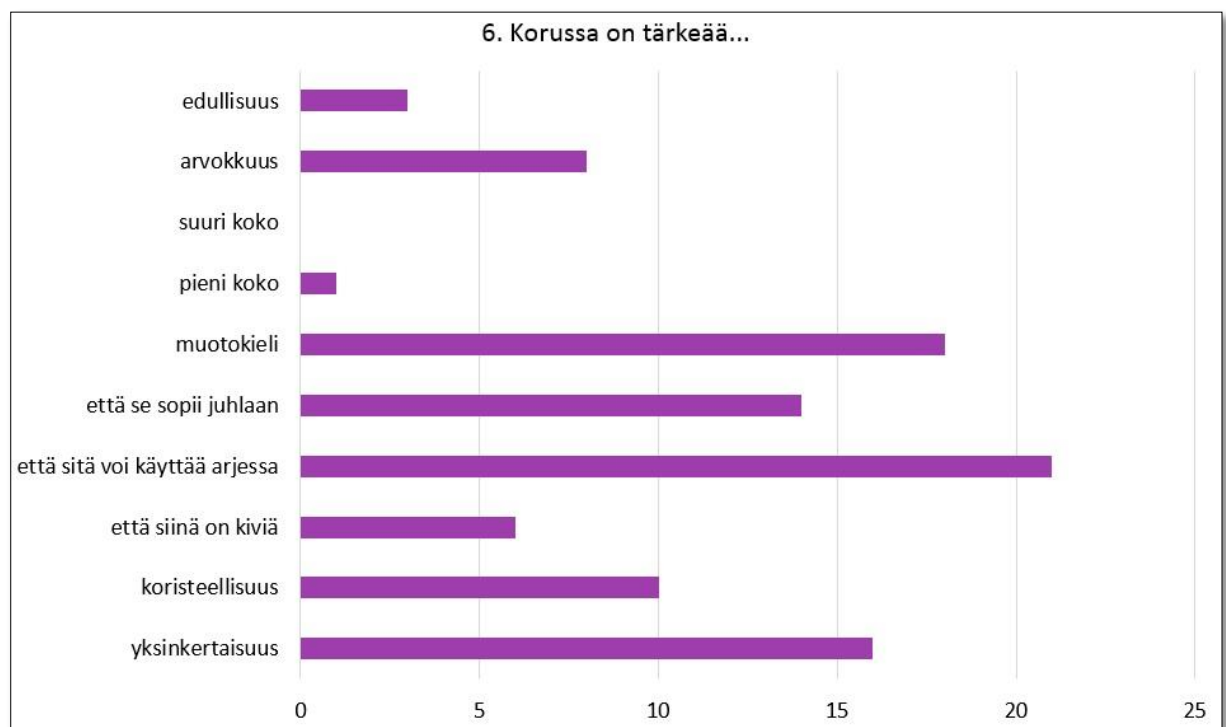
"Huomenlahjaksi toivoisin korua joka on elegantti ja käy sekä arkeen että juhlaan. Koru, jota voisi pitää joka päivä." *Nainen 26-35 v. Menossa naimisiin*

"Merkkilaukku tai koru, ei sormus" *Nainen 18-25 v. Menossa naimisiin*

Kuten jo voimme tästä pienestä otoksesta havaita, lahjat ovat keskenään melko erilaisia. Löytyy niin harrastelahjoja, vaatteita, asusteita kuin korujakin. Joku on myös päättänyt, ettei lahjoja hankita ollenkaan.

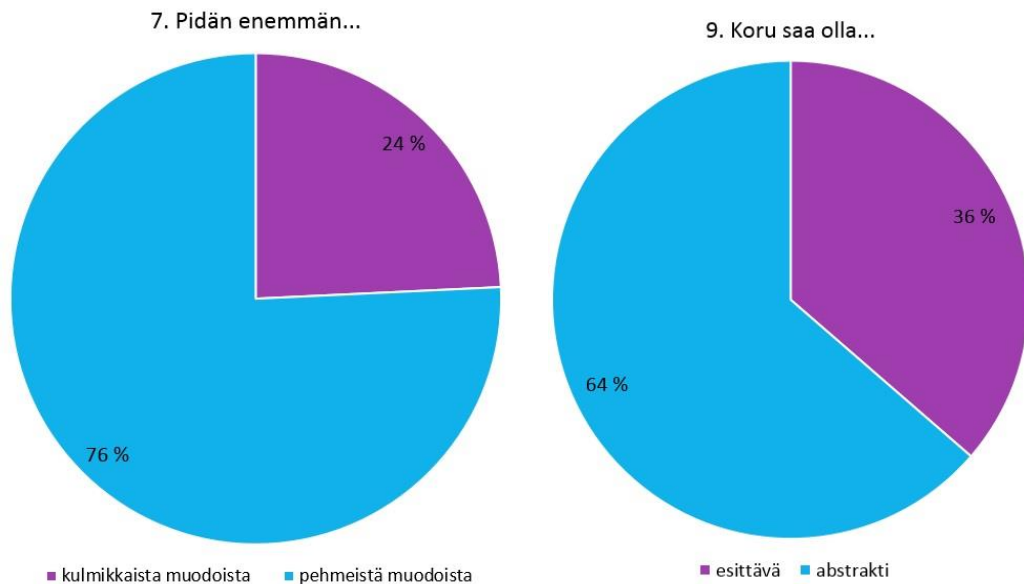
Huomenlahjakorun ominaisuuksia

Kysymyksissä 6-11 kartoitin huomenlahjakorun yleisiä ominaisuuksia, jotka auttaisivat minua eritoten korun suunnitteluvaiheessa. Kysymyksestä 6 päätin luoda monivalintaruudut, joista pystyi valikoimaan useampia haluttuja vaihtoehtoja. Halusin selvittää, mikä korussa on tärkeää, ja listasin muutamia mielestäni keskeisiä ominaisuuksia, joista vastaajat voivat valita mieleisensä vaihtoehdot. Kolme suosituinta ominaisuutta korussa olivat: arkisuus 64 %, muotokieli 55 % ja yksinkertaisuus 48 %.

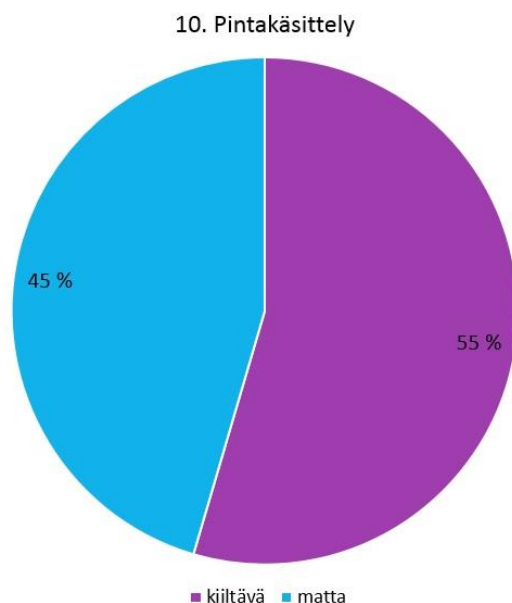
KUVIO 2. Mikä korussa on tärkeää? (Paulus 2015.)

Seuraavassa kysymyksestä (7) käy ilmi, että 76 % vastanneista pitää enemmän pehmeistä muodoista korun muotokielessä, kuin kulmikkaista (24 %). Tämä kysymys oli minust aika oleellinen korun muotokielen kannalta.

KUVIO 3. Kysymys 7 ja 9 huomenlahjakyselyssä (Paulus 2015.)

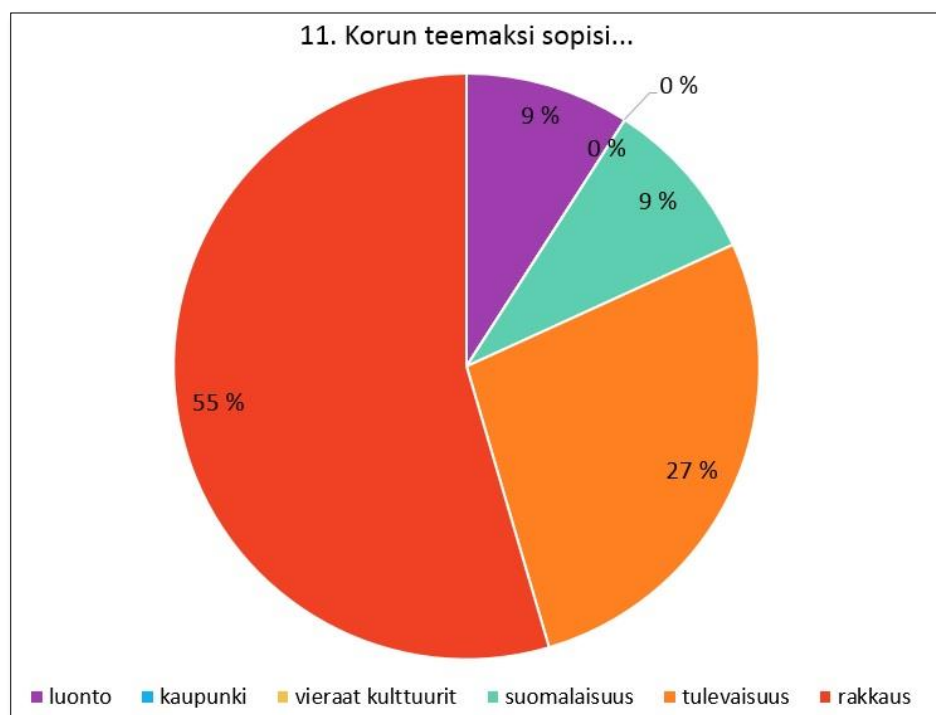
Kysymyksessä (8) selvitettiin, kumpi miellyttää enemmän, suurikokoiset vai pienet korut. Molemmat vaihtoehdot saivat lähes yhtä suuren kannatuksen, pienten korujen kannattajia oli hitusen enmmän, 58 %, suurista piti 42 %. Kysymyksestä (9) selvisi, että abstraktit muodot 64 % viehättävät esittäviä 36 % enemmän koruissa. Tämä voisi selittyä hieman yleistäen suomalaisten suosiman skandinaavisen tyylin suosiolla, johon kuuluvat selkeät, pelkistetyt linjat.

KUVIO 4. Kysymys 10 huomenlahjakyselyssä (Paulus 2015.)

Seuraavassa kysymyksessä (10), selvittelin pintakäsittelyasioita. 55 % vastaajista oli sitä mieltä, että korusissa on oltava kiiltävä pinta, kun taas 45 % vannoi mattapintaisuuden nimeen.

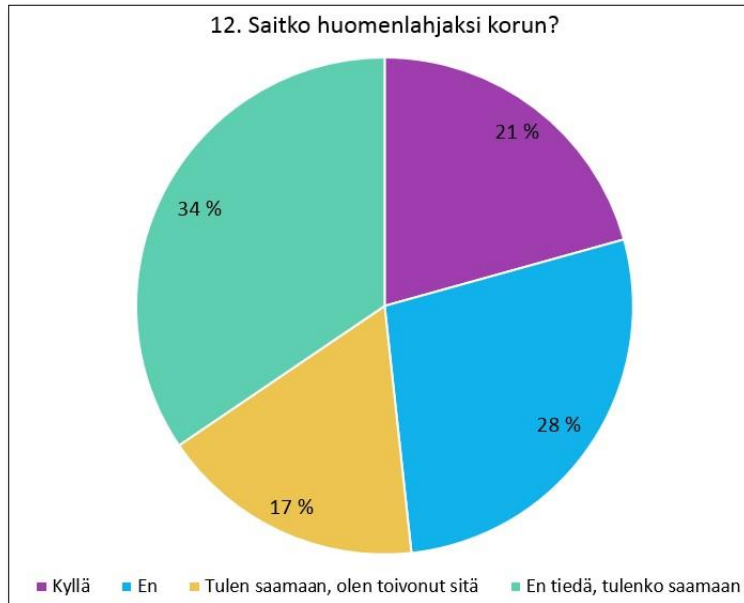
Mietiskelin myöskin teemoja, jotka voisivat toimia huomenlahjakorusissa, ja tein niistä pienen listan. Teemat valitsin sillä perusteella, että ne olisivat a) riittävän laajoja, jotta mielikuvituksen käytölle suunnitteluvaiheessa jäisi sijaa, ja b) melko universaaleja, joista ihmiset väkisininkin jostakin niistä kiinnostuvat. Pyysin vastaajia rakensimaan mieluisimman vaihtoehdon (11). Kolmen kärki oli seuraavanlainen kohdassa (11): rakkaus 55 %, tulevaisuus 27 % ja luonto 9 %. Samassa yhteydessä pyysin vastaajien valitsemaan monivalintalistasta lempivärisensä. Tämän kysymyksen olin valinnut pitäen silmällä sitä, että jos korusissa olisi jokin kivi, saisin selville sen väristä. Kolmen kärki väreissä oli sininen/turkoosi 36 %, musta 24 % ja punainen 18 %. Muita vaihtoehtoja oli lisäksi vihreä (9 %), violetti/liila (6 %), oranssi (3 %), keltainen (3 %), vaaleanpunainen (0 %) ja ruskea (0 %).

KUVIO 5. Huomenlahjakoruun sopiva teema. (Paulus 2015.)

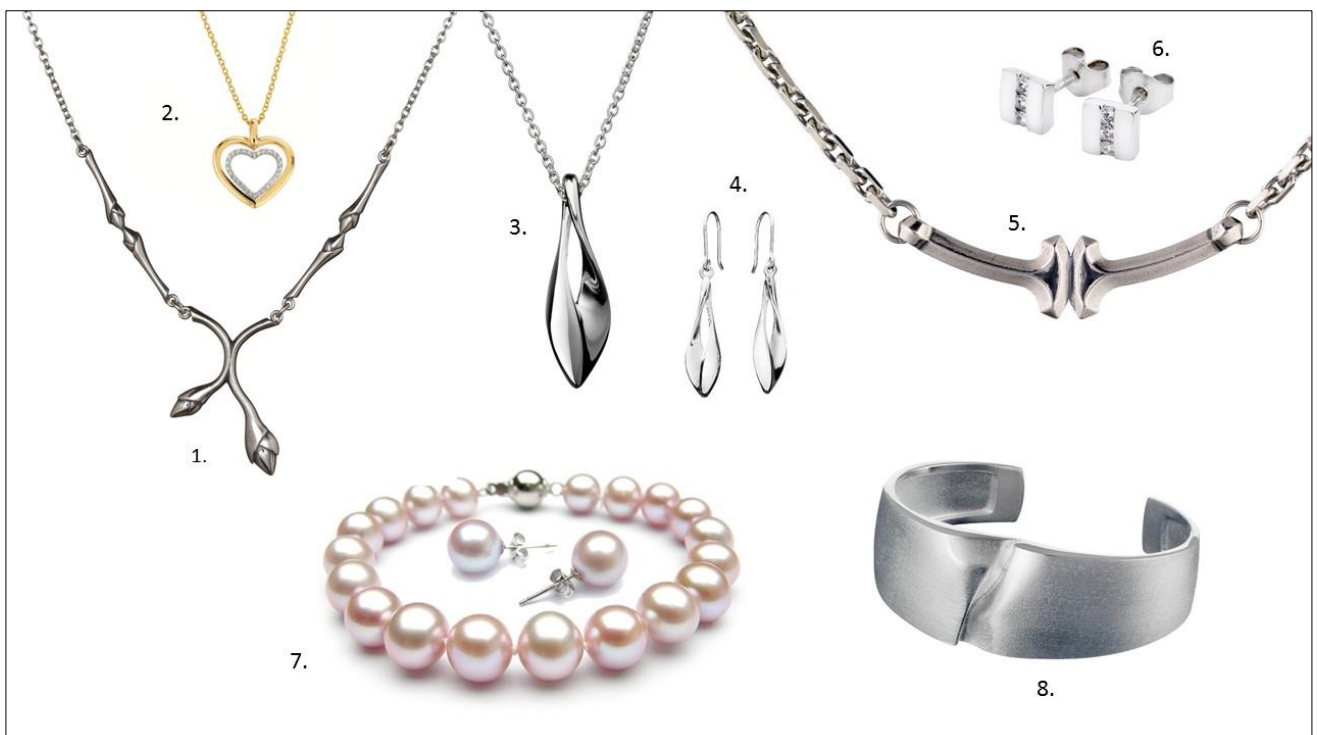
3.4.1 Lahjansaajien vastauksia

Kysymyksessä (12) tiedustelin, onko vastaaja saanut huomenlahjaksi korun. Ainoastaan 18 % vastaajista vastasi kyllä. 24 % vastasi ei, joten tästä voimme päätellä loppujen vastaajista saaneen lahjaksi jotakin muuta, kenties jotakin mitä mainittiin kohdassa 5. Loput 58 % eivät olleet joko saaneet lahjaa ollenkaan, tai eivät olleet vielä naimisissa, jolloin asiaa ei voitu tietää.

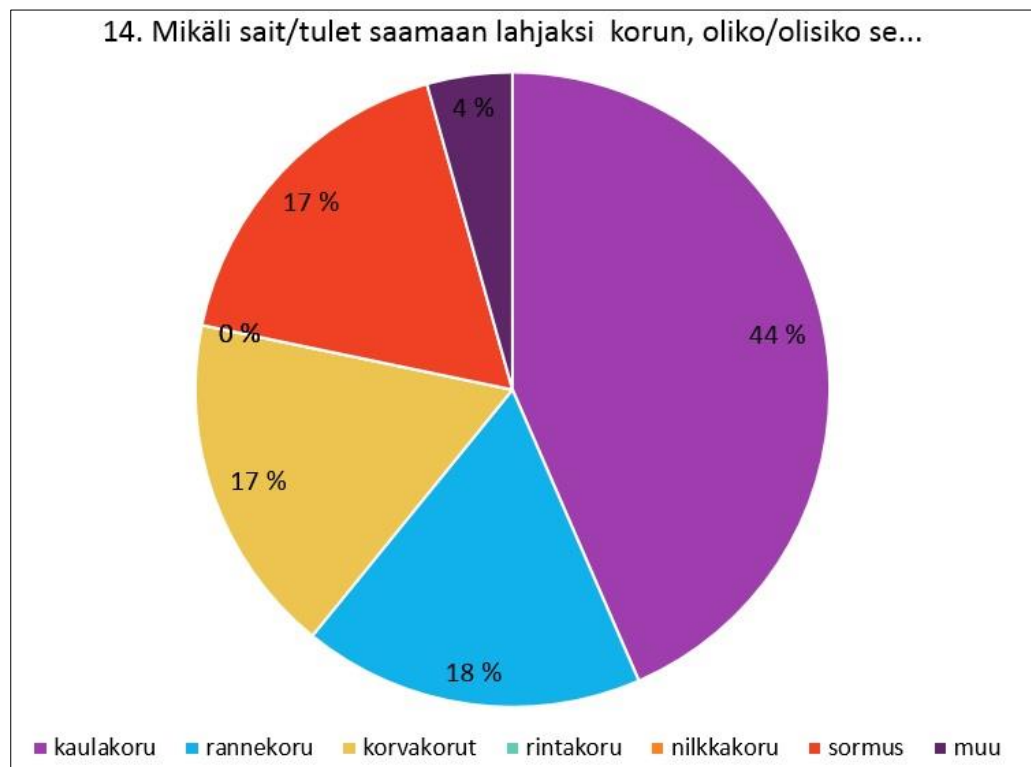
KUVIO 6. Saitko huomelahjaksi korun? (Paulus 2015.)

Seuraavaksi (13) halusin tarkempia tietoja lahjaksi saaduista koruista. Kysymystyyppinä oli jälleen avoin kenttä- tyyppinen kysymys, mihin vastaajat olivat kirjoittaneet vapaasti vastauksiaan. Muun muassa seuraavanlaisia koruja olivat vastaajat saaneet huomenlahjoiksi: Kalevala Korun Lumo-kääty, Lumoavan Nefer riipus ja korvakorut, makeanveden helmistä tehty helminauha ja kultainen sydänriipus. Halusin koota koruista kuvakollaasin selkiyttämään, millaisia koruja ihmiset olivatkaan saaneet lahjaksi:

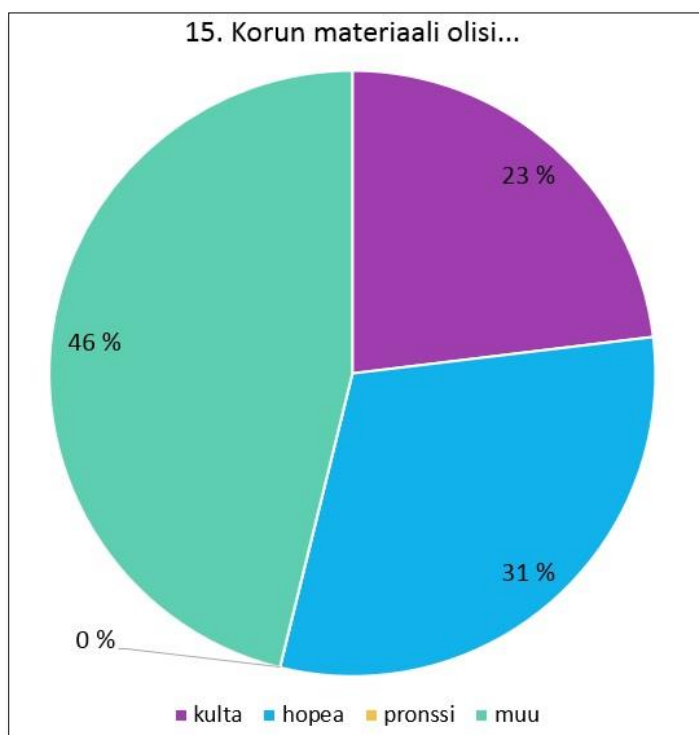
KUVAKOOSTE 1. Kyselyyn vastanneiden antamia ja saatuja huomenlahjakoruja (Paulus 2014.)

Halusin myös selvittää, että jos lahja oli koru tai tulisi olemaan koru, niin millainen se tarkkaan ottaen olisi (14). Vaihtoehtoisiksi olin valinnut yleisimmät korutyypit eli kaulakorun, rannekorun, korvakorut, rintakorun, nilkkakorun ja sormuksen. Lisäksi oli vaihtoehtona myös ”muu”-kenttä, johon vastaaja sai kirjoittaa puuttuvan vaihtoehdon, mikäli listasta ei löytynyt mieluista sellaista. Tulosten perusteella selkeästi suosituin vaihtoehto oli kaulakoru 48 %. Tähän kysymykseen ei ole voinut vastata kaikki kyselyyn vastaajat, jolloin lukema 48 % saadaan aikaan suhteesta 10/21. Kysymykseen on vastannut yhteensä 21 ihmistä, joista kymmenen oli tätä mieltä. Muut- kenttään oli tullut yksi vastaus, ”rannekello”.

KUVIO 7. Saaduin/toivotuin korutyyppi huomenlahjoissa (Paulus 2015.)

Tiedustelin myös huomenlahjaksi saadun korun tai mahdollisesti saatavan korun parasta materiaalia (15). Tässä vaihtoehtoina oli kulta, hopea, pronssi ja jälleen ”muu”-kenttä, josta löytyi ainakin valkokaikta ja titaania. Suosituin materiaali oli kuitenkin hopea 33 %.

KUVIO 8. Toivotuin korun materiaali (Paulus 2015.)

3.4.2 Huomenlahjan antajat

Kysymyksestä 16 eteenpäin kysely oli suunnattu huomenlahjan antajana toimiville, joten olin ohjeistanut vastaajat siirtymään suoraan kyselyn loppuun jättämään yhteystietonsa arvontaa varten, mikäli he ovat ainoastaan toimineet huomenlahjan saajina. Muussa tapauksessa vastaamista tuli jatkaa. Kohdassa 16 oli jälleen avoin kenttä, johon vastaajat saivat kirjoittaa, mitä he olivat antaneet tai aikovat antaa puolisolleen huomenlahjaksi. Tällä kysymyksellä halusin helpottaa omaa benchmarking-urakkaani. Vastauksissa oli muutamia todella mielenkiintoisia lahjoja. Seuraavassa muutamia poimintoja vastanneiden kommentteista.

"Annoin miehelleni hopeisen Kalevala Korun "Torin vasara"-riipuksen, jota hän oli pitkään toivonutkin saavansa"

"Vanhan, käytettyjen kellojen liikkeestä ostetun taskukellon."

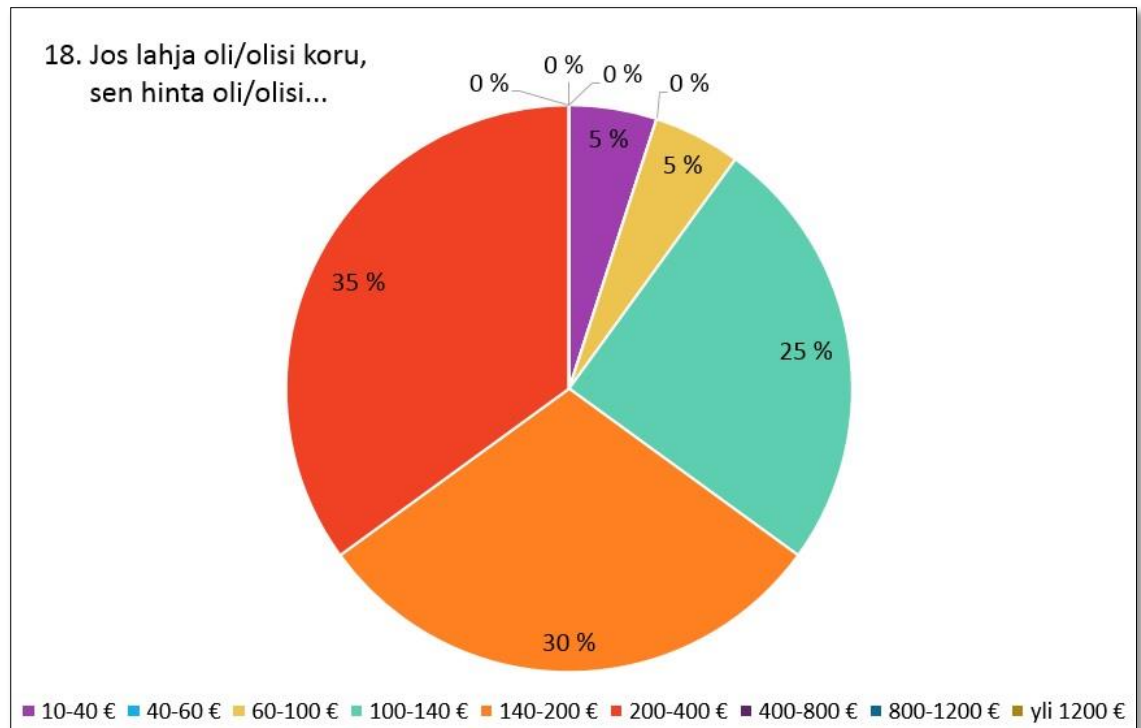
"Lahjakortin öljymaalarin yksityistunnille"

"Haluaisin antaa puolisollessa huomenlahjaksi tilauksesta tehdyt kalvosinnapit"

Jälleen lahjat vaikuttavat olevan todella erilaisia toisiinsa nähden. Kysymyksessä 17 tiedusteltiin korun mahdollista hankintapaikkaa. Mistä se oli hankittu tai tultaisiin hankkimaan. Kultasepällä korun

oli teetättänyt tai teetättäisi 35 % vastanneista, 50 % osti tai ostaisi sen suoraan kultaliikkeestä. Yl-
lättävänä pidän vastausta, että 10 % teki tai tekisi korun myös itse. Perintönä kulkevan sukukorun
on saanut tai tulee saamaan 5 % vastanneista.

Seuraavassa (18) kohdassa tiedustelin huomenlahjakorulle sopivaa hintahaarukkaa. Hinnan selvittä-
minen on mielestäni oleellista jo ihan sen vuoksi, kuinka paljon materiaalia koruun voi käyttää sen
valmistusvaiheessa. Hinnat jakautuivat aika tasaisesti 100- 400 euron välille.

KUVIO 9. Huomenlahjakorun hinta. Paulus 2015.

Kohdassa (19) halusin kysyä, mikä materiaali olisi paras lahjan antajan mielestä huomenlahjako-
russa. Tulokset olivat aika samankaltaiset kuin saajienkin mielestä, eli hopea oli kärjessä täälläkin.
Halusin myös selvittää, mitkä ominaisuudet ovat tärkeitä lahjan antajalle, kun tämä on hankkimassa
huomenlahjakorua (20). Tällä kysymyksellä selvittelin siis sitä, mitkä asiat vaikuttavat ostopäätök-
seen. Ykköseksi nousi kirkkaasti se, että korun on ilmennettävä kantajansa persoonallisuutta 75 %.
Toiseksi suurin ominaisuus oli, että korulla pitäisi olla jokin tarina 20 %.

Lopuksi ajattelin kiteyttää, minkälainen koru kyselyn pohjalta voisi tulla kyseeseen suunnittelutyös-
säni. Toivotuksi huomenlahjaksi profiloitui kaulakoru, jossa on pehmeitä muotoja, ja sen inspiraation
lähteenä toimii pääasiassa rakkaus. Korun tulisi olla yksinkertainen, abstrakti sekä pintakäsittelyl-
tään kiiltäväpintainen. Kooltaan koru olisi mieluummin pienehkö, sellainen jota voisi käyttää myös
arjessa. Mikäli koruun tulisi kiviä, ne olisivat sävyiltään sinisiä tai turkooseja, mutta päämateriaali
korussa on kuitenkin hopea. Korun tärkeimmäksi ominaisuudeksi muotoutui kyselyn pohjalta se, että

se ilmentää kantajansa persoonallisuutta. Tämä on varsin hankala toteuttaa ilman asiakasta, joka tästä työstä uupuu. Näin ollen otan aika vapaat kädet korun suunnittelutyöhön, sillä ihmisiä on niin monenlaisia, että on todella vaikeaa luoda jokin tuote, joka olisi kaikkien mieleen. Pysin kuitenkin siihen, että koru istuisi kyselyn muiden vastausten perusteella enemmistön makuun. Suurin vastannut ikäryhmä oli 26- 35 -vuotiaat naiset, joten päätin suunnitella korun tähän lohkoon kuuluville naisille. (Ks. muotokielitaulut alkaen s. 41!)

3.5 Haastatteluiden tulokset sekä analysointi

Haastatteluja halusin tehdä myös, sillä erityisesti niiden avulla sain arvokasta tietoa siitä, mitkä tuotteet myyvät parhaiten alan liikkeissä, sekä kartoittaa tämänhetkisiä trendejä huomenlahjatoruissa. Kysymykset olivat samat kaikille vastaajille paitsi Puustjärven kelloille ja kullalle, jota haastattelin spontaanisti Kuopion hämmessuilla nauhurin kanssa marraskuussa 2014. Kultaliikkeistä päädyin siis haastattelemaan seuraavia yrityksiä: Kultajousi, Timanttiset ja Puustjärven kello ja kulta. Tarkennuksena vielä, että Kultajousen haastattelu oli sähköpostihaastattelu. Halusin työhöni myös näkökulmaa tuotteiden valmistajien puolelta, joten haastattelin kultaseppämestari Sakari Timosta Kuopiosta, sekä Qiva-korun Jouni Saarenpäästä Jyväskylästä. Koruntekijöiltä halusin kysellä hieman yksityiskohtaisempaa tietoa heidän huomenlahjatarkoitukseen valmistamistaan tuotteista sekä tietoa valmistustavoista, kuin koruliikkeestä. Kaikilla kultaliikkeillä oli sama haastattelupohja, korujen valmistajille oli oma kysymyslomakkeensa

3.5.1 Kultaliikkeet

Haastattelut olivat erittäin tärkeässä osassa opinnäytetyötäni, sillä niiden avulla pystyin keräämään tietoa muun muassa tämänhetkisistä trendeistä ja myyvistä huomenlahjatuotteista. Huomenlahjoista ei ole olemassa kovin paljoa kirjallisuutta, joten tietopohja suunnittelutyölle tuli hankkia aika pitkälle omin avuin. Halusin kerätä tietoa itse luotettavalla tavalla, sillä mielestäni ei ole järkevää turvautua ainoastaan sähköisiin lähteisiin tässä asiassa.

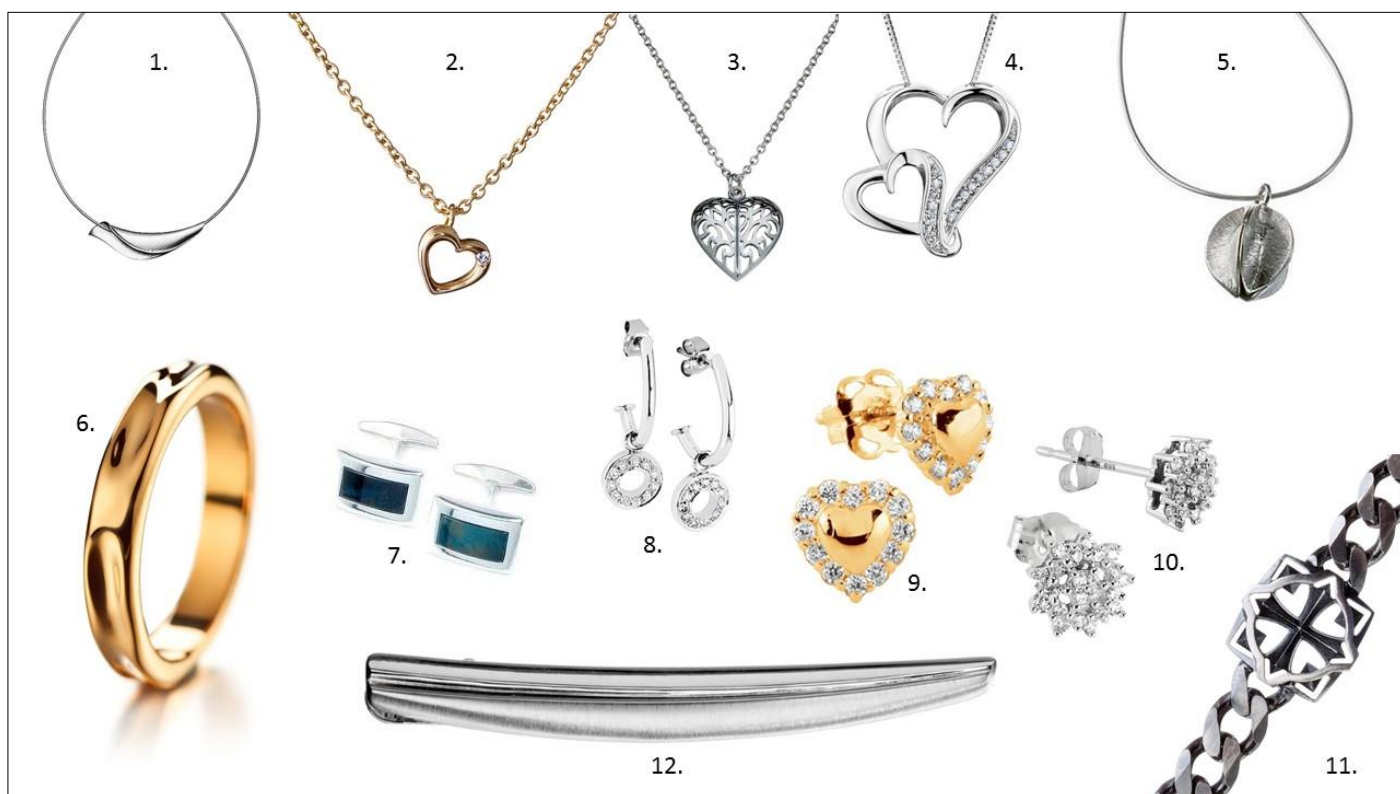
Haastatteluissa kysymykset olivat Kultajouselle ja Timanttisille yhteneväiset, mutta kysymyksistä syntyi monesti jatkokeskustelua, joka siivitti uusia, spontaaneja kysymyksiä haastateltavalle. Tilanne etenkin Timanttisilla oli hyvinkin keskustelemaa, sillä tunnen liikkeen henkilökunnan niin hyvin. Heidän kanssaan oli todella luontevaa jutella aiheesta. Puustjärven osuus oli pienempi, sillä haastattelin heidän edustajaansa messuilla, jossa ei valitettavasti ollut aikaa kysyä kuin tärkeimmät asiat nopeasti. Kultajousen haastattelu oli sähköpostihaastattelu.

Haastatteluissa lähdin aluksi selvittämään, mitä tuotteita menee huomenlahjoiksi (1). Halusin ihan tarkkoja, hyvinkin konkreettisia kuvauksia asian suhteen, jotta siitä olisi mahdollisimman paljon hyötyä suunnittelutyöni kannalta. Kaikki kolme kultaliikettä, Timanttiset Kuopion Kello ja Kulta, Kultajousi, sekä Puustjärven kello ja kulta kertoivat myyvänsä koruja huomenlahjoiksi. Korujen lisäksi

myös kelloja kysytään jonkun verran. Tanja Söderlig Puustjärven kellosta ja kullasta (2014-11-02) kertoo lisäksi, että monesti lahjaksi halutaan ostaa tuote, johon on mahdollista ottaa kaiverrus.

Selvittelin lisäksi erikseen, minkälaisia tuotteita menee miehille ja naisille. Naisille menee eniten lahjaksi kaulakoruja, niin hopeisia kuin kultaisiakin, timanttikorvakoruja sekä sydämaiheisiä riipuksia (Hirvelä 2014-10-29). Lisäksi asiakas haluaa monesti ostaa huomenlahjaksi korvakorut, jotka sopivat yhteen sormuksen kanssa (Söderlig 2014-11-02). Miehille hankitaan useammin lahjaksi kello kuin koru (Ruuskanen). Myös solmioneulat ja kalvosinapit ovat suosittuja lahjoja miehelle (Söderlig 2014-11-02).

Kultajousessa yleisin huomenlahjaksi myydyin korun materiaali on kulta, kun kyseessä on naisen koru. Jos korussa on kiviä, niin ne ovat timantteja (Ruuskanen 2014-10-19). Timanttisilla yleisin materiaali taas on hopea ja valkokulta, jos korussa on joku kivi, niin se on silloin timantti (Hirvelä 2014-10-29). Puustjärvellä korut ovat kelta- tai valkokultaisia, riippuen asiakkaan vihkisormuksen materiaalista (Söderlig 2014-11-02). Hirvelä (2014-10-29) ja Söderlig (2014-11-02) lisäävät vielä, että merkeistä parhaiten tähän tarkoitukseen myy Lumoava. Söderlig (2014-11-02) jatkaa vielä, että Lumoavan mallistosta on mennyt huomenlahjoiksi ainakin Soturi-, Samurai-, ja Hunaja-sarjojen tuotteita. Hän myös epäilee, että lahjoiksi haetaan jotain erilaista korua, missä on jokin juju.

KUVAKOOSTE 2. Kollaasi koruliikkeiden myymistä huomenlahjoista haastatteluiden pohjalta. Paulus 2014.

Korujen hintahaarukkaa halusin selvittää myös, sillä hinnalla on vaikutusta monessa asiassa. Jalometallituotetta valmistettaessa tulee ottaa huomioon materiaalin hinta, sekä työstö- ja suunnittelukustannukset. Hirvelä (2014-10-29) arvioi asiakkaan käyttävän huomenlahjaan 100- 400 euroa. Ruuskanen (2014-10-19) arvioi Kultajousen asiakkaan käyttävän 100- 300 euroa lahjaan.

Kysyin myös, mitä muuta ostetaan huomenlahjoiksi, kuin ainoastaan koruja. Tämä kysymys oli jälleen tukena omalle benchmarking-työlleni. Kellot olivat suosittuja huomenlahjoja kaikissa liikkeissä. Hirvelä (2014-10-29) mainitsee merkeistä Guessin. Kävi myös ilmi, että asiakkaat kyselevät myös jonkin verran sellaisia lahjoja, joita liikkeellä ei ole tarjota asiakkaalle. Tällaisia ovat muun muassa arvokellot, kertoo Ruuskanen (2014-10-19).

Iän vaikutus ostokäyttäytymiseen oli myös yksi esittämistäni kysymyksistä. Iäkkäämpi ostaja haluaa kultaa ja timantteja. Nuoremmat ostavat hopeaa ja ovat enemmän kiinnostuneita eri brändeistä ja merkeistä. Nuoret valitsevat lahjan muutenkin vapaammin ja miettivät lahjan saajan persoonallisuutta (Ruuskanen 2014-10-19). Hirvelä (2014-10-29) kertoo myös, että usein jo kerran naimisissa olleet ja hieman vanhemmat ihmiset ostavat arvokkaampia lahjoja kuin nuoret.

Myytyjen huomenlahjakorujen muotokielen selvittely oli ehkäpä tärkein kysymyksistäni haastateltaville. Kysymyksen vastaukset olivat erittäin suuressa roolissa luonnostelun alkaessa. Kysymys osoittautui yllättäen vaikeaksi. Yksinkertaisuus ja aikaa kestävät muodot ovat Ruuskasen (2014-10-19) mielestä ehkä ne tärkeimmät ominaisuudet. Myös kaikki rakkauteen ja romantiikkaan liittyvät hempeät aiheet ovat suosittuja muotoja, näistä esimerkkinä sydän (Hirvelä 2014-10-29). Olin hieman pettynyt siihen, että liikkeiden edustajat eivät kyenneet kertomaan enempää tähän tarkoitukseen myytyjen korujen muotokielestä. Ongelmaksi muodostui yleisesti se, etteivät haastateltavat muistaneet tai osanneet kuvailla tuotteita, siitäkään huolimatta, että yritin esittää jatkokysymyksiä. Onnekseni teettämästäni verkkokyselystä tuli kuitenkin vastauksia tähän kysymykseen enemmän.

Ruuskanen (2014-10-19) kertoo, että Kultajouselta huomenlahjoja ostetaan yllättävän vähän. Hän tosin epäilee, etteivät kaikki asiakkaat aina kerro, mihin tarkoitukseen ovat lahjaa hankkimassa. Timanttisilta todetaan vihkisormusten olevan se suurin sijoitus, mihin naimisiinmenevät ihmiset satsoavat. Myös lahjoja kaasoille ja bestmaneille menee paljon, melkeinpä enemmän kuin huomenlahjoja (Hirvelä 2014-10-19). Suosio huomenlahjojen ostamiseen on kuitenkin nosteessa (Söderlig 2014-11-02). Itse olen samaa mieltä Söderligin kanssa. Uskon, että nuoremmat sukupolvet, jotka seuraavat paljon muiden maiden tapoja ja trendejä, omaksuvat uusia käytänteitä. Vaikka tapa huomenlahjan antamiseen on vanha, se nousee välillä pinnalle esimerkiksi julkisuuden henkilöiden tekemisten, sekä kansainvälytymisen kautta.

Hintahaarukat huomenlahjakoruille noudattelivat kaiken kaikkiaan eri liikeiden kesken aika yhtenäistä linjaa. Myydyt tuotteet olivat myös aika samankaltaisia, lahjaksi haetaan korvakorut, joka sopivat vihkisormukseen, kenties Lumoavan hopeariipus, kultainen sydänkaulakoru tai vaikkapa kello

miehelle. Monesti halutaan hankkia tuote, johon voi kaivertaa rakkaansa nimen, sekä tärkeän päivämäärän.

Tiettyä trendiä huomenlahjojen saralla eivät haastateltavat pystyneet nimeämään. Maut jakautuvat niin eri leireihin asiakkaiden keskuudessa. Kuitenkin moni haluaa antaa lahjaksi tuotteen, jossa on jokin juju. Yritin myös tehdä selontekoa tämänhetkisistä trendeistä, mitkä voisivat heijastella myöskin huomenlahjojen hankintaan. Kukaan haastateltavista ei osannut nimetä yhtään tiettyä trendiä, mikä yhdistyisi huomenlahjoihin. Kuitenkin, esimerkiksi hopeakorut ja valkokulta ovat trendi, joka on ollut pinnalla jo pitkään. Vielä 90-luvulla monet suosivat keltakultaisia koruja. Myöskin rannekellot ovat tulleet uudelleen muotiin. Kun matkapuhelimet tulivat osaksi kaikkien ihmisten arkea, katsottiin kellonaika monesti puhelimesta. Nyt halutaan jälleen erottautua (Liski 2014-12-30).

Lumoava mainittiin korumerkeistä useasti, samoin kellomerkeistä Guess. Lumoava on paikallinen yritys, joten sen suosio voi osittain selittyä sijainnistamme Kuopiossa. Mutta myöskin hopeakorujen kasvanut suosio voi olla selitteenä. Nuoret käyttävät enemmän hopeisia ja hopeansävyisiä koruja omien havaintojeni mukaan.

3.5.2 Korujen valmistajat

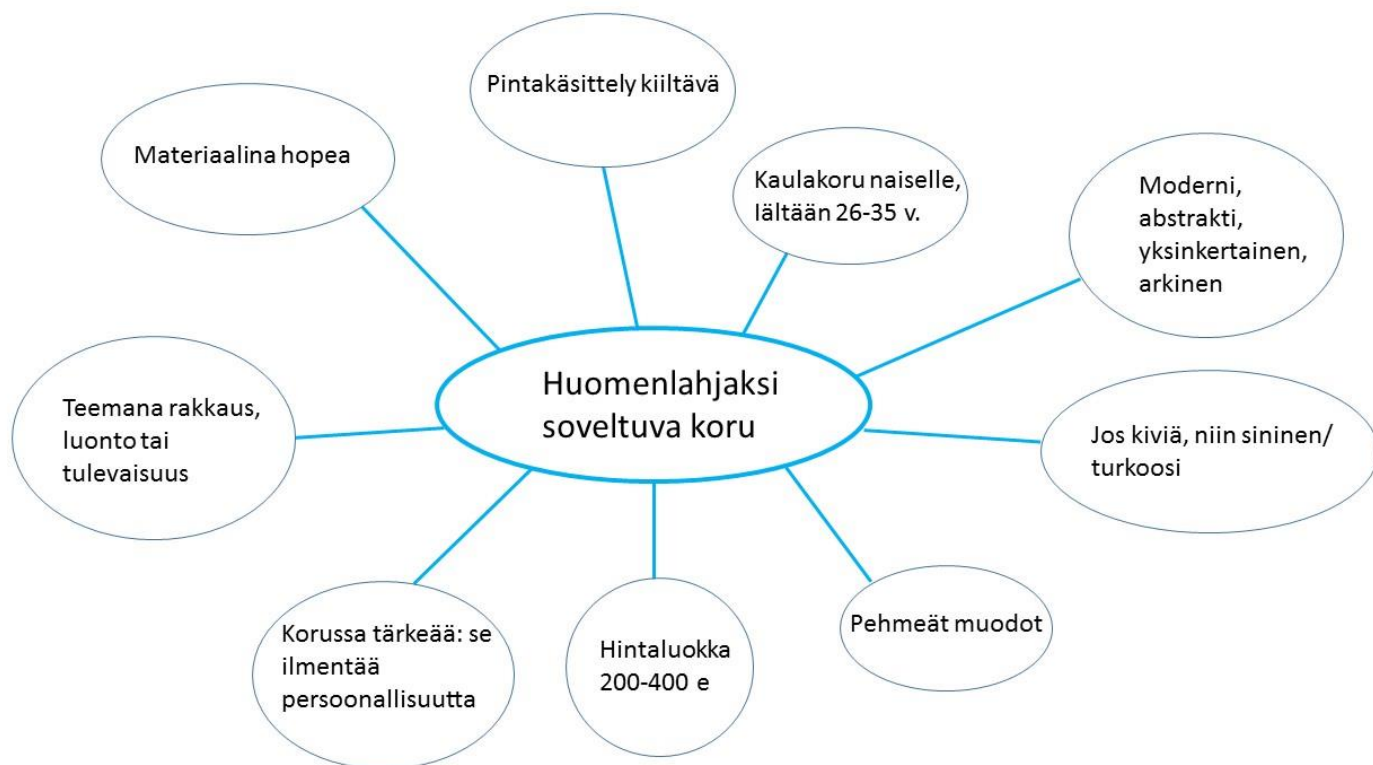
Kumpikin haastattelemistani, sekä kultaseppämestari Sakari Timonen, että Qiva-korun kultaseppäyrittäjä Jouni Saarenpää kertoivat valmistaneensa koruja huomenlahjatarkoitukseen. Sakari Timonen on kuopiolainen kultaseppämestari, joka on toiminut alalla jo 40 vuotta. Qiva-koru taas on jyväskylälainen korualan yritys. Timonen (2015-01-21) kertoo, että naisille menee eniten lahjoiksi riipuksia, etenkin kultaisia sellaisia. Lisäksi on toivottavaa, että lahja olisi naiselle yllätys. Monesti lahjaksi annettavaan koruun liitetään jokin pariskunnan yhteinen juttu, mielikuvitukselle annetaan siis reilusti sijaa. Miehilläkin menee hänen mukaansa koruja lahjoiksi. Monesti miesten koruissa voi olla innoittajana esimerkiksi tämän ammatti tai harrastus. Hän muistelee joskus tehneensä putkimiehenä työskentelevälle miehelle huomenlahjaksi putkityö-aiheisen riipuksen- hauska idea! Timonen (2015-01-21) painottaa myös, ettei korun aiheen valinta saisi olla niin vakavaa, vaan korostaa huumoria. Qiva- korun kultaseppä Jouni Saarenpää (2015-01-21) ei nimeä mitään tiettyä huomenlahjaksi menevää tuotetta, vaan kertoo lahjaksi menevän yleisesti koruja. Lahjan ostaja on useammin mies kuin nainen. Näin on myös Timosen (2015-01-21) tapauksessa. Kumminkin miehet kertovat lisäksi, että tuotteet ovat lähes poikkeuksetta uniikkeja, joita huomenlahjoiksi heiltä tilataan. Hän jatkaa vielä, että joskus asiakas saattaa tulla hänen puheilleen jonkun kultaliikkeestä ostetun tuotteen kanssa haluten ”jatkojalostaa” sitä. Tämä tarkoittaa lähes poikkeuksetta esimerkiksi jonkinlaisen kaiveruksen ottamista tuotteeseen (Timonen 2015-01-21).

Huomenlahjaan käytetyin materiaali on Timosen (2015-01-21) mukaan kulta. Tämä oli mielestäni hieman yllättävää, sillä muualta saamieni tutkimustulosteni perusteella kulta ei ole suosituin materiaali. Saarenpää (2015-01-21) taas kertoo noin 50 % materiaaleista olevan hopeaa ja puolet jotain muita. Timonen (2015-01-21) vannoo lisäksi perinteisten korunvalmistustekniikoiden nimeen. Hän

valmistaa korut pääsääntöisesti levystä ja langasta sahaamalla. Saarenpään (2015-01-21) huomenlahjakorut valmistuvat joko käsin tai valamalla. Koruista löytyy monesti jokin tarina. Pariskunnalla voi olla jokin yhteinen paikka tai muu, minkä haluavat näkyvän korussa. Sydän on muotona sellainen, joka kuuluu rakkauteen. Korukulttuuri on aika pientä Suomessa, joten korut ovat myös kokoluokaltaan pikkuisia. Jos korussa on kiviä, ne voivat olla esimerkiksi timantteja tai safiireja. Joskus koruihin laitetaan pavé-istutuksiakin. Myös niin sanottuja onnenkiviä voidaan istuttaa koruun. Onnenkivi on siis horoskooppikivi, joka kuukaudella on omansa. (Timonen 2015-01-21). Saarenpää (2015-01-21) taas kertoo budjetin vaikuttavan aika paljon huomenlahjoissa. Monesti ne ovatkin simppeleitä, joissa ei ole paljon kiviä. Jos korussa on kivi, suosituimmat sävyt ovat kirkas väritön sekä pastellisävyt, joista hän mainitsee erityisesti haalean pinkin sekä vihreän eri sävyt. Tämä oli yllättävää mielestäni, sillä kyselyyn vastanneiden ehdoton suosikkisävy oli sininen ja turkoosi.

Tyyllisesti korut vaihtelevat hänen mukaansa paljon. Yhtenäistä teemaa kysellessäni sain kaksi hyvin erilaista vastausta. Timonen (2015-01-21) kertoo, ettei yhtenäistä teemaa voida määritellä hänen valmistamiensa huomenlahjojen välillä, kun taas Saarenpää (2015-01-21) on tehnyt havainnon, että monissa huomenlahjoissa on yhteisenä yksityiskohtana helmiä, enemmän kuin muissa koruissa normaalisti. Vihkisormuksen ja huomenlahjan muotoilullinen yhteys korostuu Timosen (2015-01-21) mielestä. Häneltä on tilattu esimerkiksi toinen sormus vihkisormuksen kaveriksi, sekä vihkisormuksen kanssa sopiva riipus, joista molemmista löytyy yhteensopivaa kuviointia. Huomenlahjakorua saatetaan tulla myös kyselemään ihan erikseenkin, vaikkei sormusta olisi Timosella teetätetykään. Saarenpääkin (2015-01-21) toteaa usein asiakkaiden haluavan näiden kahden tuotteen sointuvan hyvin yhteen.

Myös asiakkaiden iät vaikuttavat siihen, millaisia tuotteita sepillä käydään teetättämässä. Timonen (2015-01-21) kertoo nuorien suosivan modernimpaa tyyliä korujen designissa, kun taas vanhemmat saattavat haluta jopa kuninkaallista tyyliä koruihinsa. Saarenpää (2015-01-21) taas kertoo suurimman osan asiakkaista olevan 24- 35 vuotiaita, muutoin hän ei ole havainnut kovin suuria eroja korujen designissa.

KUVIO 10. Ajatuskartta suunnittelutyön tueksi. (Paulus 2015)

Minua kiinnosti myös kysyä, ovatko sepät havainneet kasvua huomenlahjakorujen kysynnässä. Timonen (2015-01-21) kertoo huomenlahjojen kysynnän alkaneen noin 30 vuotta sitten, hän itse on ollut alalla 40 vuotta. Suurta kysynnän kasvupiikkiä ei ole ollut havaittavissa, vaan huomenlahjoja kysellään tasaiseen tahtiin. Enemmän niitä menee kuulemma keväällä ja kesällä, kun häitäkin on paljon. Saarenpään (2015-01-21) mukaan kysyntä ei ole ainakaan vähentynyt.

Yhteenvetona korunvalmistajien näkökulmasta katsottuna huomenlahja on tyypillisesti miehen naiselle salassa hankkima joko kultainen tai hopeinen uniikki riipus. Korun designin lähtökohdat voivat esimerkiksi liittyä lahjansaajan harrastuksiin tai parin yhteisiin mielenkiinnonkohteisiin. Pääsääntöisesti koru on muotoilultaan modernin yksinkertainen. Tuote valmistetaan levytavarasta tai valamalla. Jos korussa on jokin kivi, se on useimmiten timantti tai pastellisävyinen jalo- tai korukivi. Korussa voi olla yksityiskohtana myös helmi tai jonkinlaista kuviota. Kooltaan koru on pienehkö.

Tavoitteenani oli siis suunnitella houkutteleva huomenlahjakoru, jolle oma havainnointini ja benchmarkkaukseni huomenlahjoista, sekä kysely- ja haastattelutukimukseni antavat lähtökohdat. Olennaista on myös antaa ajatus sille, missä mittakaavassa lähtisin valmistamaan koruja tulevaisuudessa suunnittelutyön jälkeen. Todennäköisintä kohdallani olisi piensarjatuotanto melko pienessä mittasuhteissa, ainakin aluksi. Järkevintä olisi varmaan käyttää alihankintana palveluja, ulkoistaa esimerkiksi valaminen ja jyrsintä. Täysin uniikkeja tuotteita ei ole viisasta valmistaa ilman varmaa asiakasta, koska silloin kustannukset saattaisivat nousta liian suuriksi.

4.1 Suunnittelumenetelmiä

Stimulointi

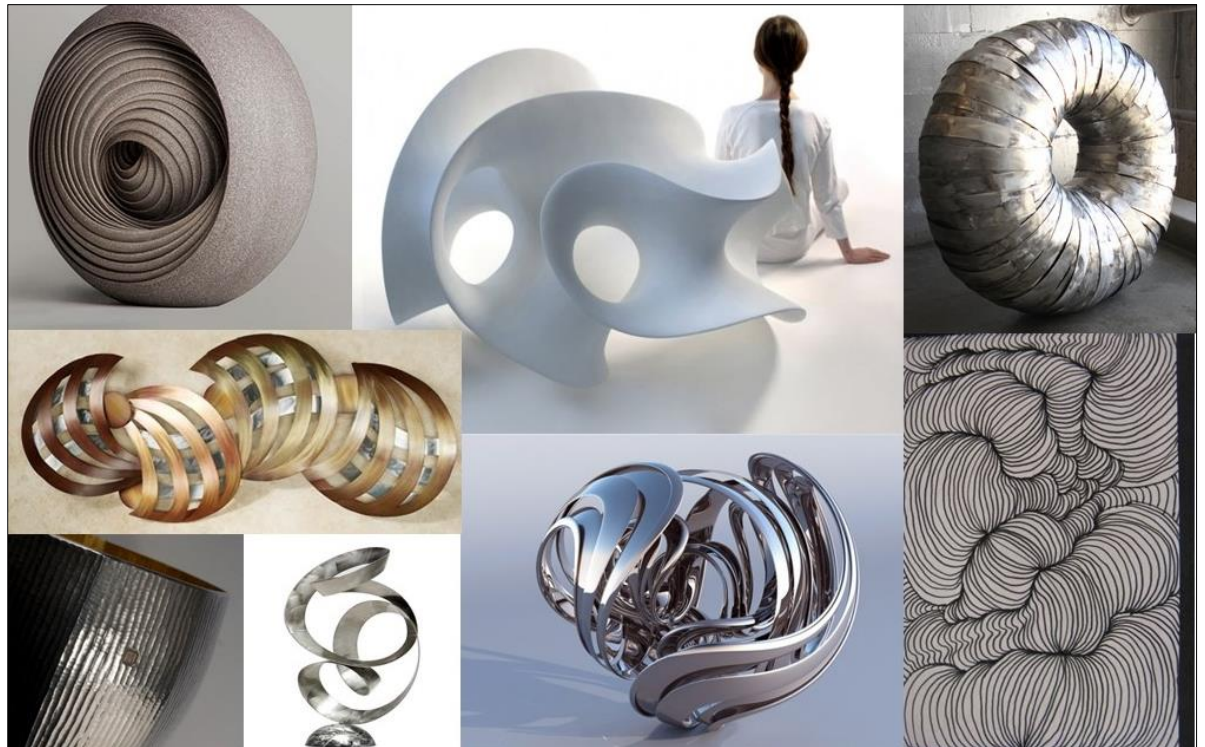
Päätin myös soveltaa muutamaa ideointimenetelmää ennen varsinaista luonnosten piirtämistä. Ensimmäinen kokeilemistani menetelmistä on nimeltään stimulointi. Siinä otetaan käyttöön ulkoisia ärsykeitä, jotka vilkastuttavat mielikuvitusta. Ärsykkeet voivat liittyä suunniteltavaan aiheeseen (tässä tapauksessa koru) joko suoraan tai olla peräisin jostain aivan muualta, kuten esimerkiksi luontokirjoista. Suunnitteluun voi tuoda piristystä esimerkiksi alan lehtien selailu (Kettunen 2001, 73). Ideana ei kuitenkaan ole matkia tai varastaa ideoita lehdistä tai kirjoista, vaan ruokkia omia ajatuksia. Tätä menetelmää hyödynsin selailemalla muunmuassa hää- ja arkkitehtuuriaiheisia kirjoja. Oikeastaan stimulointia on tapahtunut koko opinnäytetyöprosessini ajan, sillä aiheeseen perehtyminen on vaatinut esimerkiksi jatkuvaa valveutuneisuutta, josko uutta tietoa aiheesta putkahtaisi jostain esiin.

Muotokielitaulut

Vauhdittaakseni korun visualisointia luonnostelun merkeissä, halusin koota kuvatauluja antamaan virikkeitä piirtämisen tueksi. Opintojen aikana tutuksi ovatkin tulleet muotokielen esittäminen erilaisen kuvakollaasitaulujen muodossa, joten tapa tuntui mielekkäälle. Lähdin etsimään internetistä ja lehdistä sopivia kuvia, jotka ilmentäisivät parhaiten ajatuksiani suunniteltavasta huomenlahjatorusta. Kuvien avulla pystyin visualisoimaan muun muassa kyselytutkimuksessa esille nousseita korun ominaisuuksia paljon helpommin. Kuvataulut ovat aina antaneet minulle yleensä hyvän tuen luonnostelun pohjaksi, joten koin niiden tekemisen erittäin hyödylliseksi. Ne toimivat minulle inspiraation ja pohdiskelun välineenä.

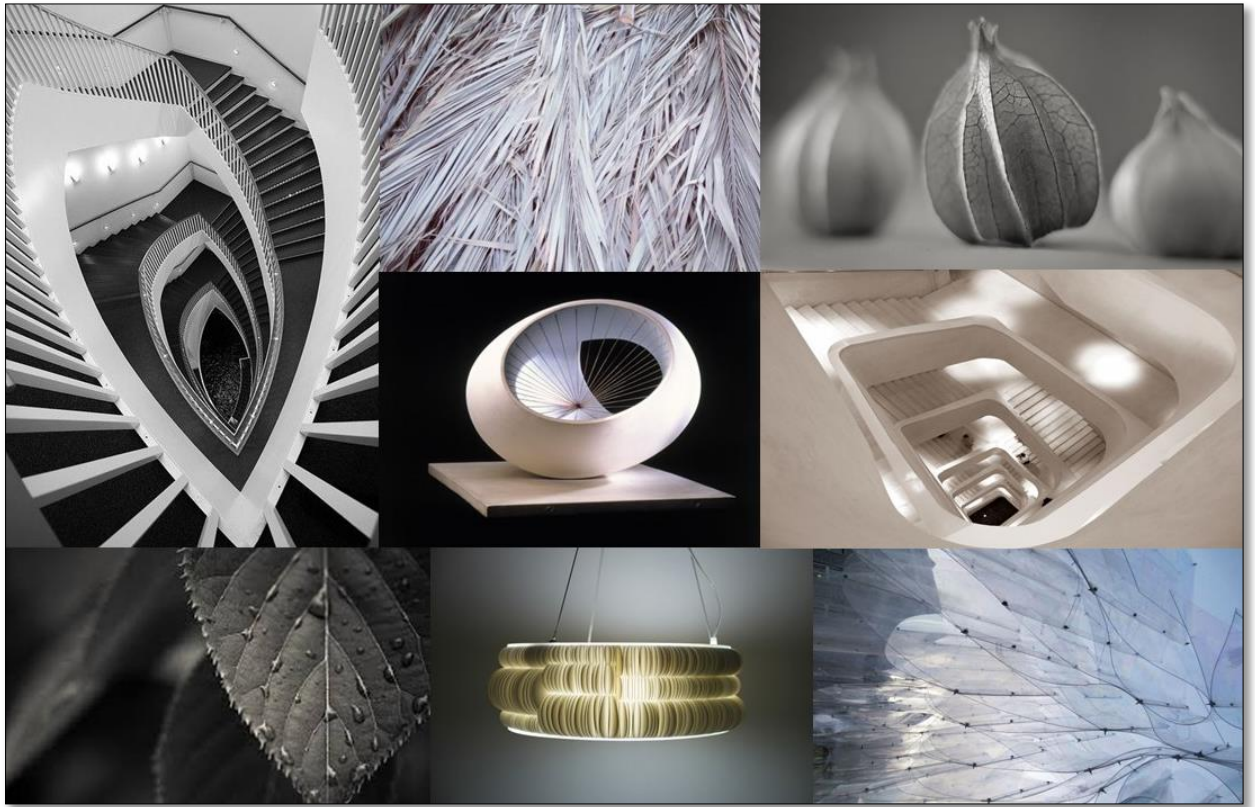
Päädyin siis luomaan kolme muotokielitaulua, joiden pääteemat kumpuavat kyselytutkimukseni tuloksista. Kolme eniten ääniä saanutta teema-aluetta olivat rakkaus, tulevaisuus ja luonto. Ajatuksenani oli, että rakennan korusuunnitelman kunkin teeman ympärille. Kaulakoru sai eniten ääniä korutyypeistä, joten suunnittelin kolme erilaista kaulakorua. Tauluihin kokosin kuvia korun muotokielestä,

sen välittämästä tunnelmasta ja teemasta, sekä materiaaleista.. Kyselyn tulosten perusteella toivottiin korua, joka olisi modernin abstrakti ja siitä löytyisi enemmän pyöreitä kuin kulmikkaita muotoja. Muotokielitaulussa 1 (Kuvakooste 4) lähdin hakemaan koruun moderneja, pelkistettyjä linjoja. Innostuin katsellessani kuvia erilaisista metalliveistoksista, sillä niistä mielestäni huokuu juurikin ajattomuus ja abstraktit muodot, jotka olivat kyselyssäni osoittautuneet suosituiksi korun muotokieltä ajatellen. Modernit ja urbaanit muodot viestivät mielestäni myös tulevaisuudesta, joka oli yksi kolmesta teemasta, joka sai eniten kannatusta.

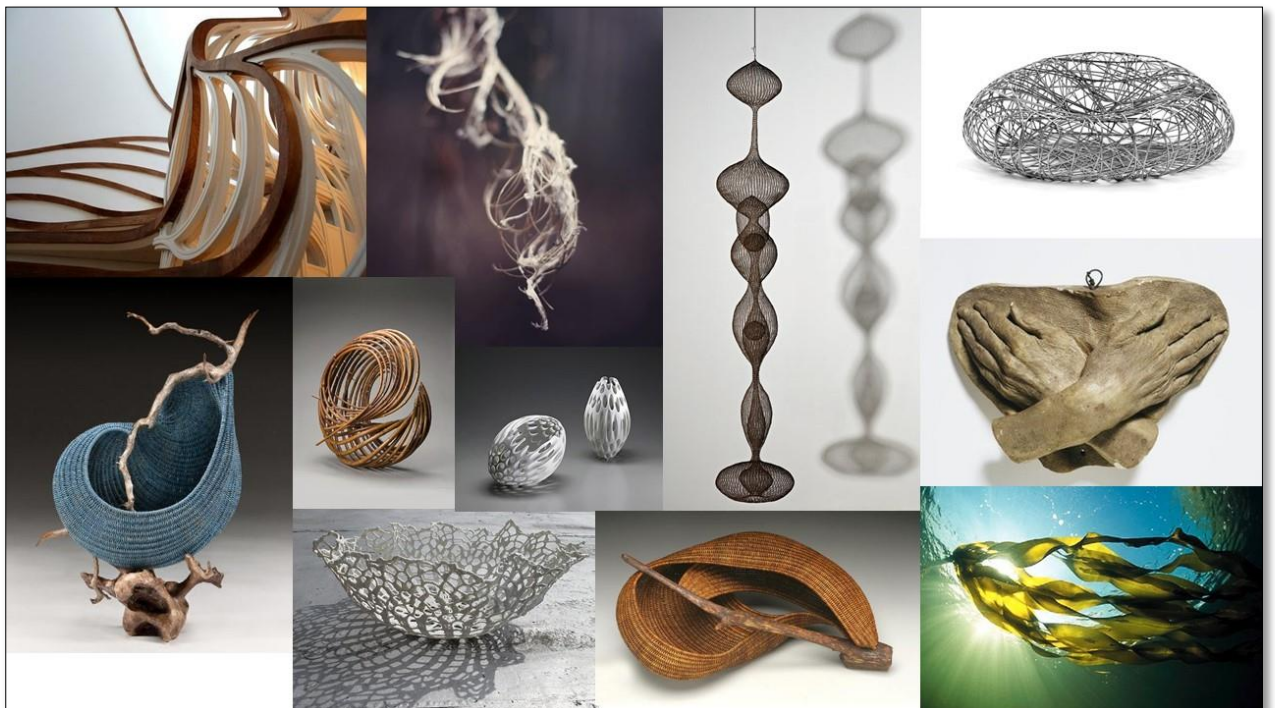
KUVAKOOSTE 4: Muotokielitaulu 1. (Paulus 2015.)

Muotokielitaulussa 2 pääinspiraation lähteenä toimi luonto ja muotokieli saikin vaikutteita paljon sieltä suunnalta. Luonto oli yksi suosittu teema huomenlahjakorun aiheeksi kyselyni pohjalta. Innostuin katsellessani kerroksellisia muotoja puiden erilaisista lehdistä, portaikoista sekä taideteoksista.

KUVAKOOSTE 3. Muotokielitaulu 2. (Paulus 2015.)

Kolmannessa muotokielitaulussa lähdin hakemaan ideoita koruun, jossa yhtenä elementtinä olisi kivi, tarkemmin sininen kivi. Inspiroiduin jälleen eniten luontoaiheisista kuvista, sillä niistä löytyy paljon orgaanisia, pehmeitä muotoja. Eräänä ideana oli myös ajatus siitä, että koru olisi ikään kuin kotelon mallinen, ei suoraan medaljonki, mutta idealtaan jotain sen kaltaista. Tästä inspiroituneena kokosin yhteen seuraavanlaisia kuvia.

KUVAKOOSTE 5. Muotokielitaulu 3. (Paulus 2015.)

Aiemmin opinnoissamme olemme tehneet myös tunnelma-, elämäntapa- ja käyttäjätauluja, mutta koin nämä hieman turhiksi omaa suunnittelutyötäni ajatellen. Ensinnäkin, käyttäjää en pysty sen kummemmin profiloimaan. Suurin osa kyselyyni vastanneista oli naisia, ja suurin osa huomenlahjan ostajista paljastui miehiksi. Päätin siis, että suunniteltava koru tulee naishenkilölle, iältään hän on 26- 35 vuotias. Tunnelmataulut päätin eliminoida, sillä keskityn tässä työssä enemmän korun muotokielen etsimiseen. Muotokielitauluihin olen etsinyt myös kuvia siitä, millainen korun oma tunnelma olisi, mutta varsinaisen käyttäjän tunteisiin en paneutunut.

4.2 Korun luonnostelu

Kuvataulujen sekä havaintojeni pohjalta aloitin luonnostelun. Mielessäni oli ajatus, että piirrän ainakin 100 erilaista luonnosta aluksi lyijykynällä, joista valitsen parhaat ideat jatkokehittelyä varten. Luonnosten tuottaminen on minulle aika helppoa, sillä pidän käsin piirtämisestä. Ideoita oli mielessäni paljon. Mielessä täytyi koko ajan vaan muistaa pitää kiinni kyselyn tuloksista, jotka toimivat pääohjenuorina korun suunnittelulle. Tein aluksi todella lukuisia niin sanottuja peukalonkynsiluonnoksia, jotka olivat kooltaan pieniä muutamalla viivavedolla piirrettyjä kuvia (Kettunen 2001, 96).

KUVA 9. Ensimmäisiä luonnoksia. (Paulus 2015.)

Useiden pienten luonnosten joukosta valitsin parhaat ideat, joista luonnostelin astetta parempia luonnoksia mahdollisista koruista. Luonnostelussa käytössäni oli sekatekniikka, käytin piirtämisessä niin lyijykyniä, puuvärejä kuin tussejakin. Ideat jatkojalostuivat tässä vaiheessa paljonkin pienistä lyijykynäluonnoksista eteenpäin.

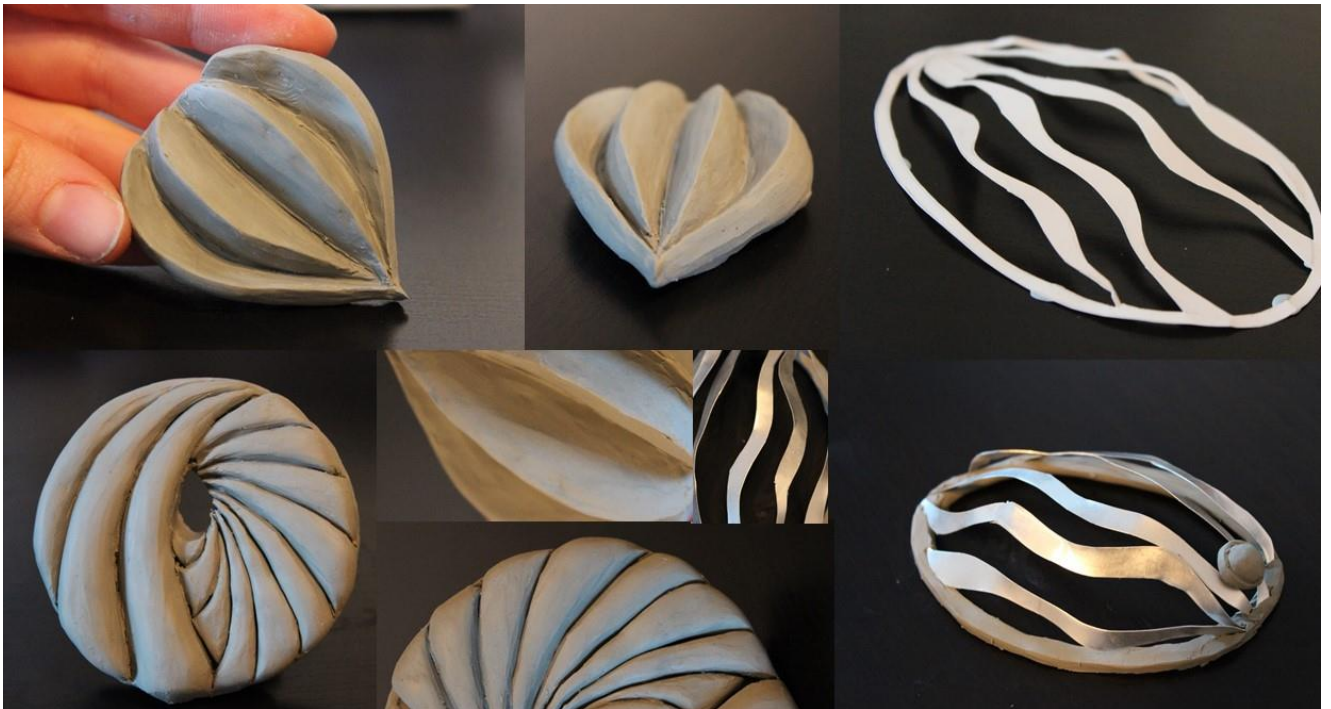

KUVA 10. Luonnostelua. (Paulus 2015.)

KUVA 11. Luonnoksia sekatekniikalla. (Paulus 2015.)

Näistä jatkokehittelystä luonnoksista valitsin lopulta kolme parasta ideaa, joista lähdin tekemään konseptikuvia ja nopeita hahmomalleja plastoliinista, alumiinista ja paperista. Hahmomallit auttoivat hahmottamaan ideaa kolmiulotteisena. Konseptikuvat toteutin sekä käsin piirtämällä, että tietokoneavusteisesti Photoshop- ohjelmalla ja Wacom-piirtopöytää apuna käyttäen. Luomani kolmiulotteiset mallikappaleet toimivat apunani myös piirtäessäni, niiden avulla hahmottelin muun muassa varjo- ja valokohtia. Hahmomalleja tein enimmäkseen plastoliinista, sillä se on minulle entuudestaan tuttu materiaali. Pidän siitä, että saan muokata materiaalia jatkuvasti ja aina voi tehdä uudestaan, jollei ole tyytyväinen johonkin kohtaan työssä. Plastoliini on myös siitä hyvä materiaali, että se ei kuivu ja se on uudelleenkäytettävissä.

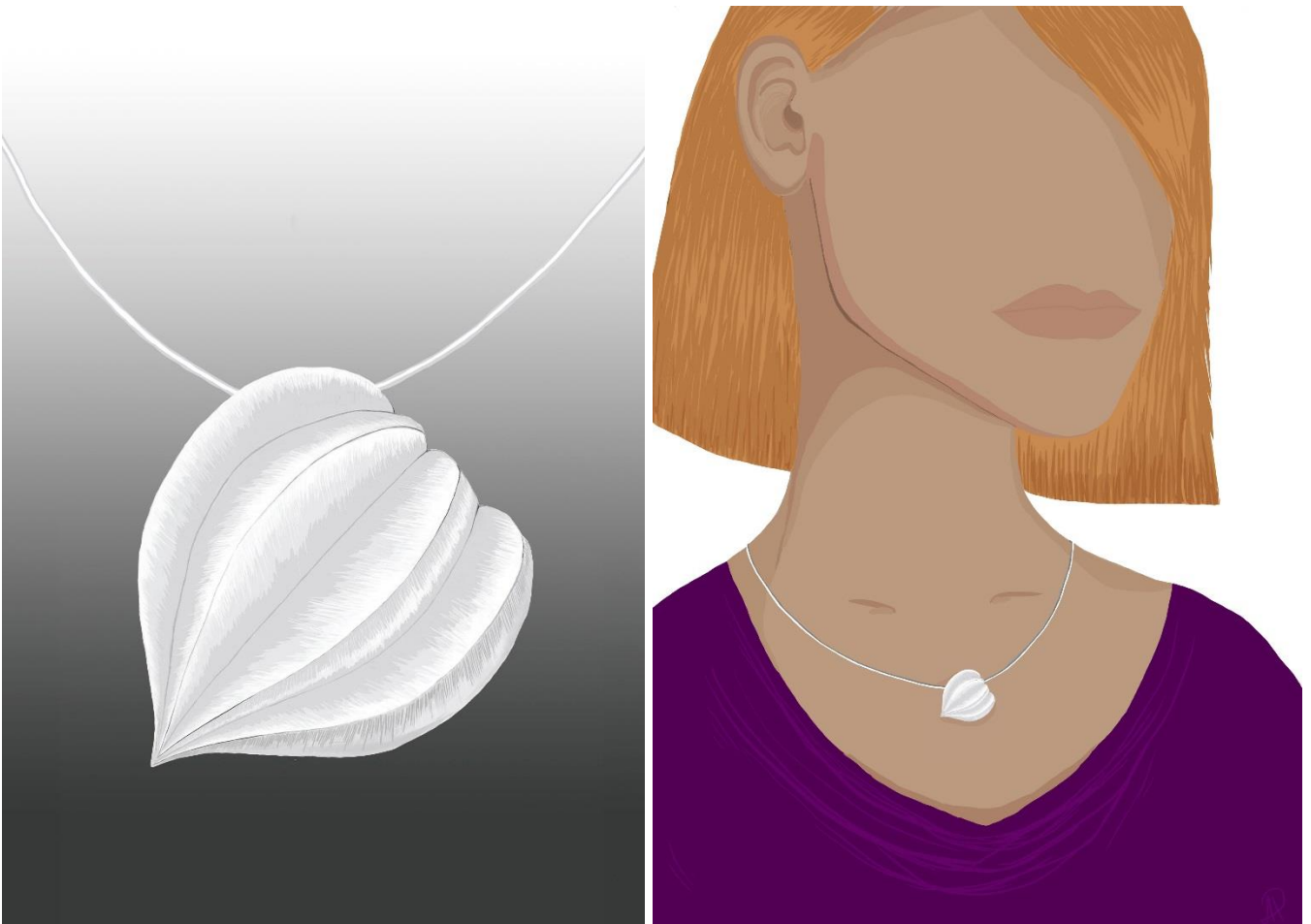
KUVA 12. Kollaasi muutamista tekemistäni hahmomalleista. (Paulus 2015.)

4.3 Valmiit konseptiluonnokset ja käyttäjäkuvat

Kaikki konseptiluonnokset ovat kaulakoruja, sillä ne olivat niin haastatteluiden kuin kyselynkin perusteella suosituin korutyyppe. Pohdiskelin myös koruille mahdollisia hintoja. Tutkimustulosteni perusteella sopivin hinta huomenlahjatarkoitukseen hankittavalle korulle on noin 100- 200 euroa. Uskoisin, että tuon summan sisällä pyöritään myös näissä suunnitelmissa, mikäli korut valmistettaisiin sarjassa. En ala kuitenkaan tarkemmin laskemaan koruille sen yksityiskohtaisempia hintoja, koska olen vasta konseptiasteella, joten se ei ole mielestäni relevanttia. Päätin luoda myös käyttäjäkuvat, jotta korun mittasuhteet tulisivat paremmin esille. Aivan tarkkoja mittoja ei koruilla kuitenkaan vielä ole, sillä tarkempia rakennekuvia en ehtinyt niistä tehdä.

DYYNIT

Sain ideaan koruun jo aika varhaisessa vaiheessa suunnitteluprosessia. Siitä löytyy orgaanisia muotoja, ja se on muotokieleltään moderni. Se muistuttaa etäisesti sydäntä, olematta kuitenkaan liian selkeä sellainen. Innoitukset koruun löytyivät pääosin muotokielitaulun (2) luontoaiheisista kuvista, joissa toistuvat geometriset, abstraktit kuviot, joita kyselyyn vastanneetkin painottivat. Korun tarina ja teema voisivat liittyä rakkauteen, sillä se oli kyselyssäni suosituin aihe huomenlahjakorulle. Koru voitaisiin valmistaa valamalla ja ketjuna toimisi omega- tai käärmeketju, pituus (42/45cm). Korun mitat olisivat noin 2 cm x 2 cm. Koru voitaisiin valmistaa valamalla.

KUVA 13. Konseptiluonnoksia Dyynit-huomenlahjakorusta. (Paulus 2015.)

MERI

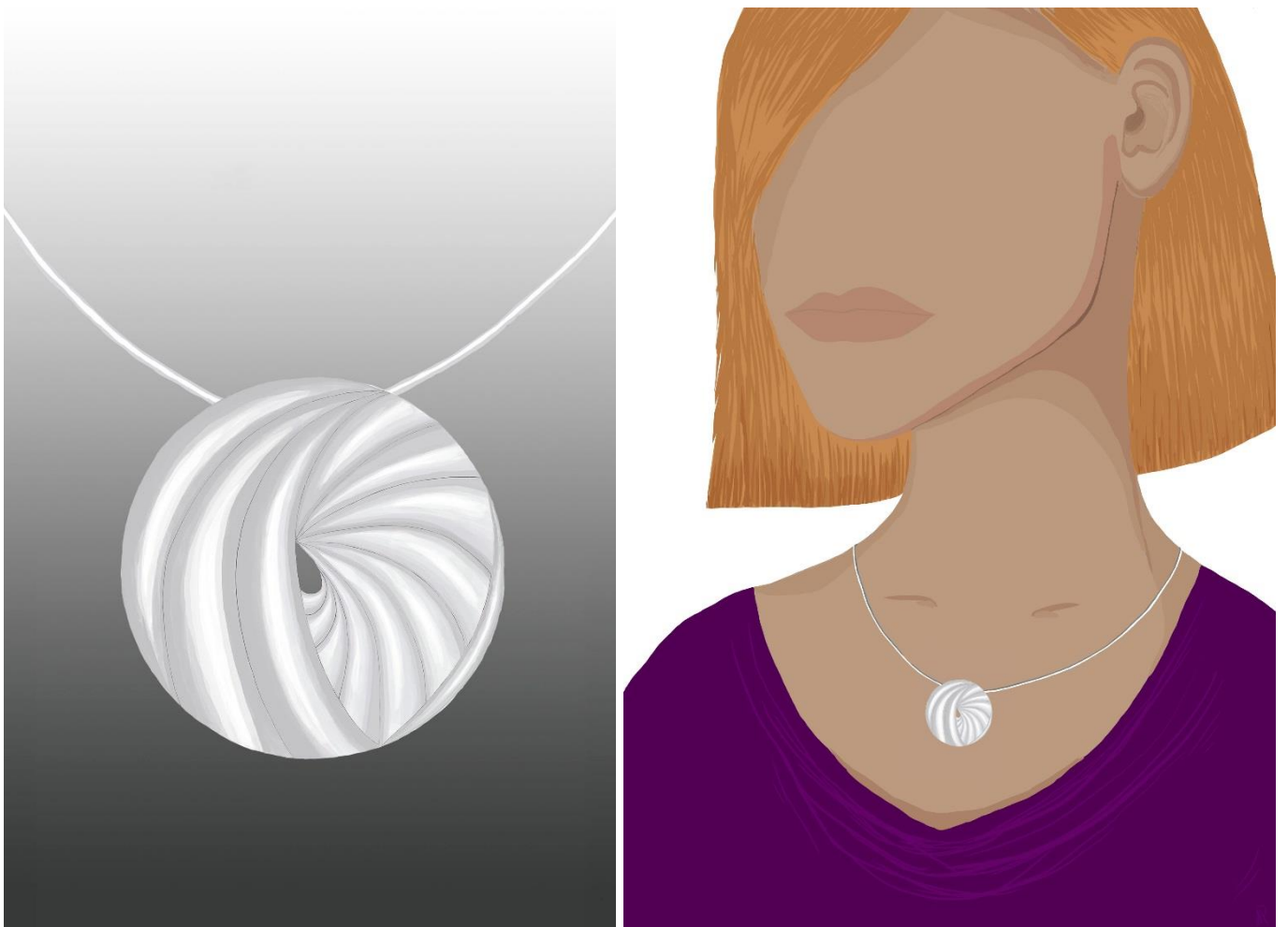
Toinen idea syntyi kivikorusta (muotokielitaulu 3), jossa pääosassa olisi sininen kivi. Sain idean koruun luontoaiheisia kuvia katsellessani. Erityisesti levät ja vesikasvit inspiroivat minua. Koru on medaljonkimainen muodoltaan, muttei kuitenkaan avattava. Koru asettuisi aika alas, ketjun pituus voisi olla 70- 80 cm. Kyselyssä ehdoton suosikki kiven värille oli sininen, joten kivenä voisi olla esimerkiksi pyöröhiottu topaasi. Uskoisin, että korun pystyisi valmistamaan valamalla kahtena kappaleena, ja tämän jälkeen olisi kivenistutuksen vuoro. Koru olisi muodoltaan kupera, kummaltakin puolta ja pintakäsittely korussa on kiiltävä. Mitoiltaan koru olisi noin 4-5 cm pitkä ja leveys 3 cm. Korun tarina kytkeytyisi veteen ja mereen.

KUVA 14. Konseptiluonnoksia Meri-huomenlahjakorusta. (Paulus 2015)

PYÖRRE

Kyselyssä painotettiin korun pyöreää muotokieltä, joka toimi pääinspiraation lähteenä tässä ideassa. Halusin, että yksi koruista on siis perusmuodoltaan ympyrä. Vaikka korussa on yksityiskohtia, se ei mielestäni ole liian runsas. Suunnittelun aikana inspiroiduin erityisesti pyöreistä veistoksista ja viuhkamaisuudesta, joita löytyy muotokielitaulusta 1. Koru voitaisiin valmistaa valamalla ja pintakäsittely on kyselyn tulosten mukaisesti tässäkin korussa kiiltävä. Ketju olisi korussa lyhyt, 42/45 cm pituinen, mahdollisesti omega-tai käärmeketju. Korun halkaisija olisi noin 2,5- 3 cm. Tarinallisuus korussa liittyisi ikuiseen rakkauteen ja elämän ”pyörteisiin”. Pyöreä muoto symboloi ikuisuutta.

KUVA 15. Konseptiluonnoksia Pyörre-korusta. (Paulus 2015.)

4.4 Käyttäjäpalaute

Loin lopuksi vielä nopean palautekyselyn liittyen suunnitteluprosessin tuloksiin. Halusin saada palautetta potentiaalisilta asiakkailta, missä onnistuin, ja missä olisi vielä kehitettävää. Toteutin kyselylomakkeen jälleen Google Driven Form-pohjalla, millä olin tehnyt ensimmäisenkin verkkokyselylomakkeeni. Sain 6 vastausta. Koska aikatauluni meni vähän tiukille, en ehtinyt odotella vastauksia kuin muutaman päivän. Tästä syystä vastausten määrä jäi hieman pieneksi. Koin kuitenkin, että vastaukset jotka sain, toivat minulle antoisaa ja kaivattua palautetta. Etenkin avoimien kysymysten tuottamat vastaukset antoivat mielestäni työlleni hyvää ja rakentavaa palautetta, josta voin ottaa oppia tulevaisuudessa. Palautekyselyn kysymykset ovat nähtävissä kokonaisuudessaan liitteessä 3.

Tein kaikista kysymyksistä pakollisia kaikille vastaajille, että saisin mahdollisimman kattavan palautteen. Kyselyä levitettiin sosiaalisen median (Facebook) välityksellä. Suluissa on esitetty palautelomakkeen kysymyksen numero. Kyselyyni vastasi 5 naista ja 1 mies, joista enemmistö oli iältään 18-25-vuotiaita (66,7 %). Naimisissa heistä oli 2.

Eniten vastaajia miellytti (4) konseptiluonnos 1 Dyynit. 50 % vastanneista oli tätä mieltä, 16,70 % mielestä luonnos 2 Pyörre oli paras ja loput 33,3 % kannattivat luonnosta numero 3 (Meri). Pyysin vastaajia perustelemaan (5) luonnosvalintansa avoimeen kenttään. Sain muun muassa seuraavanlaisia vastauksia:

Miellyttävin muoto. (Luonnos 1 Dyynit)

Visuaalisesti miellyttävin. (Luonnos 3 Meri)

Korun muotokieli viehättää. (Luonnos 2 Pyörre)

Ihastuttavan ilmava ja mielenkiintoinen rakenne korussa, lisäksi korukivi/helmi plussaa. (Luonnos 3 Meri)

Korun malli miellyttää ja pidän sen yksityiskohdista ja sinisestä helmestä. (Luonnos 3 Meri)

Miellyttää omaa silmää eniten sen muoto ja maanläheisyys, tulee mieleen kukka. (Luonnos 1 Dyynit)

Pyysin palautteen erikseen myös käyttäjäkuville (6), ja annoin jälleen puheenvuoron vastaajille itselleen, sillä kysymysasettelu oli jälleen avoin kenttä. Käyttäjäkuvia kommentoitiin muun muassa näin:

Kuva 1: kokoluokka hahmottuu hyvin. Kuva 2: myös tässä kokoluokka hahmottuu. Kuva 3: kokoluokka hahmottuu tässä myös hyvin ja kuvien väliltä erottuu että kolmannen kuvan ketju on suunniteltu pidemmäksi kuin kahdessa muussa.

Korun kokoluokan hahmottaa hyvin, mutta korut voisivat melkein olla hieman isompia. (1, 2, 3)

Kuvan koru (1) vaikuttaa sopivalta. Pidän numero 1 tyylistä!

Hahmottuu hyvin. (1, 2, 3)

Kaikki käyttäjäkuvat ovat selkeitä ja kokoluokka hahmottuu hyvin. Hyvä, että kuvien värit ovat tarpeeksi vahvat: vaalean korun erottaa kuvasta paremmin. Massiivisempiin koruihin 1 ja 2 hopean varjostukset olisi voinut tehdä tummemmallakin sävyllä ja ne olisivat ehkä korostuneet vielä paremmin ja sopineet silti kokonaisuuteen/muuhun varjostukseen. Pidän siitä, että käyttäjiä ei ole korostettu liiallisilla yksityiskohdilla (näin koru säilyy katsojalle pääosassa). Hienoja kuvia!

Hahmotan kokoluokan hyvin kuvista. Luonnos 3 miellyttää silmää 1 lisäksi. Kuvat keskittyvät hienosti koruun ja esimerkiksi värit korostavat hyvin korua ja tuovat kontrastia kuviin.

Seuraavaksi halusin kysyä (7), voisiko vastaaja kuvitella käyttävänsä jotain suunnittelemaani korua tai ostavansa puolisolleen sellaisen huomenlahjaksi. Kaikki vastanneet olivat sitä mieltä, että voisivat käyttää korujani tai ostaa koruni lahjaksi, mistä olin iloinen. Viimeisessä kysymyksessä (8) annoin vastaajien antaa vapaasti palautetta, kehua tai kritisoida. Kyseessä oli jälleen avoin kysymys, koska niiden avulla olen havainnut saavani kaikista rikkaimman aineiston ja palautteen.

Kuvat voisivat olla tarkempia.

Monipuolisia ja hienoja designeja. Sopii hyvin huomenlahjaksi!

Olisi ollut kiva, jos jokaisella korulla olisi ollut oma käyttäjäkuva.

Koru on mielestäni oikein sopiva huomenlahja, kaulakoru on turvallinen valinta kumppanin ostaa vaimolle huomenlahjaksi. Kaksi ensimmäistä olivat enemmän neutraaleja, kolmannessa luonnoksessa korun kiven väri voi osua myös väärään, jos ei miellytäkään lahjansaajan silmää. Muodot tuovat mieleeni merellisen teeman.

Korut ovat keskenään erilaisia, mikä on tietysti positiivista, itse olisin kaivannut kahteen ensimmäiseen koruun ehkä lisää mielenkiintoisia yksityiskohtia, toisaalta pelkistettykin voi olla kaunis.

5 POHDINTA

5.1 Huomenlahjan tila nykyään

Nykyään huomenlahjan taloudellinen merkitys on kadonnut. Suomi on tasa-arvoistunut ja saanut esimerkiksi naisten äänioikeuden jo hyvin varhain. Morsiamet osaavat elättää itse itsensä tämän päivän Suomessa. Lahjan antaminen ei ole enää lakisääteinen asia, ja myös niin ikään häistä on tullut enemmän perheen kuin yhteisön juhla. Muutokseen ovat olleet syynä etenkin kaupungistuminen ja teollisuuden syntyminen. Eläkettä ei tarvitse enää säästellä huomenlahjan muodossa, vaan se on olemassa erikseen. Nainen on nykyään itsenäinen, eikä holhouksen alla oleva ihminen.

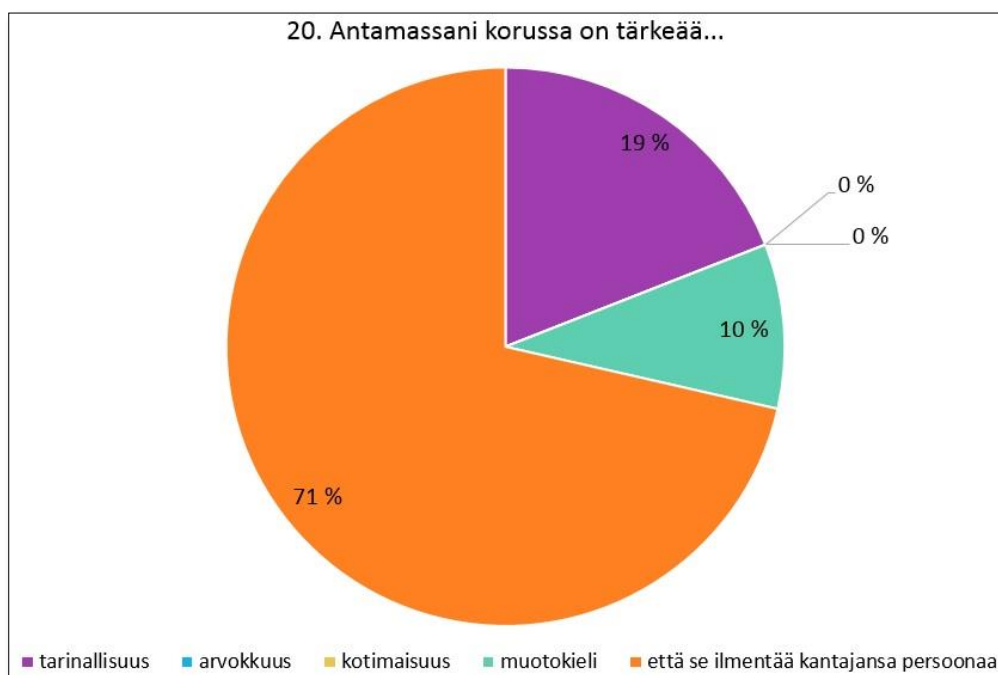
Tutkittuani esimerkiksi erilaisia internet-sivustoja olen saanut myös käsityksen siitä, että huomenlahja voi olla eräänlainen statussymboli. Korut ovat pinnalla vuosi toisensa jälkeen, mutta myös kullustavarat ja elämyslahjat ovat suosittuja. Roolit ovat kääntyneet, ja huomenlahja ei ole ainoastaan miesten hankkima asia. Molemmat, sekä mies että nainen, ovat oikeutettuja lahjan ostoon ja sen antamiseen. Lahjaa pidetään rakkauden merkinä. On mukavaa muistaa tuoretta aviopuolisoaan pienellä lahjalla, joka ilahduttaa toista. (Ylönen 2005, 114). Havainnoituani eri lähteitä olen tullut myös siihen käsitykseen, että naiset antavat mitä enenevässä määrin lahjan myös miehelleen. Asia ei herätä nykyään suurta ihmetystä, vaan on todella luonnollista, että molemmat antavat lahjan.

5.2 Itsearviointi

Opinnäytetyön tekeminen osoittautui minulle pidemmäksi prosessiksi, mitä olin alun perin ajatellut. Alussa pelkäsin, etten löytäisin riittävästi lähteitä työlleni, mutta se huoli osoittautui melko nopeasti turhaksi. Olen oppinut etsimään ja soveltamaan tietoa ennakkoluulottomasti. Kirjallisuuden osalta täytyi soveltaa aika paljon, ja keräillä sieltä täältä pieniä palasia huomenlahjoihin liittyen. Sen sijaan tutkimustyön menetelmistä löytyi runsaasti tietolähteitä. Työssäni olen oppinut ennenkaikkea hallitsemaan laajaa kokonaisuutta itsenäisesti ja sopeutumaan itsestä riippumattomaan tilanteeseen, koulumme muuttoon ja siitä johtuviin seurauksiin opinnäytetyöprosessilleni.

Moni asia, joita olemme koulussa opiskelleet näiden neljän vuoden aikana, on tullut eteeni tavalla tai toisella. Suunnittelutyön tukena käytettyjä muotokielitauluja olemme muun muassa käyttäneet paljon myös opintojen aikana. Piirtopöydän käyttäminen ei ole ollut minulle kovin tuttu tapa tehdä esitykuvia, mutta tartuin tilaisuuteen haasteena. Koulumme muutti opinnäytetyöprosessini aikana uusiin tiloihin, ja jalometallipajan käyttömahdollisuutta ei ollut. En siis voinut toteuttaa prosessin aikana suunnittelemani koruja konkreettisesti oikeassa materiaalissa, vaan minun oli tyytyminen esityskuvien synnyttämiseen sekä hahmomallien valmistamiseen korvaavista materiaaleista. Olen saanut projektin aikana todella paljon lisävarmuutta sähköiseen piirtämiseen ja mielestäni parantanut kohta kohdalta. Tässä on ollut oiva paikka opetella lisää ja poistua myös osittain epämukavuusalueelle.

Perehtyminen käyttämiini tutkimusmenetelmiin oli mielenkiintoista ja aidosti pidin siitä. Opin paljon uutta itse mentelmistä ja siitä, kuinka niitä voi soveltaa omaan työhön ja kenties hyödyntää myöhemmin. Tavoitteenani on jatkaa tulevaisuudessa opintoja yliopiston puolella, joten oli todella mielenkiintoista ja hyödyllistä paneutua myös siellä paljon käytettäviin metodologioihin ja aineiston analyysitapoihin. Tutkimuksista löytyy monesti myös jatkotutkimushaasteita. Tutkimuksellisesta osasta saamiani kaikkia tietoja ei pystynyt aivan täysin hyödyntämään korun suunnittelussa, vaan jouduin soveltamaan. Kuten tutkimusosasta käy ilmi, osan koruista haluttiin olevan täysin uniikkeja ja erityäin henkilökohtaisiakin, joten näitä tietoja en voinut suunnitteluosuudessa juuri hyödyntää (kuvio 11). Osa saamistani vastauksista koin yllättävinä, joten minun tuli osata poimia aineistosta suunnittelun kannalta oikeanlaisia (mukana toki myös omaa mielipidettä) määreitä, jotta tuote miellyttäisi mahdollisimman monia. Huomion myös sen, että kyseessä on otanta, jonka vastauksia ei voida pitää yleistettynä totuutena aiheesta. Laadulliseen tutkimukseen liittyy yleensä aina se tosiasia, että aineistot, olivatpa ne sitten kerätty kyselylomakkeella tai tekemällä haastatteluja, ovat jollain tavoin valikoituneita. Tekemäni haastattelut ovat otanta, jonka vastauksia ei voida pitää yleistettynä totuutena aiheesta. Jos haluaisin tehdä luotettavamman tutkimuksen, pitäisi tutkimuksen olla paljon laajempi. Tällöin minun tulisi haastatella vaikkapa kaikki Suomen korunvalmistajat.

KUVIO 11. Kysymys 20 osoittautui hankalaksi suunnittelun kannalta (Paulus 2015.)

Mielessäni kävi myös ajatus, että olisin tehnyt itse "katugallupia" liittyen huomenlahjoihin, mutta päädyin kuitenkin sähköiseen kyselylomakkeeseen. Kyselylomakkeessa ja haastatteluissakin voisi jatkossa selvittää entistäkin yksityiskohtaisempia määrittelyjä sille, millainen korun tulisi olla. Toisaalta, nykyinen mallini antoi sijaa enemmän oman mielikuvituksen käytölle. Mietin pitkään myös sitä, laajennanko kyselyn koskemaan myös pian naimisiin meneviä, vai suuntaanko sen ainoastaan jo aviossa oleville. Halusin kuitenkin, että työssäni säilyy näkökulma myös tulevaisuuteen, siis siihen, mitä halutaan. Jos kysely olisi suunnattu ainoastaan jo naimisissa oleville huomenlahjan saaneille,

korun määreistä olisi puhuttu menneessä aikamuodossa ”olisin mieluummin halunnut sellaisen korun” tai ”sain kultaketjun”. Nyt käytössäni oli kattavammin tietoa siitä, millaisia tuotteita on saatu tai ostettu, sekä millaisia halutaan tulevaisuudessa, kun ollaan menossa naimisiin ja huomenlahjan hankinta nousee ajankohtaiseksi.

Mielestäni tekemissäni muotokielitauluissa ja luonnoksissa on nähtävissä yhteys tutkimustuloksiin. Osa luonnoksista miellyttivät minua, osa eivät. Toisaalta oli helppoa suunnitella tuotetta, jolle olin saanut rajat, millainen sen suunnilleen tulisi olla. Huomasin kuitenkin, että välillä minun oli vaikea pitäytyä tutkimustulosten sanelemissa rajoissa siitä, millainen tuotteen kuuluisi olla. Luonnostelun aikana saatoin ”vahingossa” alkaa piirtämään tuotetta, joka minua itseäni miellyttäisi, muttei ollut ollenkaan saatujen ohjenuorien kaltainen. Haluan siksi vielä nostaa esiin asian, jonka toin ilmi jo ai-
van raportin alussa: töissä on mukana ripaus myös tekijän omaa taiteellista otetta.

Alkuluonnoksia syntyi todella runsaasti, mihin olen tyytyväinen. Niiden joukosta löysin myös kolme ideaa jatkokehiteltäviksi lopullisiksi tuoteideoiksi. Lopputuloksissa (konseptit) on mielestäni potentiaalia huomenlahjoiksi. Niistä on löydettävissä viitteitä kyselyssä, haastatteluissa ja benchmarkingissa merkillepanemiini asioihin. Haastatteluihin viitaten, korut sopivat sävyiltään hyvin yhteen esimerkiksi valkokultaisen vihkisormuksenkin pariin, sillä monet tahtovat korunsa sopivan vihkisormukseensa (Timonen, 2015-01-21). Myöskin tekemäni palautekysely antoi ideoilleni positiivista valoa. Kaikki kyselyyn vastanneet olivat sitä mieltä, että voisivat käyttää jotakin koruista. Korukonseptien muotokielestä löytyy kyselyyn vastanneiden toivomia asioita, kuten pyöreitä muotoja, abstraktiutta, kiiltävää pintakäsittelyä ja sinistä kiveä, vain muutamia lainatakseni. Benchmarkingin osalta tarinallisuus on tärkeä osa kokonaisuutta korussa. Varinaisia tarinoita en koruille luonut, mutta kerkesin miettiä suuntaa antavasti, mihin tarinallisuudet koruissa voisivat liittyä. Mielestäni onnistuin parhaiten konseptiluonnoksissa, joissa korut olivat esillä kuvitteellisten käyttäjähahmojen päällä. Niistä käyvät hyvin ilmi esimerkiksi korujen mittasuhteet.

Annan tuki itselleni myös kritiikkiä liittyen suunnittelutyöni toteutukseen. Minulla on parannettavaa sähköisen piirtämisen saralla ainakin siinä, mikäli haluaisin tehdä oikeasti todella realististen näköisiä töitä. Oma piirustus- ja väritystyylilläni voisi luonnehtia maalaukselliseksi, ehkä jopa suurpiirteiseksi. En tavoittele useinkaan kovin fotorealistista tyyliä, vaan haluan kuvien olevan minun näköisiäni. Suurin vaikeus olikin saada konseptiluonnoksiin kiiltävän hopean pintavaikutelma. Kuvissa tulisi varmasti miettiä valmistusta ajatellen myös vielä tarkempia mittasuhteita, sekä laatia tarkemmat rakennekuvat. Vaikkei lopputulokset olleet täysin aivan sellaisia, kun olin ne itse mielessäni visioinut, ei se minua juuri haittaa. Olen saanut niin paljon uusia kokemuksia, että suunta aiheen parissa on tulevaisuudessa vain ylöspäin. Voin myöhemmin hyödyntää tässä opinnäytetyössä syntyneitä ideoita, ja kenties valmistaa tuotteet jossain muualla.

LÄHTEET

- ESKOLA, J. ja SUORANTA J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- HAKKILA, E. 1938. Lakiasian käsikirja. Porvoo: WSOY.
- HEINO, T. 2014-10-21. Tutkija, ”Kysy museolta.fi”-palvelu. [sähköpostiviesti.] Saatavissa: tekijän sähköiset kokoelmat.
- HIRSJÄRVI, S. ja HURME, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- HIRVELÄ, S. 2014-10-29. Myymälävastaava, Timanttiset Kuopion Kello ja Kulta [haastattelu.] Tekijän sähköiset aineistot.
- JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO. Määrällinen tutkimus. [Avoimen yliopiston Koppa-verkkoaineisto.] [Viitattu 2014-02-24.] Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>
- KAAKINEN, N. 2014-10-29. Myyjä. [haastattelu.] Timanttiset Kuopion Kello ja Kulta. Saatavissa: tekijän sähköiset kokoelmat.
- KALEVALA KORU. [Virallinen Internet-sivusto.] [Viitattu 2015-02-09.] Saatavissa: <http://www.kalevalakoru.fi/fi/maman-aurore-korvakorut>
- KALEVALA KORU. [Virallinen Facebook-sivu. 2014-10-22.] [Viitattu 2015-02-23.] Saatavissa: <https://www.facebook.com/notes/kalevala-koru/uudet-korutarinat-kilpailun-voittajat/10152874347251095>
- KATALAJA, J. 2010-12-05. Viikinkiajan naiset: naisten elämä ja oikeudet [verkkoaineisto.] [Viitattu 2014-09-24.] Saatavissa: <http://www.katajala.net/viikinkiaika/elama/naiset.html>.
- KETTUNEN, I. 2001. Muodon palapeli. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- KUOPION KULTTUURIHISTORIAALLINEN MUSEO. Nyt meillä on häät-näyttely. [Näyttelytekstit Kuopion museossa ja Kuopion Korttelimuseossa 17.10.2014- 7.3.2015.] [Viitattu 2014-10-24.] Saatavissa: Kuopion kulttuurihistoriallisen museon kokoelmat.
- LISKI, L. 2014-12-30. Vantaan Sanomat. Kello on taas muodissa- enää aikaa ei katsota kännykästä. [verkkolehti.] [Viitattu 2015-01-19.] Saatavissa: <http://www.vantaansanomat.fi/artikkeli/272338-kello-on-taas-muodissa-ena-aikaa-ei-katsota-kannykasta>.
- MÄKELÄ- ALITALO, Anneli. 1999. Huomenlahja. Julkaisussa: Sukuviesti-lehti No:5/1999. Forssa: Paimotalo Auranen Oy, 6-7.
- NAIMISIIN.INFO. [Internet-sivuston keskustelupalstan viestiketju ”Mitä saitte huomenlahjaksi?”.] [Viitattu: 2015-04-10.] Saatavissa: <http://www.naimisiin.info/yhteiso/topic/12197-mitae-saitte-huomenlahjaksi/page-2>.
- NEVALAINEN, M. 2013-09-24. Kiehtovia naiskohtaloita Espoosta: Tarunhohtoinen Aurora Karamzin-kaunotar ja hyväntekijä. [Verkkoaineisto, Eläköön eilinen!-blogi.] [Viitattu: 2015-02-25.] Saatavissa: <http://elakooneilinen.blogspot.fi/2013/09/kiehtovia-naiskohtaloita-tarunhohtoinen.html>
- PARKKINEN, L. 2013-06-12. Häät ja juhlat- Pohjoismaiden johtava häälehti teille joilla on häät mielessä. [verkkoartikkeli.] [Viitattu 2014-10-07.] Saatavissa: <http://www.haatjajuhlat.fi/Artikkelit/Haalajat/Romanttinen-huomenlahja/>
- PATTERSON, J. G. 1996. Benchmarking basics- looking for a better way. USA, California, Menlo Park: Crisp Publications, Inc.
- RUUSUVUORI, J. ja TIITTULA, L. 2009. Haastattelu-Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

RASI, M. 2013-07-16. Sulhaselle sensuelli huomenlahja: Seksikäs boudoir-kuva. [MTV:n lifestyle-verkkoartikkeli.] [Viitattu 2014-10-14.] Saatavissa: <http://www.mtv.fi/lifestyle/tunteet/artikkeli/sulhaselle-sensuelli-huomenlahja-seksikas-boudoir-kuva/3310376>

RUUSKANEN, H. Myyjä, Kultajousi Kuopio. [sähköpostihaastattelu]. Saatavissa: tekijän sähköiset kokoelmat.

SAARENPÄÄ, J. Kultaseppä-yrittäjä, Qiva-koru Jyväskylä. 2015-01-21. [sähköpostihaastattelu.] Saatavissa: tekijän sähköiset kokoelmat.

SALAKARI, T. 1996. Kun sanomme tahdon. Porvoo, Helsinki, Juva: Werner Söderström Osakeyhtiö.

SALAKARI, T. 1996. Häät- elämämme kaunein juhla. Porvoo, Helsinki, Juva: Werner Söderström Osakeyhtiö.

SÖDERLIG, T. 2014-11-02. Myyjä, Puustjärven kello ja kulta Kuopio. [haastattelu.] Saatavissa: tekijän sähköiset kokoelmat.

TIMONEN, S. 2015-01-21. Kuopiolainen kultaseppämestari. [puhelinhaastattelu.]

YLIKANGAS, H. 1967. Huomenlahja Ruotsin keskiaikaisten lakien valossa. Helsinki: Sanomapaino.

YLÖNEN, M. ja P. Meillä on häät. 2005. Helsinki: Helmi Kustannus.

KUVAT JA KUVAKOOSTEET

KUVA 1: Puupiiirros ”Häüyö”. Otto von Diemeringen. 1484. Saatavissa: [http://fi.wikipedia.org/wiki/H%C3%A4%C3%A4y%C3%B6#mediaviewer/File:Mandeville_Journeys_\(defloration_rite\).png](http://fi.wikipedia.org/wiki/H%C3%A4%C3%A4y%C3%B6#mediaviewer/File:Mandeville_Journeys_(defloration_rite).png)

KUVA 2: Tavallinen huomenlahja muinoin Itä-Suomessa: lehmä. Saatavissa: <http://www.free-picture.net/albums/animals/cows-and-bulls/cow-hdr.jpg>

KUVA 3:

1.	2.
3.	4.

1. Aurora Karamzin huomenlahjakorun jäljennös vuodelta 1865. Saatavissa: Helsingin kaupunginmuuseon kokoelmat.

2. Maman Aurore- korvakorut. Saatavissa: <http://www.kellopuoti.fi/Kalevala-Maman-Aurore-korvakoru-6875>

3. Aito Le Grand Sancy. Saatavissa: http://ametisti.net/fi/wp-content/uploads/2014/07/280px-le_sancy.jpg

4. Aurora Karamzinin muotokuva. Saatavissa: <http://elakooneilinen.blogspot.fi/2013/09/kiehtovia-naiskohtaloita-tarunhohtoinen.html>

KUVA 4: Kalevala Korun Naisen ääni-riipus topaasilla. Saatavissa: <http://www.kalevalakoru.fi/fi/naisen-aani-riipus>

KUVA 5: Alati Jewelry: Kirsikan kukka. Saatavissa: <http://www.alati.fi/kirsikankukka/>

KUVA 6: Mesenson helmikoruja hää- ja huomenlahjatarkoitukseen. Saatavissa: <http://www.mesenso.fi/haakorut>

KUVA 7: Lumoavan Pihla-kaulakoru. Saatavissa: <http://www.laatukoru.fi/lumoava-pihla-hopeariipus.html>

KUVA 8: Tatuointikin voi toimia huomenlahjana. Aino Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVA 9: Ensimmäisiä luonnoksia. Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVA 10: Luonnostelua. Aino Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVA 11: Luonnoksia sekatekniikalla. Aino Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVA 12: Kollaasi muutamista tekemistäni hahmomalleista. Aino Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVA 13: Konseptiluonnoksia Dyynit-huomenlahjakorusta. Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVA 14: Konseptiluonnoksia Meri-huomenlahjakorusta. Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVA 15: Konseptiluonnoksia Pyörre-korusta. Paulus 2015. Saatavissa: tekijän aineistot.

KUVAKOOSTE 1: Kyselyyn vastanneiden antamia ja saatuja huomenlahjakoruja. Paulus 2014. Saatavissa: tekijän aineistot.

1. Lumo-kääty, Kalevala Koru. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.kultajousi.fi/fi/kalevala-koru-lumo/I6845/dp>

2. Kultainen sydänriipus. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.kultajousi.fi/fi/naisten-kultainen-sydanriipus/K6524/dp>

3. Nefer- riipus, Lumoava. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.kultatahti.fi/tuote/lumoava-nefer-riipus--5614-00--lumoava-korut/561400000/>

4. Nefer- korvakorut, Lumoava. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.laatukoru.fi/tuote-merkit/lumoava/lumoava-nefer-hopeakorvakorut.html>

5. Torin vasara- kaulakoru, Kalevala Koru. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.kultajousi.fi/fi/kalevala-koru-torin-vasara-2.0/I6726/dp>

6. Timanttikorvakorut. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.tillander.fi/product/lea-3/>

7. Helmet. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.pearlhours.com/index.php?lavender-freshwater-pearl-jewelry-set-01.html>

8. Rannekoru, Lapponia. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.laatukoru.fi/lapponia-darinnan-koru-rannekoru.html>

KUVAKOOSTE 2: Kollaasi koruliikkeiden myymistä huomenlahjoista haastatteluiden pohjalta. Paulus 2014.

1. Lilja-kaulakoru, Ritva-Liisa Pohjalainen. [Viitattu 2015-02-02.] Saatavissa: <http://www.korupaja.fi/lilja-riipus.html>

2. Kultainen sydänriipus. [Viitattu 2015-02-01.] Saatavissa: <http://www.tillander.fi/product/rs750-js004/>

3. Onnen sydän-riipus, Kalevala Koru. [Viitattu 2015-02-02.] Saatavissa: <http://www.suomenkultakello.fi/fi/onnen-sydan-kaulakoru.html>

4. Hopeinen sydänriipus. [viitattu 2015-03-22.] Saatavissa: https://www.timanttiset.fi/fi/Hopeakorut/PLUS-hopeariipus_3180-11540

5. Lumikukka-riipus, Kalevala Koru. [Viitattu 2015-02-02.] Saatavissa: <http://www.laatukoru.fi/kalevala-koru-lumikukka-riipus-hopea.html>
6. Hunaja- sormus, Kalevala Koru. [Viitattu 2015-02-01.] Saatavissa: <http://www.korupaja.fi/lu-moava-hunaja-sormus.html?nosto=nosto-page-category1>
7. Kalvosinnapit. [Viitattu 2015-02-02.] Saatavissa: <http://www.korukeidas.fi/saurum-spektroliitti-kalvosinnapit-p-1257.html>
8. Roikkuvat timanttikorvakorut. [Viitattu 2015-02-01.] Saatavissa: <http://sandberg.fi/2012/10/korvakoru-uutuusia/>
9. Keltakultaiset sydänkorvakorut. [Viitattu 2015-02-02.] Saatavissa: https://www.timantti-set.fi/fi/Kultakorut/TIMANTTISET-kultakorvakorut_1370-11327
10. Valkokultaiset timanttikorvakorut. [Viitattu 2015-02-02.] Saatavissa: <http://www.kulta-jousi.fi/fi/naisten-timanttikorvakorut-0-13ct/C30240/dp>
11. Soturi- rannekoru, Lumoava. [Viitattu 2015-02-01.] Saatavissa: <http://www.laatukoru.fi/lu-moava-soturi-hopearannekoru.html>
12. Samurai-solmioneula, Lumoava. [Viitattu 2015-02-01.] Saatavissa: <http://korut-netista.fi/tuote/lumoavan-samurai-solmioneula/>

KUVAKOOSTE 3:

1.	2.		3.	4.
5.		8.	9.	10.
6.	7.			

Muotokielitaulu 1.

Kuvakooste: Muotokielitaulu 1:

1. Veistos. [Viitattu 2015-02-05.] Saatavissa: <http://www.veniceclayartists.com/wp-content/uploads/2012/07/Modern-Ceramic1.jpg>
2. Veistos. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.furnishburnish.com/accessories/modern-ceramic-sculpture/>
3. Veistos. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://pixgood.com/found-object-abstract-sculpture.html>
4. Veistos. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: http://www.nextleveldecor.com/shop/prod_42.html
5. Taideteos. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: http://www.touchofclass.com/product.aspx?p=E289-001&utm_medium=link&utm_source=blog&utm_campaign=GLB&code=GLBART
6. Kiiltäväpintainen astia. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://www.veniceclayartists.com/wp-content/uploads/2012/07/Modern-Ceramic1.jpg>
7. Taideteos. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://walljpeg.com/abstract-metal-sculptures-wall-paper-hd/>
8. Optista taidetta. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa: <http://imgarcade.com/1/movement-element-of-art/>

KUVAKOOSTE 4:

1.	2.	3.
	4.	5.
6.	7.	8.

Muotokielitaulu 2.

1. Portaikko. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://imgfave.com/view/2597219>
2. Palmun lehtiä. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: [http://fi.wikipedia.org/wiki/H%C3%A4%C3%A4y%C3%B6#mediaviewer/File:Mandeville_Journeys_\(defloration_rite\).png](http://fi.wikipedia.org/wiki/H%C3%A4%C3%A4y%C3%B6#mediaviewer/File:Mandeville_Journeys_(defloration_rite).png)
3. Ananaskirsikka. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://www.harhakuva.org/view/215959>
4. Taideteos. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://barbarahepworth.org.uk/sculptures/1943/sculpture-with-colour-oval-for/>
5. Valkoinen portaikko. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://www.swissmade-architecture.com/?seite=Picture&bid=50>
6. Lehtiä. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://top1walls.com/walls/nature/leaves-macro-nature-water-drops-1813155-1024x1024.jpg>
7. Valaisin. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://www.ihomeforfuture.com/marine-creature-inspired-lighting-by-studio-avni/>
8. Valokate. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://www.archdaily.com/280395/ban-pavilion-orproject/orproject-ban-1463/>

KUVAKOOSTE 5:

1.	2.	3.	4.
5.	6.		11.
	7.		10.
	8.	9.	

Muotokielitaulu 3.

1. Kaide. [Viitattu 2015-02-20.] Saatavissa: <http://welldonestuff.com/wp-content/uploads/2014/05/Nature-Inspired-Stairs-5.jpg>
2. Maitohorsma. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://casa-x.blogspot.fi/2013/11/marras.html>
3. Taideteos, roikkuva. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://artblitzla.com/conversation-peter-loughrey/>
4. Taideteos. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://www.yankodesign.com/2008/08/11/sitting-on-a-birds-nest/>

5. Taidekori sininen. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://www.smithcraftbaskets.com/>
6. Punottu taideteos. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <https://www.pinterest.com/siofraburke/woven-sculptures/>
7. Valkoisia taideteoksia. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://www.veniceclayartists.com/wp-content/uploads/2013/10/Sakurai-Yasuko-%C2%A9-Joan-B-Mir.jpg>
8. Pitsinen kori. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://bbpaperandink.blogspot.fi/2010/06/kristen-wicklund.html>
9. Taidekori ruskea. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: http://www.dailyartmuse.com/wp-content/uploads/2013/01/smith_mysteriousways.jpg
merilevä <http://tekotuulahdus.blogspot.fi/2011/03/merilevat-radioaktiivisen-sateilyn.html>
10. Taidekori vaaleanruskea. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: http://www.dailyartmuse.com/wp-content/uploads/2013/01/smith_amoebic1.jpg
11. Taulu, kädet. [Viitattu 2015-02-25.] Saatavissa: <http://collections.vam.ac.uk/item/O73057/crossed-hands-of-thomas-carlyle-hand-boehm-joseph-edgar/>

KUVIOT JA TAULUKOT

- KUVIO 1: Häiden aikajana. Paulus 2015.
- KUVIO 2: Mikä korussa on tärkeää? Paulus 2015.
- KUVIO 3: Kysymys 7 ja 9 huomenlahjakyselyssä. Paulus 2015.
- KUVIO 4: Kysymys korun pintakäsittelystä. Paulus 2015.
- KUVIO 5: Huomenlahjakuun sopiva teema. Paulus 2015.
- KUVIO 6: Saitko huomelahjaksi korun? Paulus 2015.
- KUVIO 7: Saaduun /toivotuun korutyypin huomenlahjoissa. Paulus 2015.
- KUVIO 8: Toivotuun korun materiaali. Paulus 2015
- KUVIO 9: Huomenlahjakorun hinta. Paulus 2015.
- KUVIO 10: Ajatuskartta suunnittelutyön tueksi. Paulus 2015.
- KUVIO 11: Mikä korussa on tärkeää. Paulus 2015.

TAULUKKO 1: Kolme ominaisuutta muodostavat yhdessä houkuttelevan tuotteen (mukaillen Kettunen I. Muodon Palapeli. 2001, 16.)

LIITTEET

LIITE 1: HUOMENLAHJAKYSELY

Huomenlahjakysely

Tämän kyselyn vastauksia käytetään Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijan Aino Pauluksen opinnäytetyössä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä vastanneiden nimi- ja henkilötietoja tulla julkaisemaan työssä.

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan lahjakortteja S-ryhmään (käyvät mm. ravintoloihin ja kauppoihin). Voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti.
Kannattaa siis osallistua!

***Pakollinen**

1. Ikä *

- ☐ 18- 25 v.
- ☐ 26- 35 v.
- ☐ 36- 45 v.
- ☐ 46- 55 v.
- ☐ 56- 65 v.
- ☐ yli 65 v.

2. Sukupuoli *

- ☐ Nainen
- ☐ Mies

3. Olen... *

- ☐ menossa naimisiin
- ☐ naimisissa

4. Olen... *

- ☐ saanut huomenlahjan
- ☐ antanut huomenlahjan
- ☐ aikomassa antaa huomenlahjan
- ☐ saamassa huomenlahjan

5. Mitä olet saanut huomenlahjaksi?/ Mikä olisi/olisi ollut unelmiesi huomenlahja? Kuvaile lyhyesti. *

Jos olet vasta menossa naimisiin, vastaa ainoastaan jälkimmäiseen kysymykseen. HUOM! Myös miehet vastaavat tähän!

6. Korussa on tärkeää... *

Voit valita useita vaihtoehtoja.

- ☐ yksinkertaisuus
- ☐ koristeellisuus
- ☐ että siinä on kiviä

- ☐ että sitä voi käyttää arjessa
- ☐ että se sopii juhlaan
- ☐ muotokieli
- ☐ pieni koko
- ☐ suuri koko
- ☐ arvokkuus
- ☐ edullisuus

7. Korun muotokielessä pidän enemmän... *

- ☐ kulmikkaista muodoista
- ☐ pehmeistä muodoista

8. Pidän enemmän... *

- ☐ suurista koruista
- ☐ pienistä koruista

9. Koru saa olla... *

- ☐ esittävä
- ☐ abstrakti

10. Pidän eniten koruista, joissa pinta on... *

- ☐ kiiltävä
- ☐ matta

11. Mikä seuraavista innoittajista sopisi mielestäsi parhaiten huomenlahjakorun teemaan: *

- ☐ luonto
- ☐ kaupunki
- ☐ vieraat kulttuurit
- ☐ suomalaisuus
- ☐ tulevaisuus
- ☐ rakkaus

Lempiväri on... *

- ☐ vihreä
- ☐ sininen/turkoosi
- ☐ punainen
- ☐ vaaleanpunainen
- ☐ musta
- ☐ violetti, liila
- ☐ ruskea
- ☐ keltainen

☐ oranssi

Jos olet toiminut ainoastaan lahjan antajana, siirry suoraan kysymykseen 16.

12. Saitko huomenlahjaksi korun?

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ Tulen saamaan, olen toivonut sitä
- ☐ En tiedä, tulenko saamaan

13. Jos sait lahjaksi korun, kuvaile lyhyesti millainen se oli (esim. suunnittelija/valmistaja, mitä esittää jne.)

14. Mikäli sait/tulet saamaan lahjaksi korun, oliko/olisiko se...

Jos vastasit edelliseen kysymykseen ei, vastaa silti näihin seuraaviin kysymyksiin.

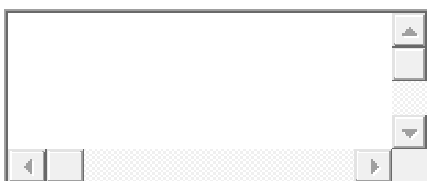
- ☐ kaulakoru
- ☐ rannekoru
- ☐ korvakorut
- ☐ rintakoru
- ☐ nilkkakoru
- ☐ sormus
- ☐ Muu:

15. Korun materiaali oli/ olisi...

- ☐ kulta
- ☐ hopea
- ☐ pronssi
- ☐ Muu:

Jos olet ainoastaan saanut huomenlahjan, muttet antanut sellaista, siirry suoraan kohtaan 21 jättämään yhteystietosi lahjakorttien arvontaa varten, kiitos!

16. Mitä annoit puolisollesi huomenlahjaksi? Kerro lyhyesti.

17. Jos lahja oli koru / tulee olemaan koru / olisi voinut olla koru, olisiko se...

- ☐ kultasepällä teetetty uniikkityö
- ☐ ostettu kultaliikkeestä
- ☐ itse tehty
- ☐ suvussa kulkenut koru

18. Jos lahja oli koru/ olisi koru, sen hinta oli/olisi...

- ☐ 10- 40 euroa
- ☐ 40- 60 euroa
- ☐ 60 -100 euroa
- ☐ 100- 140 euroa
- ☐ 140- 200 euroa
- ☐ 200- 400 euroa
- ☐ 400- 800 euroa
- ☐ 800- 1200 euroa
- ☐ yli 1200 euroa

19. Antamani korun materiaali oli/ olisi...

- ☐ kulta
- ☐ hopea
- ☐ pronssi
- ☐ Muu:

20. Antamassani korussa on tärkeää...

- ☐ tarinallisuus
- ☐ arvokkuus
- ☐ kotimaisuus
- ☐ muotokieli
- ☐ että se ilmentää kantajansa persoonaa

21. Jätä yhteystietosi, mikäli haluat olla mukana lahjakorttien arvonnassa!

Nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero

LIITE 2: HAASTATTELUKYSYMYKSET KULTALIIKKEILLE

Haastattelukysymykset kultaliikkeille (Kultajousi Kuopio Aapeli, Timanttiset Kuopion Kello ja Kulta). Puustjärven Kello ja Kulta Kuopiosta vastasi vain kohtiin 2,3,6 ja 8.

1. Meneekö teiltä koruja huomenlahjoiksi?
2. Kysytäänkö niitä mielestänne paljon vai vähän?
3. Millaisia tuotteita menee
 - a) naisille
 - b) miehille?
4. Myytyjen korujen yleisimmät materiaalit?
5. Onko huomenlahjoiksi myydyissä koruissa ollut kiviä? Jos oli, niin millaisia?
6. Mikä on myyvin tuotteenne/tuotteet tähän tarkoitukseen?
7. Arvioi myytyjen korujen hintahaarukkaa.
8. Kysytäänkö jotain sellaisia tuotteita, joita teillä ei ole tarjota asiakkaille?
9. Meneekö lahjaksi enemmän jalometallituotetta vai jotain muuta, kenties kelloja?
10. Vaikuttaako ostajan ikä siihen, millaisia tuotteita menee?
11. Oletko havainnut yhteneväisyyksiä myytyjen korujen muotokielessä? Jos olet, niin mitä?
12. Onko tällä hetkellä mielestäsi valloillaan jokin trendi, joka ohjailee asiakkaita tämän lahjan ostamisessa?

Haastattelukysymykset korujen suunnittelijoille/ valmistajille

1. Kysytäänkö sinulta huomenlahjoja/ oletko valmistanut niitä?
2. Mitä menee lahjoiksi...
 - a) naisille
 - b) miehille?
3. Onko ostajan roolissa useammin nainen vai mies?
4. Halutaanko uniikkia vai ostetaanko suoraan mallistosta?
5. Mistä materiaalista valmistettuja tuotteita menee eniten?
6. Millä tekniikalla valmistat koruja yleensä tähän tarkoitukseen?
7. Minkä tyyliä huomenlahjoja olet valmistanut, pieniä, suuria, timantteja, kiviä, esittävää, ei esittävää? Kuvaile mahdollisimman tarkasti, kiitos.
8. Onko koruissa ollut jokin teema? Esim. luonto?
9. Oletko havainnut yhteneväisyyttä designin suhteen kysynnässä?
10. Jos kivellisiä tuotteita menee, mitä kiviä/värejä kysytään eniten?
11. Oletko havainnut, vaikuttaako ostajan ikä asiaan millään lailla?
12. Oletko havainnut muutosta kysynnässä vuosien varrella?
13. Tilataanko huomenlahja vihkisormusten kanssa samassa yhteydessä?
14. Haluavatko asiakkaat, että vihkisormuksen ja huomenlahjan muotokieli ovat yhteneväiset?

Palautekysely huomenlahjoiksi soveltuvista koruideoista

Kysely suoritetaan Savonia-ammattikorkeakoulun koru- jalometallimuotoilun opiskelijan, Aino Pauluksen opinnäytetyöhön liittyen. Tarkoituksena on kerätä palautetta opinnäytteessä syntyneistä konkreettisista koruideoista. Vastaajien nimiä tai muita henkilötietoja ei tulla julkaisemaan työssä. Vastaajien kesken arvotaan yllätyspalkinto, joten mikäli haluat osallistua arvontaan, jätä yhteystietosi kyselyn loppuun.

***Pakollinen**

1. Ikä *

- ☐ 18- 25 v.
- ☐ 26- 35 v.
- ☐ 36- 45 v.
- ☐ 46- 55 v.
- ☐ 56- 65 v.
- ☐ yli 65 v.

2. Sukupuoli *

- ☐ Nainen
- ☐ Mies
- ☐

3. Oletko naimisissa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

4. Opinnäytetyössä oli tavoitteena suunnitella koruja, jotka soveltuisivat huomenlahjoiksi. Lähtökohtina suunnittelulle toimivat muun muassa kysely- ja haastattelututkimukset liittyen siihen, millaista korua ihmiset haluavat. Suunnittelutyön tuloksena syntyi seuravaavanlaisia luonnoksia. Mikä seuraavista koruista miellyttää eniten? *

- ☐ Luonnos 1
- ☐ Luonnos 2
- ☐ Luonnos 3

Luonnos 1. "Dyynit"

Luonnos 2. "Pyörre"

Luonnos 3. "Meri"

5. Perustele valintasi, miksi juuri kyseinen luonnos? *

6. Opinnäytetyössä tehtiin myös käyttäjäkuvat (alla). Mitä mieltä olet niistä, hahmotatko esimerkiksi korun kokoluokan? Sana on vapaa. *

Muista laittaa kommenttiisi käyttäjäkuvan numero!

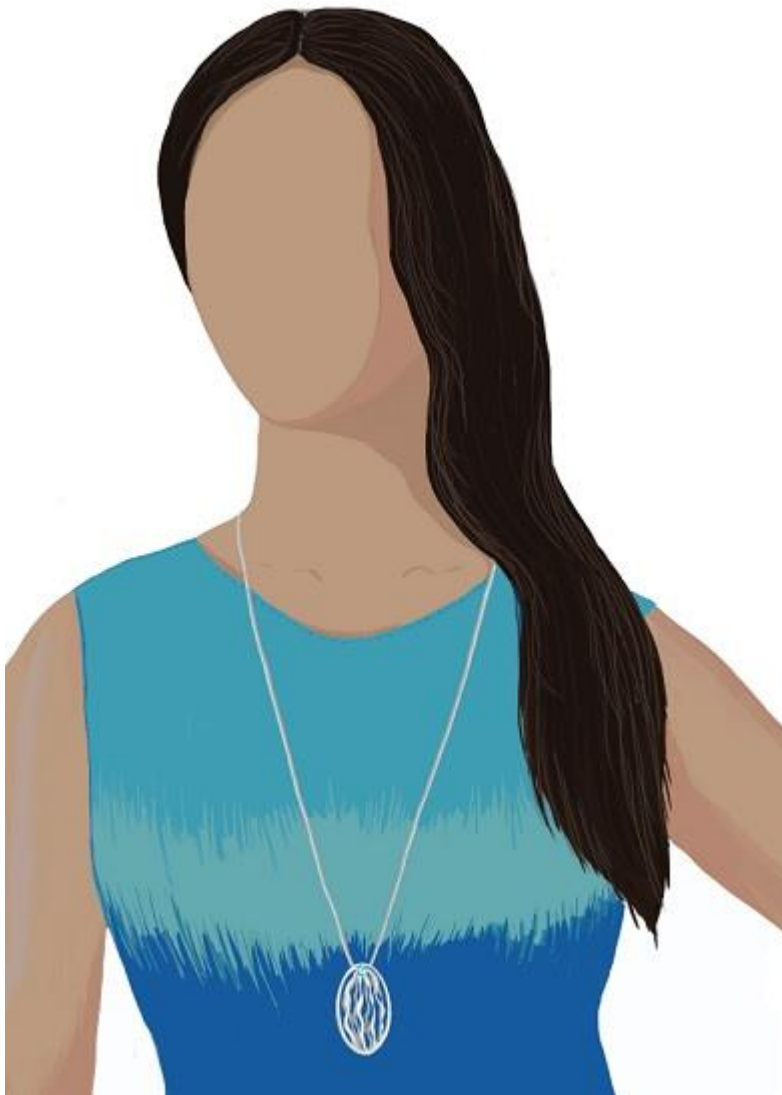
Käyttäjäkuva 1.

Käyttäjäkuva 2.

Käyttäjäkuva 3.

7. Voisitko kuvitella käyttäväsi jotakin edellänähdyistä koruista, jos saisit sellaisen huomenlahjaksi? / Jos toimit lahjan ostajan roolissa, ostaisitko jonkun näistä huomenlahjaksi puolisollesi? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

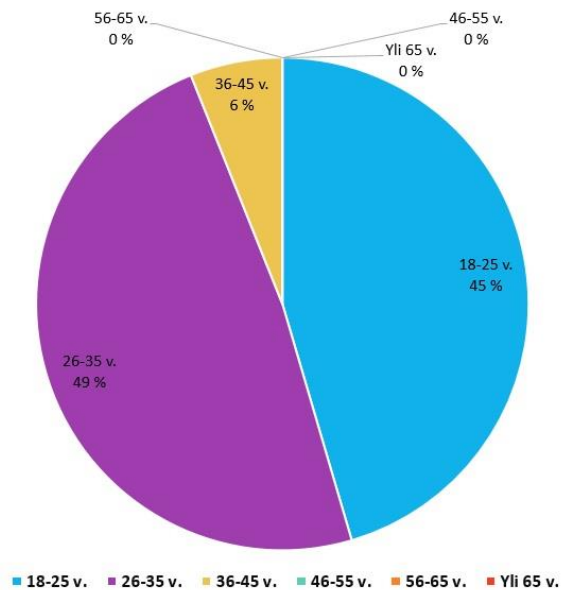
8. Anna palautetta. Mikä on onnistunut, missä on kehitettävää? Voit perustella tässä myös vastauksiasi liittyen edelliseen kysymykseen (7). *

9. Yhteystietosi arvontaa varten (nimi ja puhelinnumero).

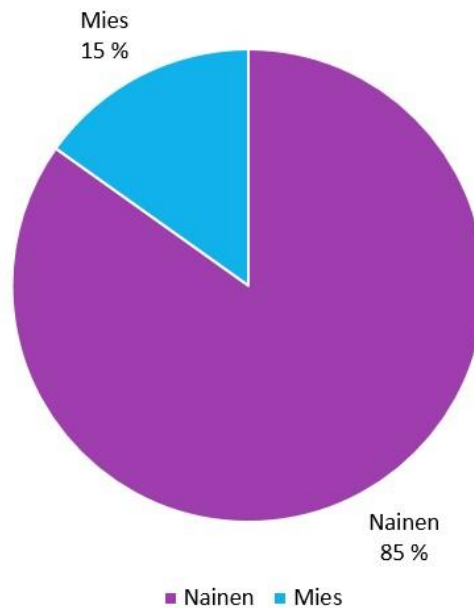
Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti, kiitos osallistumisestasi tähän kyselyyn, palautteesi on minulle tärkeää!

LIITE 4: KUVIOITA HUOMENLAHJAKYSELYN TULOKSISTA.

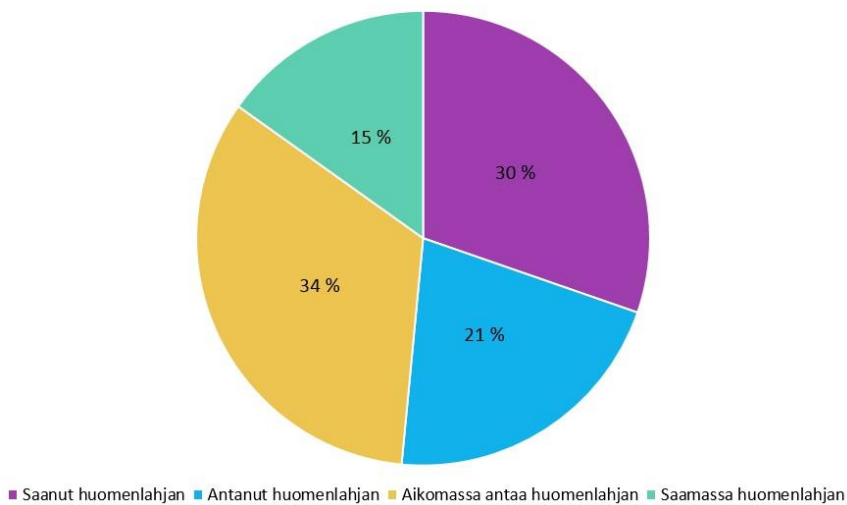
1. Ikä

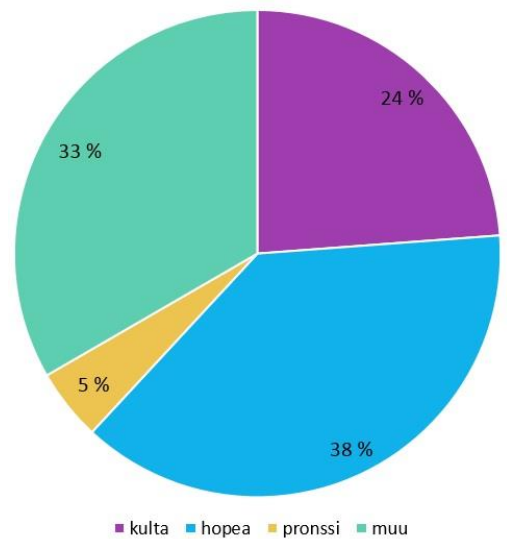
2. Sukupuoli

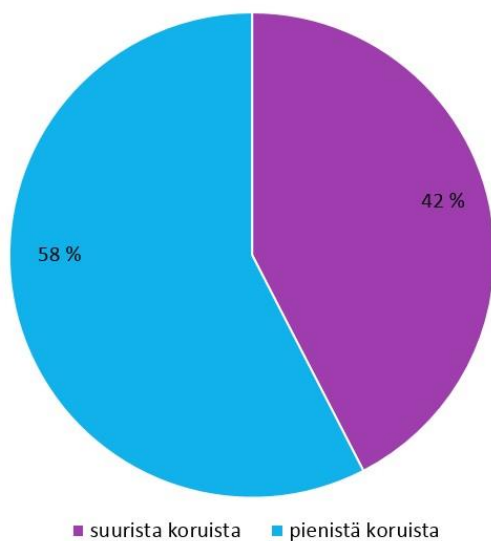
4. Olen...

19. Antamani korun materiaali oli/olisi...

8. Pidän enemmän...

17. Jos lahja oli/olisi koru, olisiko se...

